

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Załącznik do uchwały nr .../.../...
Rady Gminy Nowa Ruda
z dnia.....2017r.

Lokalny Program Rewitalizacji

Gminy Nowa Ruda

na lata 2017 – 2020

*Program współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 - 2020*

Wstęp	4
1. Rozdział: Analiza gminy na tle Województwa Dolnośląskiego	5
Lokalizacja gminy	5
Demografia	6
Sfera społeczna	7
Sfera gospodarcza.....	11
Sfera środowiskowa.....	13
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	15
Sfera techniczna.....	18
2. Rozdział: Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych na terenie gminy	21
Wstęp.....	21
Metodologia identyfikacji stanu kryzysowego oraz wyznaczania obszaru rewitalizacji.	22
Wyniki diagnozy stanu kryzysowego w gminie	27
Sfera społeczna	27
Sfera gospodarcza.....	28
Sfera środowiskowa.....	28
Sfera przestrzenno – funkcjonalna	29
Sfera techniczna.....	29
3. Rozdział: Obszar rewitalizacji	34
Szczególna koncentracja negatywnych zjawisk.....	34
Istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego	36
Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji	37
4. Rozdział: Diagnoza obszaru rewitalizacji	41
Sfera społeczna	42
Sfera gospodarcza.....	44
Sfera infrastrukturalna	46
Podsumowanie	49
5. Rozdział: Strategia rewitalizacji dla OR	50
Wizja	50

Cele i kierunki działań dla obszaru rewitalizowanego w Gminie Nowa Ruda.....	51
Komplementarność celów i kierunków rewitalizacji z dokumentami zawierającymi cele rozwojowe dla Gminy Nowa Ruda	65
Spójność celów i problemów	67
6. Rozdział: Indykatywne ramy finansowe	68
Komplementarność projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	69
7. Rozdział: System realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	72
Struktura zarządzania	72
Monitoring i ewaluacja	74
System wprowadzania modyfikacji LPR	79
8. Rozdział: Partycypacja społeczna.....	81
9. Rozdział: Analiza zgodności LPR z wytycznymi w zakresie rewitalizacji.....	89
Spis tabel	101
Spis diagramów	101
Spis map	102
Spis załączników	102

W efekcie przemian społeczno-gospodarczych oraz wieloletnich zaniedbań, w wielu miejscowościach doszło do degradacji (w zakresie zużycia technicznego i zestarzenia funkcjonalnego zarówno infrastruktury jak i zabudowy, zwłaszcza mieszkaniowej) oraz erozji stosunków społecznych i powstania licznych problemów gospodarczych. Na ten stan nakładają się niekorzystne procesy demograficzne i przestrzenne, wśród nich przede wszystkim: niekontrolowane rozpraszanie zabudowy i spadek liczby mieszkańców, a także dominacja indywidualnego transportu samochodowego. Sytuacja ta wymaga zdecydowanego i konsekwentnego przeciwdziałania tym negatywnym zjawiskom.

Odpowiedzią na te wyzwania staje się rewitalizacja – rozumiana jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania, integrujące interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy tego procesu, na podstawie programu rewitalizacji.

Program rewitalizacji – to wieloletni plan działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej lub technicznej zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.¹

Program rewitalizacji powinien w sposób kompleksowy (łączyć sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną) i skoordynowany wyprowadzać obszary zdegradowane z zapaści oraz podnieść, jakość życia osób mieszkających i funkcjonujących na nich. Głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych (wynikających z programów rewitalizacji) są środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych.

¹ Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

1. Rozdział: Analiza gminy na tle Województwa Dolnośląskiego

Lokalizacja gminy

Gmina Nowa Ruda to gmina wiejska położona w południowej części województwa dolnośląskiego u podnóża Gór Sowich w Sudetach Środkowych. Administracyjnie wchodzi w obszar powiatu kłodzkiego. Położona jest dookoła miasta Nowa Ruda. Gmina graniczy z Republiką Czeską oraz gminami: Głuszyca, Walim, Pieszyce, Bielawa, Stoszowice, Kłodzko i Radków.

Mapa 1. Lokalizacja Gminy na tle województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie open street map.

Demografia

W Gminie Nowa Ruda (Gmina) na koniec 2016 r. mieszkało ok. 11,8 tys. mieszkańców. Obserwowanym, niepokojącym zjawiskiem jest systematyczny spadek liczby ludności. W latach 2012 – 2016 liczba ludności zmniejszyła się o ok. 2,9% z 12.163 do 11.814. W analogicznym okresie liczba ludności na Dolnym Śląsku również uległa zmniejszeniu z 2.914.362 do 2.903.710, jednak proces ten postępował w regionie wolniej.

Tabela 1. Ludność w latach 2012–2016

Gmina	2012	2013	2014	2015	2016	Rok 2012 = 100
Gmina Nowa Ruda	12.163	12.054	11.964	11.879	11.814	97,1
Dolny Śląsk	2.914.362	2.909.997	2.908.457	2.904.207	2.903.710	99,6

Źródło: opracowanie na podstawie BDL.

Przyczyn powyższego stanu rzeczy upatrywać należy, zarówno w utrzymującym się ujemnym saldzie migracji wewnętrznych, jak i w ujemnym przyroście naturalnym.

Ujemne saldo migracji w Gminie Nowa Ruda utrzymywało się przez cały analizowany okres. W 2015 r., saldo migracji wewnętrznych na 1000 osób wynosiło (-0,8). W stosunku do 2012 r. sytuacja w niniejszym zakresie uległa nieznacznej poprawie, wówczas saldo wynosiło (-1,0). Warto zaznaczyć, że na tle regionu sytuacja w Gminie przez cały badany okres kształtowała się niekorzystnie. W analogicznym okresie saldo migracji wewnętrznych na 1000 osób było na Dolnym Śląsku dodatnie.

Przyczyn ujemnego salda migracji wewnętrznych upatrywać należy w odpływie młodych ludzi do wiodących ośrodków wzrostu w regionie.

Tabela 2. Saldo migracji wewnętrznych na 1000 osób w latach 2012–2015

Gmina	2012	2013	2014	2015
Gmina Nowa Ruda	-1,0	-3,1	-2,2	-0,8
Dolny Śląsk	0,5	0,6	0,8	0,8

Źródło: opracowanie na podstawie BDL.

Jednocześnie na przestrzeni lat 2012-2016 zaobserwować można negatywne zjawisko ujemnego przyrostu naturalnego. W 2016 r. wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności wyniósł (-6,3). W stosunku do 2012 r. sytuacja w niniejszym zakresie uległa pogorszeniu, wówczas to wskaźnik ten wynosił (-4,8). W analogicznym okresie na Dolnym Śląsku również odnotowano ujemny przyrost naturalny, jednak jego skala była mniejsza.

Powyższe procesy skutkują starzeniem się społeczeństwa. Przyjmując jako symptom tego zjawiska stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym do ludności w wieku przedprodukcyjnym stwierdzić należy, iż sytuacja w Gminie Nowa Ruda uległa wyraźnemu pogorszeniu. W 2012 r. na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadało 103,9 osób w wieku poprodukcyjnym. W 2016 r., wskaźnik ten wzrósł do 121,2.

Tabela 3. Przemiany potencjału demograficznego

Gmina	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym		Przyrost naturalny na 1000 ludności	
	2012	2016	2012	2016
Gmina Nowa Ruda	103,9	121,2	-4,8	-6,3
Dolny Śląsk	107,2	126,3	-1,1	-1,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Reasumując z przedstawionych danych wynika, że Gminie Nowa Ruda grozi niebezpieczeństwo powstania luki demograficznej. Wówczas kolejne roczniki osiągające wiek aktywności zawodowej nie będą w stanie zastąpić osób opuszczających rynek pracy. W konsekwencji atrakcyjność Gminy jako miejsca lokowania działalności gospodarczej zmniejszy się, co negatywnie wpłynie na jej rozwój społeczno-gospodarczy.

Sfera społeczna

Kluczowe znaczenie dla diagnozy sfery społecznej ma analiza funkcjonowania lokalnego rynku pracy. Wadliwe funkcjonowanie tego rynku, może prowadzić do powstania długotrwałego bezrobocia, powodującego ubóstwo i sprzyjającego wykluczeniu społecznemu.

Wskaźnik bezrobocia mierzony jako udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym był w Gminie Nowa Ruda prawie dwukrotnie wyższy niż na Dolnym

Śląsku i w 2016 r. wynosił 8,4%. W stosunku do 2012 r. wartość niniejszego wskaźnika uległa znacznemu obniżeniu (wówczas wynosił on 15,7%).

Tabela 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Gmina	2012	2013	2014	2015	2016	Rok 2012 = 100	Dolny Śląsk = 100 Rok 2016
Gmina Nowa Ruda	15,7	15,0	11,5	9,9	8,4	53,5	175,0
Dolny Śląsk	8,3	8,2	6,6	5,5	4,8	57,8	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Niestety GUS nie publikuje w ujęciu gminnym informacji dotyczących stopy bezrobocia. Można jedynie posłużyć się danymi Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy (DWUP) dotyczącymi powiatu. Wynika z nich, że w powiecie kłodzkim stopa bezrobocia w marcu 2017 r. wynosiła 15,7% i była o 8,5 punktu procentowego wyższa od średniej dla województwa (7,2%).

W latach 2011 – 2015 w Gminie Nowa Ruda nastąpił spadek liczby osób pracujących. W stosunku do 2011 r. liczba osób pracujących zmniejszyła się o ok. 1,0%. W analogicznym okresie na Dolnym Śląsku odnotowano wzrost liczby osób pracujących (o 5,8%). W 2015 r. na 1000 ludności pracowało 96 osób, było to wyraźnie mniej niż średnio w regionie.

Tabela 5. Pracujący na 1000 ludności

Gmina	2011	2012	2013	2014	2015	Rok 2011 = 100	Dolny Śląsk = 100 Rok 2015
Gmina Nowa Ruda	97	79	83	92	96	99,0	37,6
Dolny Śląsk	241	239	244	251	255	105,8	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

W analizowanym okresie na terenie Gminy Nowa Ruda funkcjonowały gospodarstwa domowe wymagające wsparcia. W 2015 r. z pomocy społecznej korzystało 281 gospodarstw domowych, z czego 234 znajdowały się poniżej kryterium dochodowego. W stosunku do 2011 r. liczba gospodarstw najuboższych korzystających z pomocy zmniejszyła się o ok. 2,5%,

niemniej jednak w Gminie nadal znajdują się gospodarstwa domowe, w sposób trwały funkcjonujące poza rynkiem pracy.

Tabela 6. Pomoc społeczna

Gmina		2011	2012	2013	2014	2015	Rok 2011 = 100
Gmina Nowa Ruda	liczba gospodarstw korzystających z pomocy społecznej	324	322	353	318	281	86,7
	poniżej kryterium dochodowego	240	258	293	254	234	97,5
Dolny Śląsk	liczba gospodarstw korzystających z pomocy społecznej	78.956	77.962	81.147	75.782	70.871	89,8
	poniżej kryterium dochodowego	55.095	58.435	60.374	55.348	52.261	94,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Przejawem wsparcia dla osób zagrożonych ubóstwem jest również budowa mieszkań socjalnych. W latach 2011-2015 liczba mieszkań socjalnych w Gminie Nowa Ruda zwiększyła się o 12,5% z 24 do 27. Zwiększyła się również ich łączna powierzchnia użytkowa wynosząca w 2015 r. 631 m². W analogicznym okresie na Dolnym Śląsku, także nastąpił zarówno wzrost liczby mieszkań socjalnych, jak i ich łącznej powierzchni użytkowej.

Tabela 7. Liczba mieszkań socjalnych oraz ich powierzchnia użytkowa w latach 2011-2015

Gmina		2011	2012	2013	2014	2015	Rok 2011 = 100
Gmina Nowa Ruda	liczba mieszkań	24	23	27	28	27	112,5
	powierzchnia użytkowa w m ²	562	517	640	662	631	112,3
Dolny Śląsk	liczba mieszkań	8.126	8.308	8.732	9.170	9.676	119,1
	powierzchnia użytkowa w m ²	253.191	259.001	270.898	287.796	304.839	120,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Współcześnie istotne znaczenie dla diagnozy sfery społecznej ma aktywność społeczności lokalnej. Wynika ona z poziomu kapitału społecznego oraz ludzkiego, które to z kolei są jednymi z najważniejszych endogenicznych czynników rozwoju lokalnego i regionalnego. Odzwierciedleniem aktywności społecznej jest m.in. rozwój organizacji pozarządowych, w tym fundacji i stowarzyszeń.

Aktywność społeczna mierzona liczbą organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców była w 2016 r. w Gminie Nowa Ruda niższa niż na Dolnym Śląsku. Wskaźnik nasycenia organizacjami pozarządowymi w 2016 r. wynosił 30, podczas gdy w województwie dolnośląskim 40.

Tabela 8. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców

Gmina	2012	2016	Rok 2012 = 100	Dolny Śląsk = 100
				Rok 2016
Gmina Nowa Ruda	24	30	125,0	75,0
Dolny Śląsk	32	40	125,0	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Jak już wspomniano aktywność społeczna wynika m.in. z poziomu kapitału ludzkiego, a ten zależy od jakości kształcenia. O jakości kształcenia świadczą np. wyniki ze sprawdzianu szóstych klas oraz z egzaminów gimnazjalnych.

W 2016 r. łączny wynik ze sprawdzianu szóstych klas był w Gminie Nowa Ruda niższy niż średnia w regionie i wyniósł 58,3%. Poniżej średniej wojewódzkiej kształtowały się wyniki z języka polskiego (67,3%), matematyki (49,0) i z języka angielskiego (63,5).

Tabela 9. Wyniki ze sprawdzianu szóstych klas

Przedmiot	2016	
	Gmina Nowa Ruda [%]	Dolny Śląsk [%]
razem	58,3	61,4
język polski	67,3	69,9
matematyka	49,0	52,5
język angielski	63,5	71,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE Wrocław.

W przypadku egzaminów gimnazjalnych, wynik uzyskany z języka polskiego był wyższy od średniej wojewódzkiej. Z pozostałych przedmiotów gimnazjaliści uczęszczający do szkół w Gminie osiągnęli rezultaty poniżej średniej w regionie.

Tabela 10. Wyniki z egzaminu gimnazjalnego

Przedmiot	2016	
	Gmina Nowa Ruda [%]	Dolny Śląsk [%]
język polski	69,0	66,7
historia i WOS	50,0	55,0
matematyka	43,0	47,0
przedmioty przyrodnicze	45,2	50,2
język angielski (podstawowy)	53,3	64,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie OKE Wrocław.

Osiągane przez uczniów wyniki w nauce uzasadniają tezę, że wskazane są działania zmierzające do wzmocnienia systemu edukacji oraz podniesienia poziomu nauczania.

Sfera gospodarcza

Potencjał gospodarczy w Gminie Nowa Ruda tworzą przede wszystkim przedsiębiorstwa sektora prywatnego. W 2016 r. w Gminie funkcjonowało łącznie 780 podmiotów gospodarczych sektora prywatnego, w tym 630 przedsiębiorstw osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz 35 spółek prawa handlowego. Na terenie Gminy działało również 15 spółek z udziałem kapitału zagranicznego.

W porównaniu do 2012 r. nastąpił spadek ogólnej liczby podmiotów gospodarczych sektora prywatnego o ok. 1,1%. W analogicznym okresie na Dolnym Śląsku liczba podmiotów gospodarczych zwiększyła się (o ok. 6,4%).

Tabela 11. Podmioty gospodarcze – sektor prywatny

Gmina	2012	2013	2014	2015	2016	Rok 2012 = 100
Gmina Nowa Ruda						

Sektor prywatny ogółem	789	777	759	770	780	98,9
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	660	642	616	622	630	95,5
Spółki handlowe	31	33	35	35	35	112,9
Spółki z udziałem kapitału zagranicznego	14	16	15	15	15	107,1
Dolny Śląsk						
Sektor prywatny ogółem	321.590	332.013	335.478	338.368	342.052	106,4
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	232.065	235.474	234.473	235.346	234.658	101,1
Spółki handlowe	28.093	30.725	33.283	34.296	37.458	133,3
Spółki z udziałem kapitału zagranicznego	6.910	7.173	7.468	7.572	8.039	116,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

W analizowanym okresie zmniejszyła się również liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą o ok. 4,5%. Jednocześnie wzrosła liczba spółek (o 12,9%), w tym z udziałem kapitału zagranicznego (o 7,1%). Jednak w porównaniu z regionem wzrost łącznej liczby spółek, a także spółek z udziałem kapitału zagranicznego był w Gminie Nowa Ruda wolniejszy.

W Gminie Nowa Ruda w 2016 r. najwięcej podmiotów gospodarczych funkcjonowało w sferze usługowej (554). W przemyśle i budownictwie działało 208 podmiotów, najmniej funkcjonowało ich w sektorze rolnym (50).

Tabela 12. Podmioty według sektorów

Gmina	2012	2013	2014	2015	2016	Rok 2012= 100
Gmina Nowa Ruda						
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	67	54	49	48	50	74,6
przemysł i budownictwo	188	198	192	199	208	110,6
pozostała działalność	565	557	543	554	554	98,1

Dolny Śląsk						
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6.506	6.344	6.132	4.890	4.822	74,1
przemysł i budownictwo	65.483	67.234	68.540	68.851	69.933	106,8
pozostała działalność	255.636	263.350	272.889	277.380	282.347	110,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

W stosunku do 2012 r. w Gminie (podobnie jak w regionie) nastąpił spadek liczby podmiotów w sektorze rolnym oraz ich wzrost w przemyśle i budownictwie. Warto zaznaczyć, że liczba przedsiębiorstw działających w przemyśle i budownictwie rosła w Gminie Nowa Ruda szybciej niż w województwie, co może świadczyć o reindustrializacji Gminy.

Równocześnie odwrotnie niż na Dolnym Śląsku w Gminie Nowa Ruda odnotowano spadek liczby podmiotów działających w sferze usługowej.

Analizując sferę gospodarczą należy uwzględnić nie tylko bezwzględną liczbę zarejestrowanych przedsiębiorstw, ale również przedsiębiorczość mieszkańców mierzoną liczbą podmiotów na 10 tys. mieszkańców. Dla Gminy Nowa Ruda wskaźnik ten wynosił w 2016 r. 687 i był prawie dwukrotnie niższy od średniej dla Dolnego Śląska (1.244).

Tabela 13. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców

Gmina	2012	2016	Dynamika	Dolny Śląsk = 100
			Rok 2012 = 100	Rok 2016
Gmina Nowa Ruda	674	687	101,9	55,2
Dolny Śląsk	1.156	1.244	107,6	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Dodatkowo należy zauważyć, że w latach 2012 – 2016 wskaźnik ten rósł w Gminie wolniej niż w regionie, co osłabiło pozycję gospodarczą Gminy Nowa Ruda na tle województwa dolnośląskiego.

Sfera środowiskowa

Istotną kwestią dotyczącą środowiska naturalnego jest problem gospodarki odpadami. W Gminie Nowa Ruda liczba zbieranych odpadów zmieszanych przypadających na mieszkańca

w latach 2011-2015 nieznacznie zwiększyła się z 261,4 kg do 263,8 kg. Jednocześnie wyraźnie zmniejszyła się liczba odpadów na mieszkańca wytwarzanych przez gospodarstwa domowe z 218,5 kg do 181,4 kg. Zaznaczyć należy, iż w Gminie odnotowano szybszy niż w regionie spadek masy odpadów z gospodarstw domowych przypadających na mieszkańca. Powyższe może świadczyć o skutecznie realizowanej polityce zbiórki odpadów.

Tabela 14. Odpady zmieszane zbierane w ciągu roku

Gmina	2011	2012	2013	2014	2015	2011=100
Gmina Nowa Ruda						
odpady zmieszane ogółem na mieszkańca	261,4	257,7	246,1	225,8	263,8	100,9
odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	218,5	183,0	176,6	151,9	181,4	83,0
Dolny Śląsk						
odpady zmieszane ogółem na mieszkańca	291,3	284,3	261,1	269,0	271,0	93,0
odpady z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca	223,6	213,6	195,1	207,7	210,7	94,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Stan środowiska naturalnego zależy również od sprawnie funkcjonującego na danym obszarze systemu grzewczego. Aktualnie na terenie Gminy energia cieplna wytwarzana jest indywidualnie przez użytkowników budynków. Brak jest centralnego zaopatrzenia w ciepło, a wykorzystanie energii cieplnej jest mało efektywne. Wynika to z użytkowania starych urządzeń grzewczych szczególnie w budynkach mieszkalnych.

W rezultacie na obszarze Gminy Nowa Ruda istnieje problemem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego spowodowanego emisją pyłów wytwarzanych w procesie spalania paliw w paleniskach i kotłowniach domowych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Kluczowe znaczenie dla funkcjonowania Gminy Nowa Ruda ma jej wyposażenie w infrastrukturę społeczną i techniczną. Stan niniejszej infrastruktury wpływa zarówno na poziom życia mieszkańców, jak i poziom rozwoju gospodarczego jednostki terytorialnej.

Potencjał społeczny i gospodarczy obszaru buduje się m.in. poprzez przełamywanie barier w zakresie dostępu do edukacji, i to już od okresu przedszkolnego. Dostęp do przedszkoli umożliwia podjęcie zatrudnienia przez oboje rodziców, a tym samym może przyczyniać się do ograniczenia sfery ubóstwa. W 2015 r. w Gminie Nowa Ruda funkcjonowało 8 przedszkoli, dysponujących łącznie 302 miejscami. W stosunku do 2011 r. liczba miejsc w przedszkolach wzrosła o ok. 1,4%. Jednocześnie liczba dzieci korzystających z opieki przedszkolnej zmniejszyła się z 390 do 302.

Tabela 15. Infrastruktura przedszkolna

Gmina	2011	2015	Rok 2011= 100
Gmina Nowa Ruda			
Liczba przedszkoli	8	8	100,0
Miejsca	357	362	101,4
Liczba dzieci	390	302	77,4
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat	793	830	104,7
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	1,00	0,88	88,0
Dolny Śląsk			
Liczba przedszkoli	1289	1397	108,4
Miejsca	68584	80595	117,5
Liczba dzieci	84458	81590	96,6
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat	700	848	121,1
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	1,28	1,07	83,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

W 2015 r. na terenie Gminy Nowa Ruda działał również jeden oddział przedszkolny przy szkole podstawowej, do którego uczęszczało 15 dzieci.

Wskaźnik liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat wzrósł w latach 2011-2015 o 4,7% z 793 do 830. W 2015 r. wskaźnik ten był niższy niż średnia dla Dolnego Śląska, która wynosiła 848. Jednocześnie w 2015 r. na jedno miejsce w przedszkolu przypadło w Gminie 0,88 dziecka (w regionie 1,07 dziecka).

Fundamentalne znaczenie dla analizy sfery przestrzenno-funkcjonalnej ma dostęp gospodarstw domowych do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej.

Na przestrzeni lat 2011–2015 odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci wodociągowej zwiększył się w Gminie Nowa Ruda o 2,4%. W 2015 r. wynosił on 89,6%.

Jednocześnie w latach 2011-2015 zwiększył się 2,5-krotnie odsetek gospodarstw domowych korzystających z sieci kanalizacyjnej. W 2015 r. korzystało z niej 14,5% gospodarstw domowych.

Warto podkreślić, że wskaźniki dostępności do sieci wodociągowej, a zwłaszcza kanalizacyjnej kształtowały się w Gminie Nowa Ruda poniżej średniej dla regionu.

Tabela 16. Odsetek gospodarstw domowych korzystających z infrastruktury wodno-kanalizacyjnej

Gmina	2011	2015	2011= 100
Gmina Nowa Ruda			
wodociągi	87,5	89,6	102,4
kanalizacja	5,5	14,5	344,4
gaz	0,0	0,0	0,0
Dolny Śląsk			
wodociągi	91,6	94,9	103,6
kanalizacja	69,3	75,7	109,2
gaz	62,7	61,3	97,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

O stanie infrastruktury komunalnej świadczy również stopień wyposażenia mieszkań w instalacje. Jak wynika z dostępnych danych odsetek mieszkań wyposażonych w wodociąg,

łazienkę i centralne ogrzewanie na przestrzeni lat 2011-2015 nie uległ znaczącej zmianie. Najwięcej mieszkań posiadało dostęp do wodociągu (95,8%) i łazienki (78,5%). Najmniej do centralnego ogrzewania (58,4%). Niższa dostępność do centralnego ogrzewania pociąga za sobą negatywne skutki. Mieszkania te ogrzewane są z reguły za pomocą tradycyjnych źródeł ciepła, co w połączeniu z niską efektywnością energetyczną budynków sprzyja zjawisku niskiej emisji.

Tabela 17. Odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje

Gmina		2011	2012	2013	2014	2015
Gmina Nowa Ruda	wodociąg	95,8	95,8	95,8	95,8	95,8
	łazienka	78,2	78,3	78,3	78,4	78,5
	centralne ogrzewanie	57,8	58,0	58,1	58,2	58,4
Dolny Śląsk	wodociąg	97,5	97,6	97,6	97,6	97,7
	łazienka	90,3	90,4	90,6	90,7	90,8
	centralne ogrzewanie	77,8	78,1	78,4	78,7	79,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

Kluczowe znaczenie dla sytuacji w Gminie Nowa Ruda ma stan infrastruktury drogowej. Niniejszą infrastrukturę tworzą drogi wojewódzkie (27,452 km.), powiatowe (79,713 km.) i gminne (85 km).

Przez obszar Gminy przebiegają: droga wojewódzka nr 381 – łącząca Wałbrzych z Nową Rudą i Kłodzkiem oraz droga wojewódzka nr 385 łącząca DK 46 w okolicy Jaczowic oraz Dzierżoniów (poprzez DW384) z przejściem granicznym z Czechami-Tłumaczów-Otovice.

Sieć drogową uzupełniają poniższe drogi powiatowe:

- 45301 Wojbórz – Dzikowiec – Nowa Ruda – Słupiec – Ścinawka Średnia;
- 45305 Budzów – Zdanów – Wojbórz;
- 45306 Nowa Wieś Kłodzka – Czerwieńczyce;
- 45307 Jugów – Wolibórz;
- 45309 Sokolec – Ludwikowice Kłodzkie;
- 45309 Pieszycy – Sokolec;
- 45339 Ludwikowice Kłodzkie – Więclaw;

- 45340 Sokolec – Jugów - Ludwikowice Kłodzkie;
- 45342 Nowa Ruda – Przygórze;
- 45350 Dzikowiec – Podlesie;
- 45352 Dzikowiec – Bożków;
- 45354 Bożków do drogi woj. Nr 381;
- 45355 Ścinawka Średnia – Bożków;
- 45356 przez wieś Bożków;
- 45357 od drogi woj. Nr 387 – Ścinawka Średnia – Ścinawka Dolna – Gorzuchów;
- 45358 od drogi woj. Nr 386 – Ścinawka Dolna – Raszków – do drogi Radków;
- 45359 przez wieś Ścinawka Średnia;
- 45360 od drogi woj. Nr 386 – Raszków;
- 45362 przez wieś Wambierzyce;
- 45364 granica państwa – Karlów;
- 45365 granica państwa – Pasterka – do drogi woj. Nr 387;
- 45366 Tłumaczów – Radków;
- 45367 Ścinawka Górna – Ścinawka Średnia – do drogi woj. Nr 387;
- 45369 Świerki – Włodowice;
- 45371 Sierpnice – Bartnica;
- 45412 od drogi woj. Nr 381 – Wojbórz – Opolnica – Bardo – Przytyk.

Przez teren Gminy Nowa Ruda przebiega również niezelektryfikowana linia kolejowa nr 286 relacji Wałbrzych – Kłodzko. Połączenie kolejowe obsługiwane jest przez Koleje Dolnośląskie (na trasie kursują autobusy szynowe).

Niestety stan infrastruktury drogowej i kolejowej w Gminie Nowa Ruda uznać należy za niezadawalający. Istniejące połączenia drogowe i kolejowe nie zaspokajają w pełni potrzeb mieszkańców i turystów w zakresie komunikacji z okolicznymi miejscowościami.

Sfera techniczna

W latach 2011–2015 w Gminie Nowa Ruda nastąpił wzrost zasobów mieszkaniowych o ok. 1,3% z 4.330 do 4.387 mieszkań. Wzrost ten następował wolniej niż w całym województwie, w którym to wskaźnik wzrostu osiągnął wartość 5,0%. Wolniejszy niż w regionie przyrost zasobów mieszkaniowych prowadzi do wniosku, iż relatywnie dużą część zasobów

mieszkaniowych stanowią budynki wybudowane przed 1989 r. z wykorzystaniem starych technologii, a to rodzi potrzebę ich modernizacji i dostosowania do obowiązujących standardów.

Tabela 18. Zasoby mieszkaniowe

Gmina		2011	2012	2013	2014	2015	Rok 2011 = 100
Gmina Nowa Ruda	mieszkania ogółem	4.330	4.348	4.356	4.371	4.387	101,3
	mieszkania na 1000 mieszkańców	354,6	357,5	361,4	365,3	369,3	104,1
	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	71,9	72,2	72,3	72,5	72,7	101,1
Dolny Śląsk	mieszkania ogółem	1.082.116	1.095.568	1.110.600	1.123.386	1.136.644	105,0
	mieszkania na 1000 mieszkańców	371,0	375,9	381,6	386,2	391,4	105,5
	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	71,7	71,9	72,0	72,2	72,3	100,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL.

W analizowanym okresie w Gminie wzrosła również powierzchnia użytkowa mieszkań. W 2015 r. przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 72,7 m² i była wyższa niż w województwie (72,3 m²).

Analizując zasoby mieszkaniowe warto podkreślić, że w Gminie Nowa Ruda w 2015 r. na 1000 mieszkańców przypadało ok. 369 mieszkań. Dla porównania na Dolnym Śląsku wskaźnik ten

wynosił 391. Można więc stwierdzić, iż dostępność zasobów mieszkaniowych w Gminie jest niższa niż w regionie.

Niestety nadal istnieje problem złego stanu technicznego części budynków zlokalizowanych w Gminie Nowa Ruda. Przejawia się to m.in. niskim stopniem termomodernizacji, a częściowo brakiem instalacji centralnego ogrzewania (ogrzewanie piecowe).

Rekapitulując podkreślić należy, że konieczna jest intensyfikacja działań zmierzających do gruntownej modernizacji istniejących zasobów mieszkaniowych.

2. Rozdział: Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych na terenie gminy

Wstęp

Działania rewitalizacyjne w Polsce mogą być realizowane na podstawie Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. oraz Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 z dnia 3 lipca 2015 r. (Wytyczne MIR).

Ponadto zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Rozwoju (pismo DPM.IV.0212.1.2016.ML.1 NK 144212/16) gmina jest uprawniona do uchwalenia programu rewitalizacji na podstawie ustawy o samorządzie gminnym z zastosowaniem Wytycznych MIR. Tę ostatnią z wymienionych podstaw prawnych przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) wybrała gmina Nowa Ruda. Znalazło to odzwierciedlenie w Uchwale Rady Gminy Nowa Ruda nr 247/XXXII/2017 z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowa Ruda na lata 2017-2020.

Decyzja Rady Gminy skutkuje procedurą przygotowania programu, szczególnie w zakresie metodologii identyfikacji obszaru zdegradowanego, na którym występują zjawiska kryzysowe oraz wyznaczenia obszaru rewitalizacji. W związku z powyższym przyjęto, że:

1. **Sfera.** Jest to zbiór obszarów problemowych dotyczących zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno – funkcjonalnych oraz technicznych.
2. **Obszary problemowe.** Występujące w ramach sfer zjawiska problemowe:
 - a. Sfera społeczna: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym
 - b. Sfera gospodarcza: niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw
 - c. Sfera środowiskowa: przekroczenia standardów, jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska
 - d. Sfera przestrzenno – funkcjonalna: niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej, jakości, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru,

niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficyt lub niska, jakość terenów publicznych

- e. Sfera techniczna: degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska
3. **Stan kryzysowy.** Sytuacja, w której występuje koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej współwystępująca wraz z negatywnymi zjawiskami, w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.
 4. **Obszar zdegradowany.** Teren w gminie, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.
 5. **Obszar rewitalizacji.** Teren w gminie obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się:
 - a. Szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (dot. Obszarów problemowych),
 - b. Istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego gminy w zakresie rewitalizacji.
 - c. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż **20%** powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż **30%** mieszkańców całej gminy.

METODOLOGIA IDENTYFIKACJI STANU KRYZYSOWEGO ORAZ WYZNACZANIA OBSZARU REWITALIZACJI.

Identyfikacja stanu kryzysowego w gminie polegała na analizie poszczególnych obszarów problemowych z wykorzystaniem charakterystycznych dla nich mierników rozwoju. Ustalenie mierników odbyło się na podstawie propozycji przedstawionej przez firmę doradczą przygotowującą LPR.

W celu uzgodnienia metodologii pracy związanej z gromadzeniem danych w dniu 30-08-2016r. zorganizowano spotkanie, w którym uczestniczyli przedstawiciele instytucji zaangażowanych w gromadzenie danych niezbędnych do przeprowadzenia analizy sytuacji w gminie. W trakcie

spotkania omówiono zaproponowane do analizy mierniki rozwoju i poddano je dyskusji. W wyniku zgłoszonych uwag ustalono ostateczną listę 46 mierników w ramach 16 obszarów problemowych. Poniżej w tabeli przedstawiono przykłady mierników² w każdym z obszarów problemowych.

Tabela 19. Lista przykładowych mierników wykorzystywanych w celu identyfikacji występowania stanu kryzysowego w gminie.

Lp.	Obszar problemowy	Miernik rozwoju	Źródło informacji
1	Bezrobocie	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy (PUP)
2	Ubóstwo	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej
3	Przestępczość	Liczba wykroczeń społecznie uciążliwych	Policja
4	Niski poziom edukacji	Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów niepromowanych do kolejnej klasy	Szkoły
5	Niski poziom kapitału społecznego	Liczba NGO's realizujących zadania zlecone przez gminę	Urząd Gminy
6	Niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	Liczba osób uczestniczących w bezpłatnych oraz płatnych zajęciach organizowanych przez samorządowe instytucje kultury	Urząd Gminy Instytucje Kultury
7	Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych płacących podatek dochodowy (PIT + CIT)	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Statystyczny • Urząd Skarbowy
8	Słaba kondycja ekonomiczna przedsiębiorstw	Liczba podmiotów gospodarczych, które zgłosiły zakończenie działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Statystyczny • Urząd Gminy
9	Przekroczenie standardów jakości środowiska	Występowanie obszarów wymagających rekultywacji	Urząd Gminy
10	Obecność odpadów stanowiących zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi, stanu środowiska.	Liczba obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem	Urząd Gminy
11	Niewystarczające wyposażenie w Infrastrukturę techniczną i	Dostęp do placów zabaw	<ul style="list-style-type: none"> • Zakłady Usług • Komunalnych • Urząd Gminy

² Pełna lista mierników jest załącznikiem do dokumentu.

	społeczną lub jej zły stan techniczny		<ul style="list-style-type: none"> • (PGN)
12	Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	Urząd Gminy
13	Niski poziom obsługi komunikacyjnej	Liczba połączeń z przystanków komunikacji zbiorowej w promieniu 1000 m od ulicy w mieście lub występowanie przystanku komunikacji zbiorowej w miejscowości (wieś)	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Gminy • Starostwo Powiatowe • Operatorzy Samochodowego Transportu Zbiorowego
14	Niedobór lub niska jakość terenów publicznych	Liczba publicznych miejsc parkingowych	Urząd Gminy
15	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym	Liczba wydanych nakazów rozbiórki obiektów budowlanych z powodu złego stanu technicznego	Powiatowy Nadzór Budowlany
16	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym	Liczba osób, którym obniżono wysokość podatku od nieruchomości z uwagi na zły stan techniczny obiektu budowlanego	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Gminy • Jednostki podległe
17	Niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska	Dostęp do sieci ciepłowniczych	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Gminy • (PGN) • Zakład Ciepłowniczy

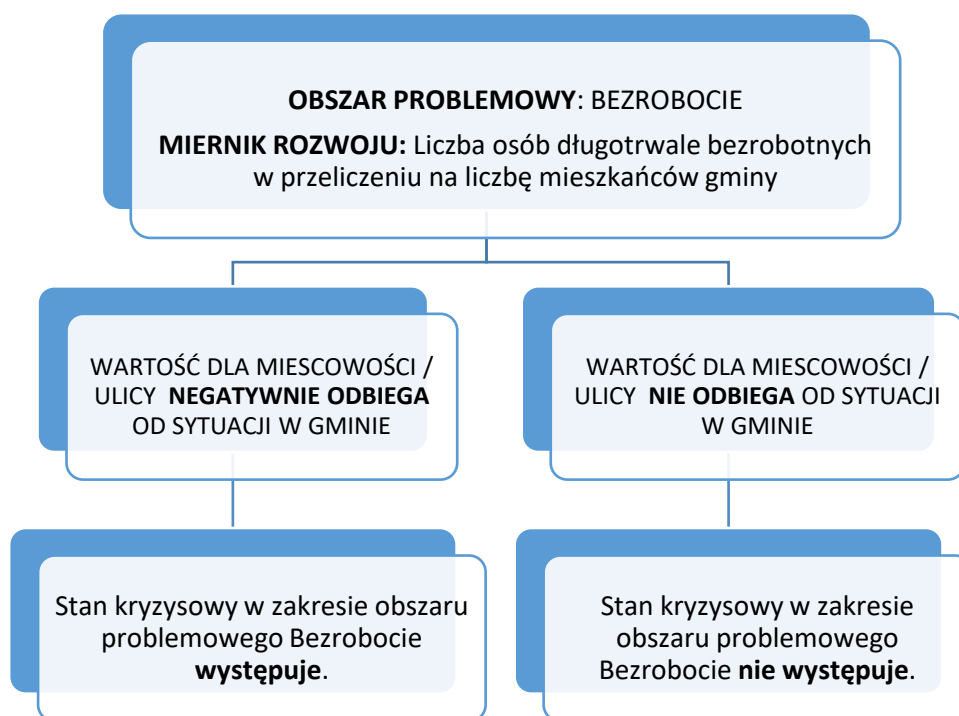
Źródło: opracowanie własne

Kolejnym etapem gromadzenia danych było wystąpienie do podmiotów dysponujących informacjami z wnioskiem o ich udostępnienie w szczególności do poziomu miejscowości oraz ulicy (dane za okres 2013 – 2015).

Po uzyskaniu wartości mierników przystąpiono do ich analizy i identyfikacji obszarów kryzysowych. Przyjęto założenie, że do dalszych prac kwalifikują się co do zasady te miejscowości oraz ulice, w których stwierdzono, że wartości mierników rozwoju odbiegają

w sposób negatywny od wartości charakterystycznych dla całego obszaru gminy³. Najczęściej wykorzystywaną wartością charakterystyczną dla gminy była wartość miernika w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy porównywana z wartością w przeliczeniu na jednego mieszkańca miejscowości/ulicy.

Diagram 1. Metodologia identyfikacji miejsc, na których występują zjawiska kryzysowe na przykładzie obszaru problemowego bezrobocie.

Źródło: opracowanie własne

Stanowiło to podstawę do dalszej identyfikacji obszarów zdegradowanych. W tym celu wykorzystano narzędzie w postaci matrycy obszaru zdegradowanego identyfikującej występowanie stanu kryzysowego, przygotowanej dla każdej Sfery. Matryca prezentuje informacje o występowaniu sytuacji kryzysowej z dokładnością do miejscowości oraz ulicy. Przyjęto założenie, że jeżeli co najmniej jeden miernik rozwoju w miejscowości bądź na ulicy odbiega negatywnie od wartości charakterystycznej dla całej gminy to na tym terenie występuje negatywne zjawisko w zakresie danego obszaru problemowego. Poniżej przedstawiono wycinek przykładowej matrycy dla Sfery społecznej.

³ Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Rozdział 3, pkt 2. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 3 lipiec 2015 r.

Tabela 20. Przykładowa matryca obszarów problemowych

SFERA SPOŁECZNA								
OBSZAR PROBLEMOWY			BEZROBOCIE ⁴		Stan Kryzysowy (1 - TAK, 0 - NIE)	UBÓSTWO		Stan Kryzysowy (1 - TAK, 0 - NIE)
MIERNIKI			Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych z wykształceniem podstawowym		Korzystający z pomocy społecznej	Świadczenia pomocy społecznej	
L.p.	Miejscowość	Ulica						
1.	Miejscowość	Ulica	1	0	1	0	0	0
2.	Miejscowość	Ulica	0	0	0	0	0	0
3.	Miejscowość	Ulica	0	1	1	1	1	1
4.	Miejscowość	Ulica	0	0	0	0	0	0
5.	Miejscowość	Ulica	0	1	1	1	0	1
6.	Miejscowość	Ulica	0	0	0	0	0	0
7.	Miejscowość	Ulica	1	0	1	0	0	0
8.	Miejscowość	Ulica	1	1	1	0	0	0

Źródło: opracowanie własne

Uznając kryteria z wytycznych MIR jako podstawowe założenie do dalszych prac przeprowadzono analizę wszystkich matryc dla wszystkich sfer i wyszczególniono te miejscowości i ulice w gminie, dla których spełnione zostały łącznie następujące warunki:

1. Występuje sytuacja kryzysowa, w co najmniej 3 obszarach problemowych sfery społecznej na 5 analizowanych (wg wytycznych MIR - koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej)
2. Występuje sytuacja kryzysowa w co najmniej jednej z pozostałych sfer (wg wytycznych MIR - negatywne zjawiska w co najmniej jednej z innych sfer).

Zestawienie matryc wszystkich sfer, obszarów problemowych i mierników rozwoju pozwoliło na identyfikację obszaru zdegradowanego, który został przedstawiony również w formie graficznej na mapie (załącznik nr 4) i był podstawą do określenia obszaru rewitalizacji.

Dla identyfikacji obszaru rewitalizacji przyjęto następujące założenia zgodne z wytycznymi MIR:

1. Musi występować szczególna koncentracja negatywnych zjawisk dot. obszarów problemowych - w związku z tym do dalszej analizy brano pod uwagę miejsca, na

⁴ Cyfra 1 w tabeli oznacza, że wartość miernika rozwoju w danym obszarze problemowym odbiega negatywnie od sytuacji w gminie.

których sytuacja kryzysowa występowała w co najmniej 3 obszarach problemowych sfery społecznej oraz w co najmniej 1 z pozostałych sfer.

2. Obszar kryzysowy musi charakteryzować się istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego gminy w zakresie rewitalizacji – w związku z tym przeprowadzono konsultacje wewnętrzne w Urzędzie Gminy, a następnie konsultacje z Zespołem ds. Rewitalizacji.

Wyznaczone w ten sposób ulice stworzyły ramę dla ustalenia obszaru rewitalizacji, dla którego następnie przeliczono wszystkie wskaźniki w celu ich ponownej weryfikacji oraz sprawdzono spełnienie kryteriów:

1. Powierzchnia obszaru rewitalizacji nie większa niż **20%** powierzchni całej gminy
2. Obszar rewitalizacji zamieszkiwany przez nie więcej niż **30%** mieszkańców całej gminy.

Obszar rewitalizacji przedstawiono w formie graficznej na mapie oraz wskazano listę miejsc wchodzących w skład obszaru.

WYNIKI DIAGNOZY STANU KRYZYSOWEGO W GMINIE

Analiza obejmowała teren całej gminy wiejskiej i prowadzona była ze szczegółowością na poziomie miejscowości bądź ulicy. Na podstawie 46 mierników rozwoju badanych było 16 obszarów problemowych w ramach 5 sfer (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej). Razem przebadano w Gminie Nowa Ruda 60 miejsc, w tym 14 miejscowości i 46 ulic w dwóch miejscowościach (Jugów-27 ulic, Ludwikowice Kłodzkie-19 ulic). Poniżej przedstawiono podsumowanie wyników analizy w poszczególnych sferach.

SFERA SPOŁECZNA

W ramach pięciu obszarów problemowych badanych na podstawie 17 mierników rozwoju zidentyfikowano występowanie negatywnych zjawisk w ramach:

- 5 obszarów problemowych – w 6 miejscach
- 4 obszarów problemowych – w 5 miejscach
- 3 obszarów problemowych – w 13 miejscach

Wśród 24 miejscowości i ulic, na których zidentyfikowano występowanie problemów natury społecznej, szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk charakteryzowały się miejscowości: Jugów (ulice Główna i Grzybowska), Ludwikowice Kłodzkie (ulice Fabryczna, Główna, Jana Kasprowicza, Kościelna, Piastowska) oraz Świerki. We wskazanych powyżej miejscach odnotowano 11-15 mierników rozwoju, których wartości odbiegają w sposób negatywny od wartości charakterystycznych dla całego obszaru gminy.

SFERA GOSPODARCZA

W sferze gospodarczej, dwa obszary problemowe badane były na podstawie sześciu mierników. Problemy związane z niskim stopniem przedsiębiorczości oraz słabą kondycją lokalnych przedsiębiorstw zostały zdiagnozowane w 14 miejscach. W 8 miejscach zdiagnozowano negatywne odchylenia 3 - 6 analizowanych mierników. Natężeniem negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej charakteryzowały się miejscowości: Dworki, Jugów (ulice Główna, Koszykowa, Olimpijska), Ludwikowice Kłodzkie (ulice Główna, Nadrzeczna), Nowa Wieś Kłodzka oraz Wolibórz. Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami gospodarczymi została zidentyfikowana w dwóch miejscach: na ulicy Główniej w Jugowie oraz na ulicy Główniej w Ludwikowicach Kłodzkich. Ulice te charakteryzują negatywne odchylenia mierników we wszystkich pięciu obszarach problemowych sfery społecznej oraz obu analizowanych obszarach problemowych sfery gospodarczej.

SFERA ŚRODOWISKOWA

W sferze środowiskowej, dwa obszary problemowe badane były na podstawie sześciu mierników. Problemy związane z przekroczeniem standardów jakości środowiska bądź obecnością odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi lub stanu środowiska zostały zdiagnozowane w 14 miejscach. W 3 miejscach (Dworki, Ludwikowice Kłodzkie ul. Główna, Sokolica) odnotowano negatywne odchylenia czterech mierników w obu analizowanych obszarach problemowych. Negatywne odchylenia trzech mierników w jednym lub obu analizowanych obszarach problemowych odnotowano w 11 miejscach: Bartnica, Bożków, Czerwieńczyce, Jugów (ulice: Główna, Młynarska, Pniaki, Świętojańska), Krajanów, Ludwikowice Kłodzkie (ulice: Piastowska, Polna, Stefana Batorego, Tadeusza Kościuszki), Przygórze, Świerki oraz Wolibórz.

Szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk charakteryzowały się Bartnica, Bożków, Czerwieńczyce, Jugów (ul. Główna), Ludwikowice Kłodzkie (ul. Główna i Kościuszki), Świerki oraz Włodowice (negatywne odchylenia mierników w obu analizowanych obszarach problemowych sfery środowiskowej współwystępujące z negatywnymi odchyleniami mierników w 3-5 obszarach problemowych sfery społecznej).

SFERA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA

W sferze przestrzenno - funkcjonalnej w ramach pięciu obszarów problemowych badanych na podstawie trzynastu mierników rozwoju zidentyfikowano występowanie negatywnych zjawisk w 56 miejscach. W czterech miejscach Jugów ul. Świętojańska, Ludwikowice Kłodzkie (ulice Jana Kasprowicza, Piastowska, Stefana Batorego), Wolibórz odnotowano negatywne odchylenia 6 - 9 mierników we wszystkich pięciu analizowanych obszarach problemowych. Negatywne odchylenia mierników w 4 obszarach problemowych zdiagnozowano w 26 miejscach, również w 26 miejscach mierniki wykazały niższe wartości niż charakterystyczne dla całego obszaru gminy w trzech analizowanych obszarach problemowych.

Szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk charakteryzowały się miejscowości: Bożków, Dzikowiec, Świerki a także 4 ulice w Jugowie (Grzybowska, Mikołaja Kopernika, Pniaki, Słowańska) i 6 ulic w Ludwikowicach Kłodzkich (Fabryczna, Jana Kasprowicza, Kościelna, Piastowska, Polna, Tadeusza Kościuszki). We wskazanych powyżej miejscach odnotowano negatywne odchylenia mierników w 4-5 obszarach problemowych sfery przestrzenno - funkcjonalnej oraz 3-5 obszarach problemowych sfery społecznej).

SFERA TECHNICZNA

W sferze technicznej dwa obszary problemowe dotyczące degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych badane były na podstawie czterech mierników. Występowanie negatywnych zjawisk w obu analizowanych obszarach problemowych zidentyfikowano w 34 miejscach (11 miejscowości, 11 ulic w Jugowie i 12 ulic w Ludwikowicach Kłodzkich). W 33 miejscach odnotowano negatywne odchylenia wszystkich czterech analizowanych mierników. W miejscowości

Sokolica negatywne odchylenia dotyczyły trzech mierników z obu analizowanych obszarów problemowych.

Szczególnym natężeniem negatywnych zjawisk charakteryzowały się miejscowości: Bartnica, Sokolec i Świerki a także 3 ulice w Jugowie (Główna, Grzybowska, Pniaki) i 5 ulic w Ludwikowicach Kłodzkich (Fabryczna, Główna, Jana Kasprowicza, Piastowska, Kościuszki). We wskazanych powyżej miejscach odnotowano negatywne odchylenia mierników w 2 obszarach problemowych sfery przestrzenno - funkcjonalnej oraz 4-5 obszarach problemowych sfery społecznej).

Zamieszczona poniżej matryca wskazuje miejsca (miejscowości lub ulice), na których odnotowano negatywne odchylenia mierników dla każdej sfery. Mapa zamieszczona pod matrycą, za pomocą intensywności kolorów, obrazuje stopień natężenia negatywnych zjawisk. Matryce oraz mapy obrazujące wyniki analiz we wszystkich sferach i poszczególnych obszarach problemowych znajdują się w załącznikach nr 5 – 9 do niniejszego opracowania.

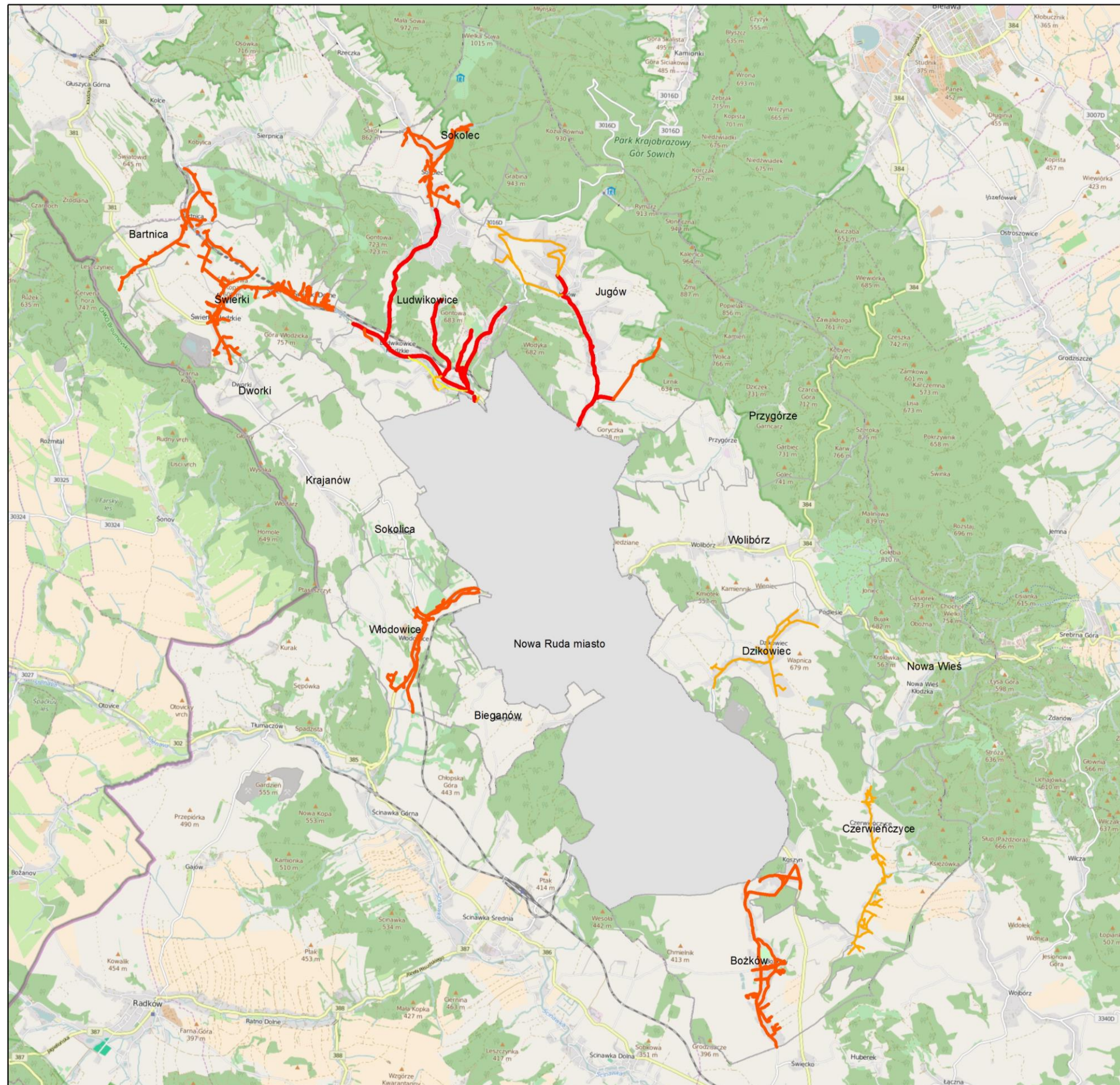
Tabela 21. Matryca Obszarów zdegradowanych identyfikująca występowanie stanu kryzysowego

L.p.	Miejscowość	Ulica	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	RAZEM 5 sfer
			2016	2016	2016	2016	2016	2016
1.	Bartnica		4	0	2	3	2	11
2.	Bieganów		2	1	1	4	1	9
3.	Bożków		3	1	2	4	2	12
4.	Czerwieńczyce		3	1	2	2	2	10
5.	Dworki		2	2	2	4	2	12
6.	Dzikowiec		3	1	1	4	1	10
7.	Jugów	1 Maja	1	1	1	3	1	7
8.	Jugów	Brzozowa	1	1	1	4	1	8
9.	Jugów	Berneńska	1	1	1	3	1	7
10.	Jugów	Chłopów	0	1	1	4	1	7
11.	Jugów	Główna	5	2	2	3	2	14
12.	Jugów	Grzybowska	5	1	1	4	2	13
13.	Jugów	Jabłońska	3	1	1	3	1	9
14.	Jugów	Jana	1	1	1	3	2	8
15.	Jugów	Kasztanowa	0	1	1	3	1	6
16.	Jugów	Koszykowa	1	2	1	4	1	9
17.	Jugów	Mikołaja Kopernika	3	1	1	4	1	10
18.	Jugów	Młynarska	1	1	1	4	2	9
19.	Jugów	Olimpijska	2	2	1	3	1	9
20.	Jugów	Osiedle	2	1	1	3	1	8
21.	Jugów	Pniaki	4	1	1	4	2	12
22.	Jugów	Pod Kalenicą	0	1	1	3	1	6
23.	Jugów	Pusta	0	2	1	4	2	9
24.	Jugów	Robotnicza	2	2	1	4	2	11
25.	Jugów	Sitów	2	1	1	4	1	9
26.	Jugów	Słowiańska	3	1	1	4	1	10
27.	Jugów	Spokojna	1	1	1	4	2	9
28.	Jugów	Stanisława Małachowskiego	3	1	1	3	2	10
29.	Jugów	Stanisława Staszica	2	2	1	4	1	10
30.	Jugów	Świętojańska	2	2	1	5	2	12
31.	Jugów	Tadeusza Kościuszki	2	2	1	3	1	9
32.	Jugów	Władysława Sikorskiego	3	1	1	3	2	10

33.	Jugów	Wysiedleńców	2	1	1	3	1	8
34.	Krajanów		2	1	2	3	2	10
35.	Ludwikowice Kłodzkie	Fabryczna	5	1	1	4	2	13
36.	Ludwikowice Kłodzkie	Główna	5	2	2	3	2	14
37.	Ludwikowice Kłodzkie	Jana Kasprowicza	5	1	1	5	2	14
38.	Ludwikowice Kłodzkie	Kolonia Jana Kasprowicza	1	1	1	2	2	7
39.	Ludwikowice Kłodzkie	Kościelna	3	0	1	4	2	10
40.	Ludwikowice Kłodzkie	Kopalniana	2	1	1	4	1	9
41.	Ludwikowice Kłodzkie	Krótka	1	1	1	2	1	6
42.	Ludwikowice Kłodzkie	Leśna	1	1	1	3	1	7
43.	Ludwikowice Kłodzkie	Ludwikowska	2	1	1	3	2	9
44.	Ludwikowice Kłodzkie	Nadrzeczna	2	2	1	3	2	10
45.	Ludwikowice Kłodzkie	Ogrodowa	1	1	1	3	1	7
46.	Ludwikowice Kłodzkie	Piastowska	4	1	1	5	2	13
47.	Ludwikowice Kłodzkie	Polna	3	1	1	4	2	11
48.	Ludwikowice Kłodzkie	Słoneczna	1	1	1	3	1	7
49.	Ludwikowice Kłodzkie	Sportowa	1	1	1	3	1	7
50.	Ludwikowice Kłodzkie	Stefana Batorego	1	2	1	5	2	11
51.	Ludwikowice Kłodzkie	Tadeusza Kościuszki	4	1	2	4	2	13
52.	Ludwikowice Kłodzkie	Wąska	3	1	1	3	1	9
53.	Ludwikowice Kłodzkie	Wiejska	3	0	1	2	2	8
54.	Nowa Wieś Kłodzka		1	2	2	3	2	10
55.	Przygórze		2	2	2	4	2	12
56.	Sokolec		5	1	1	3	2	12
57.	Sokolica		2	1	2	4	2	11
58.	Świerki		4	0	2	4	2	12
59.	Włodowice		3	1	2	3	2	11
60.	Wolibórz		2	1	2	4	1	10

Źródło: opracowanie własne

Mapa 2. Stan kryzysowy - wszystkie sfery - natężenie negatywnych zjawisk na terenie Gminy

Nowa Ruda

stan kryzysowy

- 8
- 9 - 10
- 11 - 12
- 13 - 14

3. Rozdział: Obszar rewitalizacji

Wytyczne MIR definiują obszar rewitalizacji jako teren charakteryzujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk dot. obszarów problemowych oraz istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego gminy. Obszar rewitalizacji może składać się z podobszarów, w tym podobszarów nieposiadające ze sobą wspólnych granic, przy czym nie może być to teren większy niż 20% powierzchni gminy i zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W dalszej części rozdziału zweryfikowano warunki wynikające z wytycznych MIR dla obszaru rewitalizacji.

Szczególna koncentracja negatywnych zjawisk

Zgodnie z Wytycznymi MIR i przyjętą metodologią – **stan kryzysowy** obejmuje miejscowości i ulice, na których zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk społecznych (negatywne odchylenia mierników w min. 3 obszarach problemowych sfery społecznej) współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z pozostałych sfer. Przyjęto, że w pozostałych sferach negatywne zjawiska występują przy negatywnym odchyleniu mierników w co najmniej jednym obszarze problemowym.

W Gminie Nowa Ruda stan kryzysowy, spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z pozostałych sfer, został zidentyfikowany w 24 miejscach (8 miejscowości i 17 ulic). Zidentyfikowane **obszary zdegradowane** obejmują znaczną część powierzchni gminy, a liczba osób zamieszkujących tereny w stanie kryzysowym wynosi ponad 70% wszystkich mieszkańców gminy i znacząco przekracza dopuszczalny limit 30%. Procesem rewitalizacji nie można zatem objąć wszystkich miejsc, na których zidentyfikowano występowanie stanu kryzysowego. W związku z powyższym przeprowadzono dalszą delimitację polegającą na zawężeniu obszaru do miejscowości i ulic charakteryzujących się:

- występowaniem negatywnych zjawisk w co najmniej trzech obszarach problemowych sfery społecznej
- współwystępowaniem negatywnych zjawisk w pozostałych sferach
- występowaniem negatywnych zjawisk w obu obszarach problemowych sfery technicznej.

W ten sposób zostało zidentyfikowanych 19 miejsc, które cechują się **szczególną koncentracją negatywnych zjawisk** i dużą skalą potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 22. Obszary szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk

Miejscowość	Ulica	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenna-funkcjonalna	Sfera techniczna	Razem
Bartnica		4	0	2	3	2	11
Bożków		3	1	2	4	2	12
Czerwieńczyce		3	1	2	2	2	10
Jugów	Główna	5	2	2	3	2	14
Jugów	Grzybowska	5	1	1	4	2	13
Jugów	Pniaki	4	1	1	4	2	12
Jugów	Stanisława Małachowskiego	3	1	1	3	2	10
Jugów	Władysława Sikorskiego	3	1	1	3	2	10
Ludwikowice Kłodzkie	Fabryczna	5	1	1	4	2	13
Ludwikowice Kłodzkie	Główna	5	2	2	3	2	14
Ludwikowice Kłodzkie	Jana Kasprowicza	5	1	1	5	2	14
Ludwikowice Kłodzkie	Kościelna	3	0	1	4	2	10
Ludwikowice Kłodzkie	Piastowska	4	1	1	5	2	13
Ludwikowice Kłodzkie	Polna	3	1	1	4	2	11
Ludwikowice Kłodzkie	Tadeusza Kościuszki	4	1	2	4	2	13
Ludwikowice Kłodzkie	Wiejska	3	0	1	2	2	8
Sokolec		5	1	1	3	2	12
Świerki		4	0	2	4	2	12
Włodowice		3	1	2	3	2	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gminy

Wśród obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk znajduje się 5 ulic w Jugowie, 8 ulic w Ludwikowicach Kłodzkich oraz 6 miejscowości. Wskazane powyżej obszary zamieszkuje łącznie 7.619 osób co stanowi ponad 63% wszystkich mieszkańców gminy. Ponieważ nie można objąć procesem rewitalizacji wszystkich miejsc, w których została zdiagnozowana szczególna koncentracja negatywnych zjawisk dalsza delimitacja wynikała z istotnego znaczenia obszaru dla rozwoju lokalnego.

Istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego

Wyniki analizy wskazującej obszary w stanie kryzysowym zostały zaprezentowane Zespołowi ds. Rewitalizacji w trakcie warsztatów, które odbyły się 29.06.2017 r. w Ludwikowicach Kłodzkich. Członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji uznali, iż z uwagi na strategiczne znaczenie Jugowa i Ludwikowic – zarówno w sferze gospodarczej, infrastrukturalnej jak i społecznej – rewitalizacja prowadzona na terenie tych miejscowości będzie istotnym i silnym bodźcem dla rozwoju całej Gminy. Jednakże z uwagi na liczebność mieszkańców obu tych wsi (przekraczająca dopuszczalny limit osób zamieszkujących obszar rewitalizacji) konieczne było wskazanie ulic w obu miejscowościach a nawet konkretnych fragmentów poszczególnych ulic. Z tego też powodu w obszar rewitalizacji został włączony środkowy odcinek ulicy Głównej w Jugowie (od nr 50 do 106) a także ulica Pniaki. Natomiast w miejscowości Ludwikowice Kłodzkie wskazania Zespołu dotyczyły ulicy Fabrycznej, Kasprowicz i Wiejskiej. Zespół rekomendował ponadto objęcie procesem rewitalizacji miejscowości charakteryzujących się największymi potrzebami rewitalizacyjnymi zwłaszcza w sferze społecznej i technicznej tj. Bożków, Świerki i Włodowice. Z uwagi na możliwość wykorzystania potencjału lokalnego Dębówki (stanowiącej część miejscowości Dzikowiec) dla rozwoju branży turystycznej w gminie oraz stworzenia przestrzeni publicznej umożliwiającej mieszkańcom aktywne spędzanie czasu wolnego, Członkowie Zespołu ds. Rewitalizacji rekomendowali objęcie również tego obszaru procesem rewitalizacji.

Uzasadnieniem dla wyznaczonych obszarów jest ich znaczenie dla rozwoju lokalnego, możliwość wykorzystania lokalnego potencjału a także realizacji działań rozwojowych minimalizujących zdiagnozowane problemy i zmierzających do wyprowadzenia obszarów ze stanu kryzysowego. Ponadto wskazany obszar rewitalizacji obejmuje miejscowości i ulice o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk i największej skali potrzeb rewitalizacyjnych, charakteryzujące się wysoką liczbą negatywnych odchyień w analizowanych obszarach problemowych (łączna liczba punktów 8-14, w tym 3 i więcej w sferze społecznej) co dowodzi szczególnej koncentracji problemów w sferze społecznej współwystępujących z wieloma problemami w pozostałych sferach. Wyprowadzenie tych obszarów ze stanu kryzysowego oraz stworzenie warunków do ich zrównoważonego wzrostu ma istotnie znaczenie dla rozwoju lokalnego całej gminy.

Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji

Z uwagi na szczególną koncentrację negatywnych zjawisk oraz istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy procesem rewitalizacji zostanie objętych sześć podobszarów tzn.:

1. Bożków (od nr 1 do 138)
2. Dzikowiec Dębówka
3. Jugów ul. Główna nr 50 - 106; Pniaki
4. Ludwikowice Kłodzkie ulice: Fabryczna, Jana Kasprowicza, Wiejska
5. Włodowice
6. Świerki.

Podobszar wyznaczony w miejscowości Ludwikowice Kłodzkie obejmuje trzy ulice: Fabryczną, Jana Kasprowicza oraz Wiejską natomiast podobszar w miejscowości Jugów fragment ulicy Główniej (od nr 50 do nr 106) oraz całą ulicę Wiejską. Podobszar wyznaczony w Dzikowcu obejmuje fragment miejscowości – Dębówka. W miejscowości Bożków fragment objęty procesem rewitalizacji obejmuje nr od 1 do 138. Pozostałe podobszary rewitalizacji mieszczą się w jednostkach osadniczych wsi Włodowice oraz Świerki. Wyznaczone podobszary nie graniczą ze sobą.

Zasięg przestrzenny obszarów wyznaczonych do rewitalizacji przedstawia zamieszczona poniżej mapa. Łączna powierzchnia wszystkich podobszarów wynosi **374,28 ha**, co stanowi **2,68 % powierzchni całej gminy**, w tym:

Bożków (od nr 1 do 138) - 71,47 ha

Dzikowiec Dębówka - 85,30 ha

Jugów ul. Główna nr 50 – 106 oraz ul. Pniaki – 29,34 ha

Ludwikowice Kłodzkie ulice: Fabryczna, Jana Kasprowicza, Wiejska - 67,61 ha

Włodowice - 36,11 ha

Świerki - 84,45 ha

Na wyznaczonym terenie zamieszkuje łącznie **3.573 osób**, co stanowi **29,67% wszystkich mieszkańców gminy**⁵. W Ludwikowicach Kłodzkich na ulicach objętych rewitalizacją zamieszkuje 690 osób, w Jugowie – 655 osób natomiast pozostałe podobszary zamieszkuje odpowiednio:

⁵ Na podstawie danych otrzymanych od gminy wg stanu na 31.12.2015 r.

875 mieszkańców – Bożków nr od 1 do 138

102 mieszkańców – Dzikowiec – Dębówka

557 mieszkańców – Świerki

694 mieszkańców – Włodowice

Mapa 3. Obszar rewitalizacji na terenie Gminy Nowa Ruda

Źródło: opracowanie własne na podstawie open street map

Tabela 23. Porównanie wartości mierników dla gminy i obszaru rewitalizacji.

Sfera	Nazwa miernika	Wartość dla gminy	Wartość dla obszaru rewitalizacji
SPOŁECZNA	Odsetek osób długotrwale bezrobotnych	4,30%	7,39%
	Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej	5,38%	8,93%
	Liczba uczniów z wynikami z egzaminu gimnazjalnego na poziomie 75% średniej w gminie z części matematycznej	1,48%	1,75%
GOSPODARCZA	Liczba wystawionych tytułów wykonawczych do urzędu skarbowego dot. firm w zakresie zaległości podatkowych w okresie ostatnich 3 lat	9,11%	10,71%
	Odsetek podmiotów gospodarczych, które zgłosiły zawieszenie działalności gospodarczej	10,38%	11,31%
ŚRODOWISKOWA	Odsetek przedsiębiorstw wytwarzających odpady niebezpieczne	1,0%	1,2%
	Odsetek obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem	45%	49%
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Odsetek mieszkań socjalnych	2,54%	2,77%
	Odsetek osób oczekujących na mieszkanie socjalne	0,34%	0,62%
TECHNICZNA	Odsetek lokali mieszkalnych (komunalnych) oddanych do użytku przed 1945 r. (włącznie)	90%	94%
	Odsetek lokali mieszkalnych w których obniżono stawkę czynszu z uwagi na zły stan techniczny obiektu budowlanego	90%	94%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych gminy

4. Rozdział: Diagnoza obszaru rewitalizacji

Rewitalizacja, zgodnie z definicją przyjętą w Wytycznych w zakresie rewitalizacji w Programach Operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 03 lipca 2015⁶, „jest wielowymiarowym i kompleksowym procesem zorientowanym na przezwycięzenie zjawisk kryzysowych utrzymujących się na obszarach zdegradowanych. Tereny wymagające interwencji oraz wsparcia, a zatem podlegające rewitalizacji, charakteryzują się bowiem występowaniem w różnych formach i z relatywnie dużym nasileniem problemów w sferze społecznej, gospodarczej czy infrastrukturalnej. Z tego względu konieczne jest podejmowanie zintegrowanych działań (skoncentrowanych także terytorialnie) na rzecz lokalnych społeczności.

Podstawą interwencji publicznej w przedmiotowym zakresie jest Lokalny Program Rewitalizacji. Budowa jednak efektywnej strategii rewitalizacji wymaga trafnego zdiagnozowania problemów identyfikowanych punktowo na terenie danej gminy.

W rezultacie holistyczne podejście do przeprowadzenia inwentaryzacji najbardziej istotnych problemów lokalnie w naturalny sposób wymusza analizę obejmującą kluczowe sfery funkcjonowania określonego przestrzennie obszaru danej gminy (wyznaczonego na bazie przyjętych wskaźników delimitacji).

W szczególności analiza taka dla obszaru rewitalizowanego (OR) w Gminie Nowa Ruda koncentruje się na sferach społecznej, gospodarczej i infrastrukturalnej. Podstawę opracowania diagnozy stanowią dane statystyczne pozyskane od Gminy Nowa Ruda (w tym przygotowane na tej podstawie mierniki rozwoju) oraz informacje zebrane w wyniku przeprowadzonych badań kwestionariuszowych mieszkańców obszaru rewitalizacji i warsztatów zrealizowanych z interesariuszami planowanego procesu rewitalizacji.

⁶ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Ministerstwo Rozwoju i Infrastruktury, Warszawa 2015.

Sfera społeczna

Na Obszarze Rewitalizowanym (OR, Obszar) w Gminie wiejskiej Nowa Ruda (Gmina) można zidentyfikować szereg problemów w sferze społecznej. Z dostępnych danych statystycznych, a także z wyników ankiet i warsztatów wynika, że na analizowanym Obszarze występują zagrożenia związane z kondycją ekonomiczną gospodarstw domowych. W następstwie ubóstwa oraz towarzyszących temu innych negatywnych zjawisk mieszkańcy OR zagrożeni są wykluczeniem społecznym.

U podstaw zdiagnozowanych problemów niejednokrotnie znajduje się wadliwie funkcjonujący rynek pracy. Powyższe spostrzeżenie potwierdzają zarówno dane statystyczne, jak i wyniki ankiet oraz informacje uzyskane podczas warsztatów. Z przeprowadzonych badań ankietowych wynika, że ok. 47% respondentów dostrzega problem bezrobocia, a dalsze 11% uznaje go za uciążliwy.

Szczególnie niekorzystnym zjawiskiem jest występowanie na Obszarze Rewitalizowanym bezrobocia długotrwałego, gdyż często prowadzi ono do wykluczenia społecznego oraz trwałego ubóstwa. W 2015 r. na analizowanym Obszarze mieszkały 264 osoby uznane za długotrwanie bezrobotne, co stanowiło ok. 51% ogółu osób długotrwanie bezrobotnych w Gminie Nowa Ruda. Jednocześnie odsetek osób długotrwanie bezrobotnych na OR wynosił 7,4% i był wyższy o 3,1 punktu procentowego od średniej dla Gminy (4,3%).

Należy podkreślić, że w latach 2013-2015 problem długotrwałego bezrobocia występował na Obszarze Rewitalizowanym z różnym natężeniem. W 2015 r. w największym stopniu analizowane zjawisko widoczne było w Ludwikowicach Kłodzkich (ul. Jana Kasprowicza). W tym przypadku odsetek osób długotrwanie bezrobotnych kształtował się na poziomie 7,6%.

Znamienne jest także, iż na Obszarze Rewitalizowanym w 2015 r. mieszkało ok. 50% ogółu osób długotrwanie bezrobotnych bez kwalifikacji (68 osób ze 137 w całej Gminie).

Wadliwe funkcjonowanie rynku pracy skutkuje utrzymywaniem się na Obszarze Rewitalizowanym sfery ubóstwa. Powyższy stan znajduje potwierdzenie zarówno w danych statystycznych, jak i w wynikach badań ankietowych. Ponad 48% respondentów uważa OR za

ubogi, zamieszkały przez osoby o niskim statusie społecznym. Jednocześnie ok. 36% mieszkańców uznało ubóstwo za zauważalne, a dalsze 6% badanych za uciążliwe.

W 2015 r. z pomocy społecznej korzystało 319 mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego (w Gminie 648 mieszkańców). Z powyższego wynika, że ponad 49% osób korzystających z pomocy społecznej mieszkało na OR. Świadczy to o kumulacji problemu ubóstwa na analizowanym Obszarze. Równocześnie należy podkreślić, że odsetek osób korzystających z pomocy społecznej na OR wynosił 8,9% i był wyższy o 3,5 punktu procentowego od średniej dla Gminy (5,4%).

Jak wynika z posiadanych informacji główną przyczyną przyznania świadczeń na Obszarze Rewitalizowanym było bezrobocie. W 2015 r. z niniejszego powodu z pomocy skorzystało 239 osób. Do innych, istotnych powodów przyznania pomocy zaliczyć należy: niepełnosprawność, długotrwałą chorobę oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Problemem widocznym na Obszarze Rewitalizowanym jest uzależnienie od alkoholu i narkotyków. Z powyższego powodu w 2015 r. przyznano świadczenia 31 osobom. Wagę niniejszego problemu potwierdziły również wyniki przeprowadzonych warsztatów oraz badania ankietowe. Z badań tych wynika, że dla ok. 43% respondentów zjawisko alkoholizmu i narkomani jest widoczne, a dla dalszych 12% wręcz uciążliwe.

Równocześnie podczas warsztatów wskazano na uzależnienia jako jeden z powodów wykluczenia społecznego. Dodatkowo należy podkreślić, że alkoholizm niejednokrotnie prowadzi do kumulacji innych negatywnych zjawisk takich jak przemoc w rodzinie, wandalizm, brak poszanowania dla mienia prywatnego i publicznego.

Obszar Rewitalizowany zmaga się także z problemem bierności mieszkańców, co przekłada się na ich zbyt małe zaangażowanie zarówno w jego rozwój, jak i w działania na rzecz rozwiązywania bieżących problemów.

Mieszkańcy Obszaru w zbyt małym zakresie uczestniczą w procesie podejmowania decyzji i ich późniejszej realizacji. Co gorsza wydaje się, że niechęć do aktywnych działań i uzależnienie od pomocy społecznej staje się widoczne u kolejnych pokoleń.

O niedostatecznym zaangażowaniu ludności w funkcjonowanie Obszaru Rewitalizowanego świadczy nieadekwatne do potrzeb i możliwości uczestnictwo mieszkańców w działaniach organizacji pozarządowych. Jak wynika z badań ankietowych ok. 39% mieszkańców analizowanego Obszaru nie potrafi wskazać organizacji pozarządowej funkcjonującej na OR.

Z przeprowadzonej na Obszarze Rewitalizowanym diagnozy wynika także, iż występują tutaj problemy z dostępem do wysokiej jakości usług społecznych.

W opinii mieszkańców istnieje potrzeba rozbudowy/modernizacji przedszkoli tak aby dostosować je do aktualnych potrzeb. Obecna sytuacja implikuje szereg negatywnych konsekwencji. Przede wszystkim konieczność opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym sprawia, że rodzice nie mogą podejmować pracy w pełnym wymiarze godzin, co negatywnie przekłada się na zamożność rodzin i sprzyja wykluczeniu społecznemu.

Ograniczony dostęp do ww. usług w połączeniu z innymi negatywnymi zjawiskami społecznymi niekorzystnie wpływa m.in. na wyniki w nauce osiągnięte przez uczniów zamieszkałych na Obszarze Rewitalizowanym. W 2015 r. odsetek uczniów z wynikami z egzaminu gimnazjalnego (część matematyczna) niższymi niż 75% średniej w Gminie wyniósł na OR 1,8% podczas gdy w Gminie 1,5%.

Niewystarczająca podaż usług społecznych na analizowanym Obszarze znajduje również odzwierciedlenie w sferze kultury fizycznej i rekreacji. Niejednokrotnie podnoszonym podczas warsztatów problemem była niedostateczna dostępność do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz jej niezadawalający stan techniczny. Powyższe stwierdzenie potwierdzają wyniki badań ankietowych. Około 27% respondentów niedostatecznie ocenia dostępność do obiektów sportowych, a dalsze 39% uważa, iż dostępność ta jest co najwyżej dostateczna.

Sfera gospodarcza

Przeprowadzone badania wykazały, że Obszar Rewitalizowany boryka się z barierami hamującymi rozwój przedsiębiorczości i utrudniającymi napływ inwestycji zewnętrznych. Należy również podkreślić, że nie jest wykorzystywany w zadawalającym stopniu endogenny potencjał Obszaru.

W 2015 r. na analizowanym Obszarze funkcjonowało łącznie 168 przedsiębiorstw, co stanowiło ok. 42% ogółu przedsiębiorstw zarejestrowanych w Gminie.

Analizując sferę gospodarczą należy uwzględnić również poziom przedsiębiorczości mierzony liczbą firm w stosunku do liczby ludności. W 2015 r. wskaźnik przedsiębiorczości na OR wynosił 4,7. Trudno jest uznać wartość niniejszego wskaźnika za zadawalającą.

O kondycji finansowej przedsiębiorstw funkcjonujących na Obszarze Rewitalizowanym może świadczyć odsetek firm zgłaszających zawieszenie działalności gospodarczej. W 2015 r. przedsiębiorstwa z OR częściej niż średnio w Gminie zgłaszały zawieszenie działalności gospodarczej. W analizowanym roku odsetek podmiotów zgłaszających zawieszenie działalności gospodarczej wynosił na OR 11,3% (w Gminie 10,4%). Warto również podkreślić, że ok. 46% wszystkich podmiotów zgłaszających zawieszenie działalności gospodarczej zlokalizowanych było na Obszarze Rewitalizowanym.

Na relatywnie niską skłonność mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego do podejmowania działalności gospodarczej wskazują wyniki badania ankietowego. Około 68% mieszkańców nie zna osoby, która by w przeciągu trzech ostatnich lat założyła na niniejszym Obszarze firmę.

Dodatkowo niezadawalającą sytuację w sferze gospodarczej potęguje ograniczone w stosunku do potrzeb wsparcie przedsiębiorstw ze strony władz lokalnych. Na Obszarze Rewitalizowanym nie są w szerokim zakresie wykorzystywane dostępne narzędzia interwencjonizmu lokalnego. Brakuje m.in. uzbrojonych terenów inwestycyjnych. Problemem jest również ograniczony dostęp miejscowych przedsiębiorców do nieodpłatnych usług doradczych.

Dodatkowo przedsiębiorstwa zlokalizowane na analizowanym Obszarze w zbyt małym zakresie wykorzystują turystyczny potencjał miejsca.

Analizując sferę gospodarczą pamiętać należy, iż rozwój gospodarczy nie może odbywać się kosztem jakości życia mieszkańców oraz negatywnie wpływać na stan środowiska naturalnego. Podejmowane inwestycje muszą wpisywać się w istniejące funkcje Obszaru.

Sfera infrastrukturalna

Jak wynika z przeprowadzonych badań ankietowych, ponad 48% mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego uważa, iż jest on zaniedbany. Na powyższy wynik wpływa ocena stanu infrastruktury technicznej, społecznej, rekreacyjnej, drogowej oraz mieszkaniowej.

Widocznym problemem zdiagnozowanym na Obszarze Rewitalizowanym jest niezadawalający stan techniczny dróg. Jak wykazały badania ankietowe, wśród mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego dominują opinie o niedostatecznym (37%) oraz dostatecznym (28%) stanie technicznym dróg.

Na analizowanym Obszarze występuje również problem braku chodników, ewentualnie ich złego stanu technicznego, co negatywnie wpływa na bezpieczeństwo pieszych.

Kolejnym problemem, podkreślanym przez mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego jest niewystarczająca ilość ścieżek rowerowych. Na niniejszy problem wskazało ponad 85% respondentów. Pamiętać należy, że ścieżki rowerowe zwiększają mobilność mieszkańców, co sprzyja budowie więzi wewnątrz Obszaru Rewitalizowanego. Dodatkowo komunikacja rowerowa stanowi alternatywę dla transportu samochodowego, a tym samym przyczynia się do redukcji niskiej emisji.

Kluczowe znaczenie dla analizy sfery infrastrukturalnej ma stan infrastruktury społecznej. Za infrastrukturę tą, w dłuższej mierze odpowiada sektor publiczny, gdyż służy ona realizacji jego zadań. Szczególnie ważna jest infrastruktura służąca integracji mieszkańców. Niestety z przeprowadzonych badań wynika, że mieszkańcy Obszaru Rewitalizowanego, nie są zadowoleni ze stanu niniejszej infrastruktury. Około 24% respondentów uznało OR za nieprzyjazny społecznie z uwagi na braki infrastrukturalne.

Widoczna na Obszarze Rewitalizowanym jest niezadawalająca podaż infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Z badań ankietowych wynika, że ponad 65% mieszkańców oceniło dostępność do obiektów sportowych niedostatecznie lub dostatecznie.

Brakuje boisk sportowych, a istniejące boiska wymagają niejednokrotnie modernizacji. Powyższa sytuacja sprawia, że dzieci, młodzież oraz pozostali mieszkańcy OR pozbawieni są możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego. W konsekwencji istnieje niebezpieczeństwo,

iż sytuacja niniejsza doprowadzi do wzrostu zachowań patologicznych (alkoholizm, narkomania).

Jednak o ograniczonym dostępie do infrastruktury społecznej decyduje nie tylko jej brak, ale również jej stan techniczny, w tym niedostosowanie do potrzeb mieszkańców (zwłaszcza osób niepełnosprawnych i starszych). Niestety jak wielokrotnie podkreślali sami mieszkańcy stan infrastruktury rekreacyjnej jest niezadawalający. W konsekwencji nie można stwierdzić, aby istniejące obiekty i urządzenia w sposób należyty pełniły swoje funkcje. Wpływ na powyższą sytuację mają m.in. akty wandalizmu, połączone z niewystarczającym nadzorem nad przestrzenią publiczną.

Dodatkowo na Obszarze Rewitalizowanym nadal istnieją bariery architektoniczne, co potwierdzają wyniki ankiety. Ponad 42% badanych stwierdziło, że infrastruktura jest niedostatecznie dostosowana do potrzeb seniorów i osób niepełnosprawnych, a dalsze 46% respondentów uznało, że jest ona dostosowana co najwyżej w stopniu dostatecznym. Nieprzystosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych nie może, stanowić powodu ich wykluczenia z funkcjonowania w lokalnej społeczności.

Na Obszarze Rewitalizowanym widoczna jest również kumulacja problemów związanych ze stanem i funkcjonowaniem przestrzeni publicznej. Niniejsza sytuacja jest rezultatem degradacji terenów publicznych przeznaczonych na potrzeby mieszkańców.

Jak wynika z przeprowadzonej ankiety ok. 22% badanych uważa, że dostępność do placów zabaw jest niedostateczna. Kolejne 29% respondentów oceniło dostępność do niniejszej infrastruktury dostatecznie. Tylko niespełna 5% mieszkańców uważa, że dostępność do placów zabaw jest bardzo dobra. Jednocześnie ok. 42% respondentów źle lub dostatecznie ocenia dostępność terenów zielonych (parki, skwery).

Powyższa sytuacja jest następstwem ograniczonych inwestycji w budowę/rozbudowę placów zabaw, parków, skwerów, co doprowadziło do obniżenia jakości życia mieszkańców analizowanego Obszaru. Dodatkowo pamiętać należy, że ograniczony dostęp do przestrzeni publicznej nie sprzyja integracji i może stanowić jeden z powodów niewystarczającej współpracy mieszkańców.

Jednak nie tylko ograniczony dostęp do przestrzeni publicznej stanowi problem, ważny jest także stan niniejszej przestrzeni. Niestety na Obszarze Rewitalizowanym widoczny jest brak poszanowania dla wspólnej własności. Przejawem tego są akty wandalizmu, które w połączeniu z niedostateczną dbałością o czystość sprawiają, iż tereny te nie spełniają należycie swojej funkcji.

Jednocześnie w miejscowości Włodowice zaobserwować można problem związany z próbą nadmiernej ekspansji przemysłu wydobywczego (kamieniołomu) nieuwzględniającej aktualnej funkcji (mieszkalnej i turystycznej) jaką niniejsza miejscowość pełni. Działanie takie, prowadzone wbrew postulatam mieszkańców może doprowadzić zarówno do nieodwracalnych zmian w krajobrazie miejscowości, jak i do odpływu mieszkańców co w konsekwencji pogłębi problemy w sferze społecznej i środowiskowej.

Analizując sferę infrastrukturalną nie sposób pominąć jej związków ze środowiskiem naturalnym. Niestety, również w tym przypadku sytuacja na Obszarze Rewitalizowanym kształtuje się niekorzystnie. Problemem jest niezadawalający stan powietrza atmosferycznego. Niedostatecznie ocenia go ponad 32%, a dostatecznie 36% ankietowanych mieszkańców OR.

Na powyższą sytuację rzutuje m.in. stan budynków zlokalizowanych na Obszarze Rewitalizowanym. W 2015 r. na OR znajdowało się 397 komunalnych lokali mieszkalnych (ok. 46% ogółu komunalnych lokali mieszkalnych w Gminie). Warto podkreślić, że większość komunalnych lokali mieszkalnych (372 komunalne lokale mieszkalne) zlokalizowanych na Obszarze Rewitalizowanym zostało oddanych do użytku przed 1945 r.

Niezadawalający stan techniczny budynków mieszkalnych potwierdzają uzyskane w badaniu ankietowym opinie mieszkańców. Ponad 32% badanych uznało stan techniczny budynków mieszkalnych za niedostateczny, a ok. 45% za dostateczny.

Z wiekiem budynków (mieszkań) wiąże się problem zastosowanych w nich systemów grzewczych. Mieszkańcy niejednokrotnie wykorzystują do ogrzewania paliwa stałe spalane w indywidualnych kotłach węglowych. Dodatkowo z uwagi na wysokie koszty opału oraz relatywnie niskie dochody części mieszkańców do ogrzewania wykorzystywany jest opał

niskiej jakości. Powyższa sytuacja sprzyja niskiej emisji i negatywnie wpływa na stan środowiska naturalnego na Obszarze Rewitalizowanym.

Niekorzystnie na stan środowiska naturalnego wpływa również niedostatecznie rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna. Brak kanalizacji wymusza konieczność korzystania z szamb co negatywnie wpływa na standard życia mieszkańców.

Podsumowanie

Przeprowadzona diagnoza umożliwiła identyfikację kluczowych problemów występujących na terenie OR takich jak: bezrobocie, ubóstwo, braki w infrastrukturze oraz jej niezadawalający stan. W konsekwencji, biorąc pod uwagę skalę zidentyfikowanych problemów oraz ich intensywność, niezbędne jest podjęcie skoncentrowanych działań publicznych umożliwiających wielowymiarową rewitalizację wyznaczonych obszarów.

5. Rozdział: Strategia rewitalizacji dla OR

Wizja

Obszar Rewitalizowany stanie się atrakcyjnym miejscem do życia i prowadzenia działalności gospodarczej. Wspólne działania mieszkańców i władz lokalnych, wsparte zewnętrznymi środkami finansowymi umożliwią zrównoważony rozwój Obszaru sprzyjający włączeniu społecznemu.

Nadrzędnym celem procesu rewitalizacji jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego oraz stworzenie podstaw do jego zrównoważonego rozwoju.

Wielowymiarowe działania realizowane przez mieszkańców i lokalne władze doprowadzą do wzrostu dobrobytu mieszkańców oraz awansu cywilizacyjnego Obszaru.

Gwarantem trwałości zmian będzie sprawnie funkcjonujący sektor edukacyjny dostosowany do potrzeb rynku. Równocześnie wsparcie dla tego sektora (jakościowe, programowe i infrastrukturalne) umożliwi poprawę indywidualnych perspektyw zawodowych mieszkańców.

Przemiany wspierać będzie konkurencyjna gospodarka. Powstaną nowe miejsca pracy w wyniku czego redukcji ulegnie sfera ubóstwa. Jednocześnie współdziałanie przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i władz lokalnych pozwoli wypromować Obszar, lokalne produkty oraz miejscowych przedsiębiorców.

Kompleksowo przeprowadzona odnowa tkanki mieszkaniowej poprawi standard zamieszkania na Obszarze Rewitalizowanym, natomiast sanacja przestrzeni publicznej sprawi, że stanie się ona przyjazna zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających. W efekcie utrwali się wizerunek Obszaru jako miejsca atrakcyjnego do życia.

Rewitalizacja doprowadzi także do wystąpienia szeregu pozytywnych efektów dla środowiska naturalnego. Modernizacja i rozwój proekologicznej infrastruktury wpłyną korzystnie na stan środowiska naturalnego oraz znacząco obniży koszty eksploatacyjne istniejącej infrastruktury. Nastąpi redukcja niskiej emisji, co przełoży się na jakość życia mieszkańców.

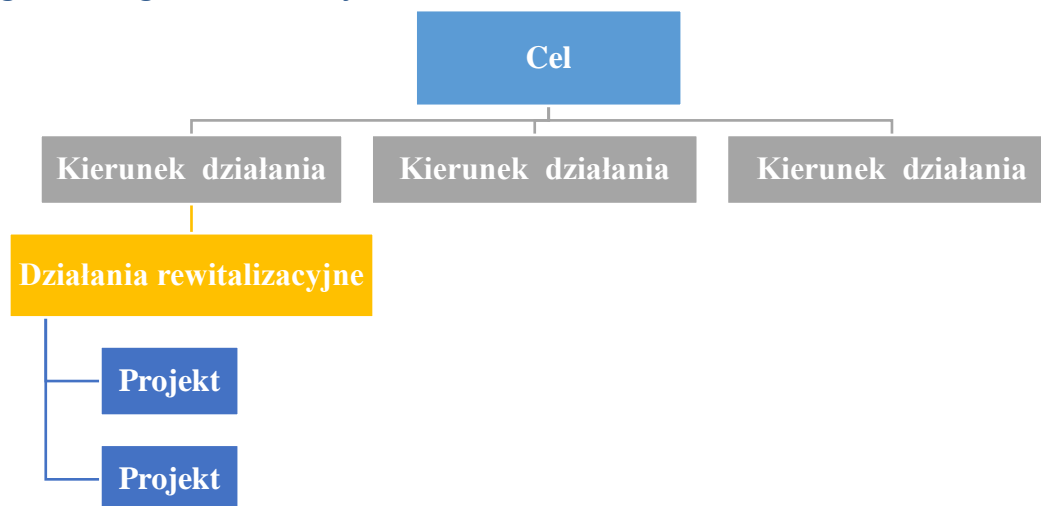
Jednocześnie w wyniku podjętych inwestycji poprawi się dostępność gospodarstw domowych do sieci kanalizacyjnej, co także pozytywnie wpłynie na stan środowiska naturalnego.

Reasumując w wyniku inwestycji w infrastrukturę społeczną, gospodarczą, techniczną i środowiskową wzrośnie poziom kapitału społecznego i ludzkiego, a w konsekwencji również kapitału terytorialnego. Przeprowadzone działania zwiększą atrakcyjność Obszaru Rewitalizowanego jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej.

Cele i kierunki działań dla obszaru rewitalizowanego w Gminie Nowa Ruda

Zdefiniowane cele rewitalizacji oraz wyznaczone kierunki działań odpowiadają zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym. W ramach zdefiniowanego celu zostały wyznaczone kierunki działań i zaproponowane typy przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty rewitalizacyjne wpisują się w przedsięwzięcia rewitalizacyjne, realizując jednocześnie kierunek działania wpływają na osiągnięcie założonego celu rewitalizacji. Zobrazowana na poniższym diagramie, przyjęta logika rewitalizacji ma na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.

Diagram 2. Logika rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Potrzeby rewitalizacyjne gminy Nowa Ruda zostały zdiagnozowane na podstawie analizy mierników rozwoju, warsztatów problemowych z Zespołem ds. Rewitalizacji oraz badania ankietowego mieszkańców wyznaczonego obszaru rewitalizacji. W odniesieniu do

zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych wyznaczone zostały trzy cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań.

Tabela 24. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Cel rewitalizacji	Kierunek działań
CEL I: WZROST POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW OR W WYNIKU WZMOCNIENIA KAPITAŁU LUDZKIEGO	Promowanie włączenia społecznego poprzez przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym
	Wzmocnienie kapitału ludzkiego oraz rozwój usług edukacyjnych zorientowanych na poprawę szans na rynku pracy
CEL II: POPRAWA ŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ DOSTOSOWANIE INFRASTRUKTURY DO POTRZEB LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI	Rozwój infrastruktury komunikacyjnej na OR
	Sanacja przestrzeni i infrastruktury publicznej
	Poprawa stanu środowiska naturalnego
	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej
CEL III: WZROST POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW OR W WYNIKU W DYNAMIZACJI ROZWOJU GOSPODARCZEGO	Rozwój lokalnego rynku pracy w oparciu o endogenny potencjał Obszaru oraz napływ inwestycji zewnętrznych

Źródło: opracowanie własne.

CEL I: WZROST POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW OR W WYNIKU WZMOCNIENIA KAPITAŁU LUDZKIEGO

Istotą działań rewitalizacyjnych na wskazanym Obszarze jest bez wątpienia podniesienie poziomu życia jego mieszkańców. Wielowymiarowa poprawa sytuacji w zakresie kondycji ekonomicznej gospodarstw domowych stanowi fundament trwałego rozwoju Obszaru Rewitalizowanego.

Jak wynika z diagnozy kluczowym zagrożeniem dla OR, jest ryzyko poszerzenia skali wykluczenia społecznego (w wyniku bezrobocia, ubóstwa czy też uzależnień). Stąd też

działania publiczne muszą koncentrować się w dużej mierze na odwróceniu tych negatywnych tendencji.

Przeciwdziałanie wykluczeniu, w tym walka z ubóstwem, powinna opierać się na wzroście gospodarczym, prowadzącym do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz efektywnej ochronie socjalnej.

Warto podkreślić, iż osiągnięcie przedmiotowego celu wymaga inwestycji w zakresie rozwoju lokalnej infrastruktury społecznej, w tym tworzenia sprawnych i nowoczesnych organizacji pozarządowych.

Kluczem do stabilnego rozwoju Obszaru Rewitalizowanego jest dobrze działający system edukacji. Umożliwia on zdobycie kwalifikacji niezbędnych do funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Dla zapewnienia wysokiej jakości usług edukacyjnych, powinny zostać podjęte działania zmierzające do rozszerzenia istniejącej oferty zajęć edukacyjnych.

Jednocześnie wskazany jest rozwój szkoleń skierowanych do osób dorosłych, tak aby umożliwić im ciągłe podnoszenie kwalifikacji. W niniejszych działaniach aktywnie powinni uczestniczyć przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe.

Jednym z ważniejszych wyzwań jakie poruszono w niniejszym dokumencie jest przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym. Działania te koncentrować się będą na przeciwdziałaniu uzależnieniom oraz profilaktyce antyalkoholowej i antynarkotykowej.

Ważną rolę w przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom społecznym powinna odgrywać rodzina, dlatego też na Obszarze Rewitalizowanym należy wzmocnić jej rolę w procesie kształcenia i wychowania.

Tabela 25. Skala potrzeb rewitalizacyjnych cel I

Kierunek działań	Skala potrzeb (średnia, duża, bardzo duża)
1. Promowanie włączenia społecznego poprzez przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym	bardzo duża
2. Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz rozwój usług edukacyjnych zorientowanych na poprawę szans na rynku pracy	duża

Źródło: opracowanie własne

1. Kierunek działania: Promowanie włączenia społecznego poprzez przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym:

Realizacja powyższego działania wymaga rozbudowy systemu wsparcia dla osób zagrożonych ekskluzją. Zaznaczyć należy, iż poza pomocą materialną wskazana jest również poprawa dostępności do specjalistów z takich dziedzin jak medycyna, psychologia, czy też prawo.

Podejmowane w ramach niniejszego działania inicjatywy powinny w pierwszej kolejności zmierzać do eliminacji lub znaczącej redukcji skali zjawiska wykluczenia społecznego oraz ubóstwa. Realizacja niniejszego celu wymaga koncentracji na wsparciu reintegracyjnym dla osób pozostających długotrwale bez pracy (w tym z najniższymi kwalifikacjami) oraz osób uzależnionych. Wskazane grupy społeczne są zwykle najbardziej narażone na pozostawianie poza głównym nurtem aktywności społecznej na danym Obszarze.

Wsparciem należy objąć działania zmierzające do rozwoju organizacji pozarządowych. Pamiętać należy, że organizacje pozarządowe działają blisko społeczeństwa, a tym samym mogą sprawnie i efektywnie realizować wybrane zadania publiczne. W rezultacie są one kluczowym ogniwem rozwoju społeczno-gospodarczego w skali lokalnej, jednocześnie przez wspólne działania integrują miejscową społeczność.

Należy także rozwijać profilaktykę antyalkoholową i antynarkotykową skierowaną w pierwszej kolejności do młodzieży szkolnej. Działaniom tym służyć może rozwój poradnictwa specjalistycznego oraz tworzenie punktów wsparcia.

Ważną rolę w przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom społecznym powinna odgrywać rodzina. Niestety współcześnie widoczne jest rozluźnienie więzów rodzinnych. Dodatkowo obowiązki rodziny niejednokrotnie „przerzucane” są na inne podmioty np. szkoły. Konieczne jest odwrócenie tego procesu. Na Obszarze Rewitalizowanym należy wzmocnić rolę rodziny w procesie kształcenia i wychowania.

W tym celu konieczne jest zwiększenie wsparcia dla rodzin. Władze lokalne we współpracy z innymi instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi powinny objąć opieką rodziny, w tym rodziny dysfunkcyjne. Oprócz pomocy materialnej świadczonej przez ośrodki pomocy społecznej, większy nacisk musi zostać położony na bezpośrednią pracę z rodziną. Pomoc niniejszą mogą zapewnić asystenci rodziny. Stały kontakt asystenta rodziny z daną

rodziną pozwoli nie tylko uniknąć podejmowania przez nią decyzji o negatywnych skutkach, ale także umożliwi szybką identyfikację ewentualnych problemów i reakcję na nie.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, w szczególności z powodu ubóstwa i bezrobocia;
- b. Przeciwdziałanie uzależnieniom i wzmocnienie działań profilaktycznych wśród ludzi z różnych grup wiekowych;
- c. Wsparcie dla rodzin oraz wzmocnienie roli rodziny w procesie kształtowania postaw i zachowań prospołecznych.

2. Kierunek działania: Wzmocnienie kapitału ludzkiego oraz rozwój usług edukacyjnych zorientowanych na poprawę szans na rynku pracy:

Gwarantem trwałego rozwoju Obszaru jest sprawnie działający system edukacji. Umożliwia on zdobycie kwalifikacji niezbędnych do funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Dla zapewnienia wysokiej jakości usług edukacyjnych, powinny zostać podjęte działania zmierzające do rozszerzenia istniejącej oferty zajęć edukacyjnych, w tym w zakresie nauki języków obcych.

Poprawa jakości kształcenia wymaga działań wspierających realizację zajęć dodatkowych, rozwijających zainteresowania uczniów. Opieką winno się otoczyć zwłaszcza dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Pamiętać należy, że wykształcenie niejednokrotnie prowadzi do awansu społecznego, a tym samym sprzyja włączeniu społecznemu.

Jednocześnie konieczny jest rozwój oferty szkoleniowej skierowanej do osób dorosłych. Zdiagnozowany na Obszarze Rewitalizowanym problem luki na rynku pracy ma swoje źródło m.in. w nieadekwatnych do oczekiwań pracodawców kwalifikacjach zawodowych mieszkańców. Sytuacja ta wynika z ciągłych zmian popytu przedsiębiorstw na określony typ kwalifikacji zawodowych, co wymusza elastyczność po stronie pracobiorców oraz gotowość do stałej adaptacji. W rezultacie konieczne jest opracowanie i wdrożenie modelu „uczenia się przez całe życie”.

Odpowiedzią na powyższą sytuację powinien być rozwój szkolnictwa zawodowego uzupełniony ofertą szkoleń dostępnych dla mieszkańców OR. Działania w niniejszym zakresie

winy w pierwszej kolejności skoncentrować się na określeniu deficytowych kwalifikacji występujących na analizowanym Obszarze. Następnie należy przygotować we współpracy z pracodawcami i organizacjami pozarządowymi spójną ofertę kształcenia zawodowego oraz szkoleń skierowanych zarówno do młodzieży, jak i do osób dorosłych.

Należy również podjąć działania zmierzające do poprawy skomunikowania Obszaru Rewitalizowanego z obszarami aktywności zawodowej. Służyć temu będą działania nakierowane na rozwój transportu zbiorowego oraz zmierzające do modernizacji i rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Podniesienie poziomu lokalnych usług edukacyjnych i dostosowanie ich do wymogów rynku pracy m.in. poprzez rozszerzenie oferty edukacyjnej o szkolenia zawodowe i z zakresu nauki języków obcych;
- b. Poprawa kwalifikacji i umiejętności zawodowych mieszkańców OR.
- c. Podniesienie poziomu aktywności zawodowej mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego, m.in. poprzez poprawę skomunikowania OR z obszarami aktywności gospodarczej;
- d. Wykorzystanie lokalnych potencjałów dla równomiernego rozwoju społecznego;

CEL II: POPRAWA ŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ DOSTOSOWANIE INFRASTRUKTURY DO POTRZEB LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI.

Wzrostu poziomu życia mieszkańców nie da się osiągnąć bez dobrze rozwiniętej i sprawnie funkcjonującej infrastruktury społecznej, technicznej i środowiskowej.

Niestety przeprowadzona diagnoza wykazała znaczne braki w niniejszym zakresie, dlatego też konieczne jest zwiększenie nakładów inwestycyjnych na rozbudowę i kompleksową modernizację powyższej infrastruktury.

Przede wszystkim konieczne są działania związane z sanacją przestrzeni publicznej. Jak wykazała diagnoza, na Obszarze Rewitalizacji występuje problem niezadawalającego stanu obiektów budowlanych. Taki stan rzeczy obniża funkcjonalność i komfort użytkowania tej części infrastruktury lokalnej. Dodatkowo, konieczne jest przystosowanie wskazanych obiektów do potrzeb seniorów i osób niepełnosprawnych, ponieważ także i w tym wymiarze zidentyfikowano szereg barier technicznych.

Jednocześnie należy (zgodnie z oczekiwaniami samych mieszkańców) podjąć działania nakierowane na poprawę stanu oraz funkcjonalności placów zabaw, rozbudowę terenów zielonych oraz rozwój infrastruktury czasu wolnego.

Konieczna jest również modernizacja dróg wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą. Bez zapewnienia odpowiedniej dostępności komunikacyjnej Obszaru Rewitalizowanego nie da się osiągnąć przyspieszenia rozwoju gospodarczego oraz wzrostu jakości życia mieszkańców.

Przebudowie dróg, towarzyszyć powinna budowa/modernizacja chodników i ścieżek rowerowych. Działania takie pozytywnie wpłyną na ograniczenie niskiej emisji.

Awansu cywilizacyjnego nie da się osiągnąć bez inwestycji w infrastrukturę społeczną. Należy zmodernizować placówki edukacyjne, tak aby mogły one zapewnić odpowiednią jakość kształcenia.

Należy podkreślić, iż osiągnięcie standardów zrównoważonego rozwoju na Obszarze Rewitalizowanym wymaga również inwestycji w infrastrukturę umożliwiającą poszanowanie walorów środowiska naturalnego. Dlatego też konieczne są działania związane z termomodernizacją budynków, modernizacją oświetlenia ulicznego oraz budową sieci kanalizacyjnej.

Przyszłość Obszaru Rewitalizowanego związana jest także z rozwojem funkcji turystycznej. Dlatego też działania zmierzające do rozbudowy i modernizacji infrastruktury turystycznej traktowane będą priorytetowo.

Tabela 26. Skala potrzeb rewitalizacyjnych cel II

Kierunek działań	Skala potrzeb (średnia, duża, bardzo duża)
1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej na OR	duża
2. Sanacja przestrzeni i infrastruktury publicznej	bardzo duża
3. Poprawa stanu środowiska naturalnego	duża
4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej	bardzo duża

Źródło: opracowanie własne

3. Kierunek działania: Rozwój infrastruktury komunikacyjnej na OR:

Efektywnie funkcjonująca infrastruktura drogowa podnosi standard życia mieszkańców oraz uelastycznia rynek pracy, a tym samym wpływa na atrakcyjność Obszaru jako miejsca zamieszkania oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

Rozwój niniejszej infrastruktury wymaga podjęcia działań zmierzających do poprawy stanu dróg oraz rozbudowy i modernizacji infrastruktury towarzyszącej. W pierwszej kolejności należy zmodernizować/przebudować wybrane drogi lokalne.

Równocześnie inwestycjom w infrastrukturę drogową powinny towarzyszyć także działania zmierzające do budowy, przebudowy i modernizacji infrastruktury towarzyszącej, a zwłaszcza budowy chodników. Chodniki powinny stać się normą na Obszarze Rewitalizowanym.

Konieczna jest również budowa ścieżek rowerowych. Inwestycje te poprawią stan środowiska naturalnego, a także zwiększą bezpieczeństwo użytkowników dróg. Dodatkowo ścieżki rowerowe wzmocnią mobilność mieszkańców.

Realizacja niniejszego działania wymaga usprawnienia funkcjonowania transportu zbiorowego. W tym celu konieczna będzie współpraca z przewoźnikami świadczącymi usługi transportu zbiorowego. Wskazane są działania zmierzające do poprawy istniejącej sytuacji, m.in. poprzez dostosowanie sieci i częstotliwości połączeń autobusowych (busowych) do oczekiwań mieszkańców. Reorganizacja transportu powinna przyczynić się do lepszego skomunikowania OR z obszarami aktywności gospodarczej.

Ważna z punktu widzenia przyszłości Obszaru Rewitalizowanego jest dostępność do sieci teleinformatycznych. W ramach działań powinny zostać zabezpieczone środki umożliwiające władzom lokalnym uczestnictwo w projektach zmierzających do rozbudowy istniejącej sieci teleinformatycznej.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Poprawa stanu technicznego dróg lokalnych;
- b. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej, w szczególności chodników i ścieżek rowerowych;
- c. Rozwój i zwiększenie dostępności do sieci teleinformatycznych na OR.

4. Kierunek działania: Sanacja przestrzeni i infrastruktury publicznej:

Stan przestrzeni publicznej rzutuje na poziom i jakość życia mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego. Jak wykazała diagnoza istnieje potrzeba sanacji tejże przestrzeni i dostosowania jej do aktualnych standardów i potrzeb mieszkańców.

Poprawa jakości przestrzeni publicznej wymaga kompleksowych działań obejmujących renowację i modernizację zdegradowanych budynków mieszkalnych, budynków instytucji publicznych oraz obiektów turystycznych i rekreacyjnych. Równocześnie poprawie musi ulec zagospodarowanie ogólnodostępnych terenów m.in. poprzez rozbudowę małej infrastruktury.

Docelowo działania powinny doprowadzić do uporządkowania przestrzeni publicznej, jej odnowy, ożywienia i uatrakcyjnienia estetyczno-wizualnego.

Realizacja niniejszego celu wymaga podjęcia działań zmierzających do powiększenia istniejącego zasobu mieszkań komunalnych. Jednak w pierwszej kolejności należy dokonać kompleksowej modernizacji istniejącej tkanki mieszkaniowej wraz z jej otoczeniem. Jednocześnie wskazana jest również modernizacja budynków użyteczności publicznej.

Interwencji wymaga także pogarszający się stan obiektów małej architektury. Zaniedbana, czy wręcz zdegradowana mała infrastruktura znacząco obniża walory (także turystyczne) Obszaru oraz negatywnie wpływa na jego percepcję z perspektywy mieszkańców (jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej).

Do realizowanych w ramach niniejszego działania inwestycji zaliczyć należy również zagospodarowanie istniejącej oraz budowę nowej infrastruktury na potrzeby obsługi lokalnej społeczności. W tym celu należy przeprowadzić modernizację terenów zielonych. Priorytetowo powinny zostać potraktowane działania poprawiające spójność Obszaru. Konieczna jest również rozbudowa infrastruktury umożliwiającej prawidłowe korzystanie z powyższych miejsc.

Realizując niniejsze działanie należy także dążyć do rozbudowy/modernizacji infrastruktury edukacyjno-wychowawczej. Inwestycje w rozwój infrastruktury społecznej powinny przede wszystkim koncentrować się na modernizacji istniejących obiektów oświatowych, kulturalnych i integracyjnych. Przebudowie/rozbudowie obiektów oświatowych towarzyszyć powinna budowa/modernizacja boisk sportowych oraz placów zabaw.

Place zabaw i boiska sportowe powinny zostać zaopatrzone w nowe urządzenia umożliwiające wszechstronne korzystanie z nich. Ze wspomnianej infrastruktury korzystać będą dzieci, młodzież, a także dorośli mieszkańcy.

Należy również podjąć działania zmierzające do kreowania nowych obszarów przestrzeni publicznej. W tym celu należy rozważyć możliwość zagospodarowanie zalewów Dzikowiec i Świerki.

Jednocześnie należy usprawnić system gospodarki odpadami, tak aby poprawić stan czystości przestrzeni publicznej. Konieczne jest zwiększenie liczby pojemników na odpady oraz racjonalne ich rozmieszczenie.

Osiągnięcie założonego celu wymaga również uwzględnienia zmian technicznych, dostosowujących obiekty budowlane oraz całą przestrzeń do potrzeb seniorów i osób niepełnosprawnych. W rezultacie poprawi się dostępności do infrastruktury społecznej co podniesienie komfortu życia osób zagrożonych wykluczeniem.

Realizując niniejszy cel pamiętać należy, aby podejmowane działania były zgodne z oczekiwaniami mieszkańców oraz wiodącymi funkcjami danego obszaru. W żadnym wypadku nie mogą one zakłócać jego spójności oraz prowadzić do obniżenia jakości życia mieszkańców. W szczególności dotyczy to miejscowości Włodowice w naturalny sposób predysponowanej do pełnienia funkcji mieszkaniowej, rekreacyjnej i turystycznej. W tym przypadku rozwój infrastruktury musi być ściśle podporządkowany zasadom zrównoważonego rozwoju, uwzględniającym potrzeby sfery społecznej i środowiskowej.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Powiększenie zasobu i zapewnienie podstawowego standardu mieszkań komunalnych;
- b. Poprawa estetyki oraz stanu technicznego nieruchomości i budynków mieszkalnych;
- c. Budowa/rozbudowa/modernizacja infrastruktury społecznej w szczególności związanej z edukacją, sportem i opieką nad dzieckiem.
- d. Rozbudowa i modernizacja małej infrastruktury przestrzeni publicznej w szczególności związanej z porządkiem i czystością OR;
- e. Zagospodarowanie ogólnodostępnych terenów publicznych;
- f. Przystosowanie infrastruktury publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych i seniorów;
- g. Dostosowanie rozwiązań urbanistycznych i planistycznych do zmieniających się funkcji przestrzeni

5. Kierunek działania: Poprawa stanu środowiska naturalnego:

Wysoka jakość środowiska naturalnego jest gwarantem wzrostu poziomu życia mieszkańców Obszaru Rewitalizowanego. Niestety z diagnozy wynika, że OR boryka się z problemem niezadawalającego stanu środowiska naturalnego.

Odpowiedzią na istniejącą sytuację powinny być działania zmierzające do rozbudowy infrastruktury kanalizacyjnej, poprawy efektywności energetycznej infrastruktury publicznej i prywatnej oraz wymiany energochłonnego oświetlenia.

Realizacja niniejszego działania wymaga rozbudowy systemu odprowadzenia ścieków na Obszarze Rewitalizowanym. Aktualnie ścieki odprowadzane są z reguły do zbiorników bezodpływowych, które mogą być nieuszczelne. Receptą na powyższą sytuację powinna być rozbudowa sieci kanalizacyjnej i przyłączenie do niej kolejnych gospodarstw domowych oraz edukacja proekologiczna mieszkańców.

Równocześnie poprawie musi ulec efektywność energetyczna budynków. Aktualny ich stan jest niejednokrotnie niezadawalający i sprzyja zjawisku niskiej emisji. Problem ten odczuwalny jest w okresie grzewczym, gdyż dla ogrzewania mieszkań wykorzystywane są nieefektywne systemy grzewcze, a niewystarczająca izolacja termiczna budynków rzutuje na nadmierne zużycie energii. W rezultacie konieczna jest promocja i wsparcie działań zmierzających do zastosowania przez mieszkańców, przedsiębiorców i podmioty publiczne nowoczesnych i proekologicznych systemów grzewczych. Należy również w szerszym zakresie promować, a w miarę możliwości także wspierać finansowo działania zmierzające do wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. Pozwoli to zredukować nadmierne zużycie energii i ograniczyć zjawisko niskiej emisji.

Wskazana jest także reedukacja nadmiernego zużycia energii, poprzez wymianę energochłonnego oświetlenia. Wymiana ta powinna zostać połączona z inwestycjami w rozbudowę ciągów pieszo – jezdnych i ścieżek rowerowych.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Wsparcie dla wykorzystania proekologicznych rozwiązań w sferze ogrzewania budynków;
- b. Poprawa stanu środowiska poprzez termomodernizację budynków;
- c. Wymiana energochłonnego oświetlenia na Obszarze Rewitalizowanym;
- d. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej.

6. Kierunek działania: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej:

Przyszłość Obszaru Rewitalizowanego zależy m.in. od kondycji branży turystycznej. Niestety obecnie jest ona niedoinwestowana, co przejawia się m.in. brakami w infrastrukturze oraz widoczną dekapitalizacją istniejącego majątku. Rodzi to konieczność przeprowadzenia szeregu inwestycji infrastrukturalnych.

W pierwszej kolejności należy przeprowadzić restaurację obiektów zabytkowych. Inwestycjom tym towarzyszyć powinny działania zmierzające do rozbudowy infrastruktury komplementarnej podnoszącej atrakcyjność obiektów zabytkowych oraz umożliwiającej pełne wykorzystanie ich potencjału.

Powyższym inwestycjom towarzyszyć będzie rozbudowa i modernizacją ciągów pieszych, tras rowerowych i konnych, łączących obiekty dziedzictwa materialnego i przyrodniczego Obszaru. Jednocześnie powstaną obiekty małej infrastruktury sprzyjające wypoczynkowi i rekreacji.

Dodatkowo na terenie OR ustawione zostaną tablice informacyjne przybliżające turystom historię odwiedzanych miejsc.

Na potrzeby turystyki i rekreacji (w miarę posiadanych możliwości) zagospodarowane zostaną istniejące akwenty wodne.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Poprawa wykorzystania potencjału istniejących obiektów zabytkowych i muzealnych;
- b. Budowa/rozbudowa/modernizacja infrastruktury turystycznej;
- c. Budowa/rozbudowa/modernizacja pieszych, rowerowych i konnych tras turystycznych;
- d. Zagospodarowanie istniejących zbiorników wodnych.

CEL III: WZROST POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW OR W WYNIKU W DYNAMIZACJI ROZWOJU GOSPODARCZEGO.

Rozwój Obszaru Rewitalizowanego wymaga podjęcia działań zmierzających do efektywnego wykorzystania jego endogennego potencjału gospodarczego.

Podstawą każdego systemu gospodarczego jest sprawnie funkcjonujący sektor przedsiębiorstw, w tym zwłaszcza małych i średnich decydujący o lokalnej strukturze

gospodarczej oraz sytuacji na rynku pracy. Z uwagi na bariery spowalniające rozwój przedsiębiorczości na analizowanym Obszarze, konieczna jest aktywna rola władz lokalnych, w zakresie kreowania warunków dla ekspansji przedsiębiorczości.

Docelowo powinna zwiększyć się liczba podmiotów gospodarczych oraz zakres ich wzajemnej współpracy. Osiągnięcie niniejszego celu wymaga wsparcia podmiotów za pomocą instrumentów interwencjonizmu samorządowego, w tym ulg podatkowych.

W ramach niniejszego celu należy podjąć kompleksowe działania zmierzające do poprawy stanu i sposobu funkcjonowania infrastruktury gospodarczej.

Wzmocnienie systemu gospodarczego OR wymaga również pobudzenia i kreowania postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców. Powyższemu celowi służyć powinna poprawa dostępności do profesjonalnych usług wspierających przedsiębiorstwa, świadczonych przez IOB.

Równocześnie rozwój gospodarczy Obszaru Rewitalizowanego powinien zostać wsparty aktywnymi działaniami promocyjnymi.

Tabela 27. Skala potrzeb rewitalizacyjnych cel III

Kierunek działań	Skala potrzeb (średnia, duża, bardzo duża)
2. Rozwój lokalnego rynku pracy w oparciu o endogenny potencjał Obszaru oraz napływ inwestycji zewnętrznych	bardzo duża

Źródło: opracowanie własne

1. Kierunek działania: Rozwój lokalnego rynku pracy w oparciu o endogenny potencjał Obszaru oraz napływ inwestycji zewnętrznych:

Na Obszarze Rewitalizowanym powinno nastąpić przyspieszenie gospodarcze, prowadzące do zwiększenia liczby podmiotów gospodarczych oraz generowanych przez nie stabilnych miejsc pracy. Jednocześnie wzmocnieniu musi ulec współpraca pomiędzy funkcjonującymi na terenie OR przedsiębiorstwami, w tym w ramach tworzonych sieci. Osiągnięcie powyższego celu wymaga wsparcia lokalnych podmiotów za pomocą instrumentów interwencjonizmu samorządowego.

Koniecznym warunkiem osiągnięcia wzrostu gospodarczego jest wykorzystanie endogennego potencjału gospodarczego Obszaru. W ramach powyższego celu należy kreować warunki sprzyjające lokalnej przedsiębiorczości. Wskazanie jest pobudzanie aktywności gospodarczej mieszkańców, a także wzmacnianie potencjału firm już istniejących. Jednocześnie należy tworzyć warunki umożliwiające napływ inwestorów zewnętrznych.

Za szczególnie ważne należy uznać działania wspierające samozatrudnienie oraz tworzące nowe miejsca pracy. Przedsiębiorcy generujący nowe miejsca pracy w pierwszej kolejności powinni być adresatami pomocy publicznej.

Ważne znaczenie w pobudzaniu przedsiębiorczości ma elastyczna polityka podatkowa związana z systemem ulg w podatku od nieruchomości dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą oraz osób zamierzających rozwinąć działalność. Ulgę w podatku od nieruchomości należałoby uzależnić od liczby nowo utworzonych miejsc pracy.

Władz samorządowe powinny również aktywnie współdziałać z lokalną społecznością oraz IOB przy tworzeniu infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość. Należy podjąć działania zmierzające do dostarczania przedsiębiorcom nowych terenów inwestycyjnych.

Ważną rolę należy przypisać również działaniom zmierzającym do poprawy dostępności do profesjonalnych usług wspierających przedsiębiorstwa. Z uwagi na fakt, iż tego rodzaju usługi oferują instytucje otoczenia biznesu, umożliwienie lokalnym firmom regularnych kontaktów z tymi podmiotami winno być uznane za istotny kierunek aktywności liderów procesu rewitalizacji.

Wskazana jest także intensyfikacja działań zmierzających do rozwoju branży turystycznej, co powinno doprowadzić do większej dywersyfikacji struktury gospodarczej OR. W tym celu należy rozwijać infrastrukturę turystyczno-rekreacyjną. Działania te powinny zmierzać do poszerzenia zakresu funkcjonalnego oraz dostępności i jakości już istniejącej infrastruktury oraz skoordynowanej budowy nowych urządzeń. Jednak pamiętać należy, że sprawne funkcjonowanie branży turystycznej wymaga także rozwoju przedsiębiorstw oferujących komplementarne produkty i usługi, w tym produkty regionalne i lokalne.

O pozycji gospodarczej Obszaru decyduje niejednokrotnie skuteczne wykorzystanie narzędzi marketingu terytorialnego. Należy skoncentrować się na promocji walorów turystycznych i inwestycyjnych Obszaru Rewitalizowanego oraz promocji lokalnych produktów i miejscowych

przedsiębiorstw. Efektywność prowadzonej polityki promocyjnej wymaga przygotowania atrakcyjnych materiałów oraz przeprowadzenia kampanii reklamowej.

Przykładowe działania rewitalizacyjne:

- a. Zmniejszenie barier ograniczających przedsiębiorczość m.in. poprzez rozwój infrastruktury i usług wspierających;
- b. Wsparcie miejscowych przedsiębiorstw za pomocą narzędzi interwencjonizmu lokalnego;
- c. Wykorzystanie lokalnych potencjałów dla równomiernego rozwoju gospodarczego;
- d. Promocja obszaru, lokalnych produktów oraz przedsiębiorców działających na OR;
- e. Wsparcie dla rozwoju usług turystycznych oraz wzmocnienia lokalnych produktów; turystycznych;
- f. Promocja współpracy firm z obszaru rewitalizowanego.

Komplementarność celów i kierunków rewitalizacji z dokumentami zawierającymi cele rozwojowe dla Gminy Nowa Ruda

Dokonano powiązania przyjętych celów rewitalizacyjnymi ze Strategią Rozwoju Gminy Nowa Ruda do roku 2015 oraz Strategią rozwoju dla obszaru partnerstwa Noworudzko-Radkowskiego.

Komplementarność zaproponowanych kierunków działań wobec wspomnianych dokumentów zawiera poniższa tabela.

Tabela. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

	Strategia Rozwoju Gminy Nowa Ruda do roku 2015	Strategia rozwoju dla obszaru funkcjonalnego Partnerstwa Noworudzko-Radkowskiego
Cel 1. WZROST POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW OR W WYNIKU WZMOCNIENIA KAPITAŁU LUDZKIEGO	Sfera społeczna Priorytet 2 KULTURA I INTEGRACJA SPOŁECZNA Priorytet 3. EDUKACJA I ZATRUDNIENIE	Cel szczegółowy 2. POLITYKA ROZWOJU SPOŁECZNEGO PARTNERSTWA NOWORUDZKO- RADKOWSKIEGO
Cel 2. POPRAWA ŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ DOSTOSOWANIE INFRASTRUKTURY DO POTRZEB LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI	Sfera przestrzenna Priorytet 1. ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY REKREACYJNO – TURYSTYCZNEJ Priorytet 3.	Cel szczegółowy 1. POLITYKA SPÓJNOŚCI PARTNERSTWA NOWORUDZKO-RADKOWSKIEGO Cel szczegółowy 3. POLITYKA ROZWOJU INFRASTRUKTURY I ŚRODOWISKA

	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA Priorytet 4. OCHRONA ŚRODOWISKA	PARTNERSTWA NOWORUDZKO-RADKOWSKIEGO
Cel 3. WZROST POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW OR W WYNIKU W DYNAMIZACJI ROZWOJU GOSPODARCZEGO	Sfera gospodarcza Priorytet 1. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI Priorytet 2. IDENTYFIKACJA I PROMOCJA LOKALNYCH PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH Priorytet 4. PROMOCJA	Cel szczegółowy 1. POLITYKA SPÓJNOŚCI PARTNERSTWA NOWORUDZKO-RADKOWSKIEGO Cel szczegółowy 4. POLITYKA ROZWOJU GOSPODARCZEGO PARTNERSTWA NOWORUDZKO-RADKOWSKIEGO

Źródło: opracowanie własne.

Jednocześnie cele rewitalizacji są zgodne z zapisami:

- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Bożków (Uchwała Nr 39/IX/11 RADY GMINY NOWA RUDA z dnia 6 kwietnia 2011 r.);
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru aktywności gospodarczej przy ul. Głównej położonego w obrębie wsi Jugów, gmina Nowa Ruda (Uchwała Nr 38/IX/11 RADY GMINY NOWA RUDA z dnia 6 kwietnia 2011 r.);
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Szkoły Podstawowej w Ludwikowicach Kł., ul. Wiejska 1, położonej w obrębie wsi Ludwikowice Kłodzkie, Gmina Nowa Ruda (Uchwała Nr 157/XXI/08 Rady Gminy Nowa Ruda z dnia 28 sierpnia 2008 r.);
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nowa Ruda dla części wsi Ludwikowice (Uchwała Nr 225/XXXIX/06 RADY GMINY NOWA RUDA z dnia 27 października 2006 r.);
- miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu zbiornika we wsi Dzikowiec w Gminie Nowa Ruda (Uchwała Nr 160/XXII/01 RADY GMINY NOWA RUDA z 19 marca 2001 r.).

Spójność celów i problemów

Jednym z elementów prac nad LPR w gminie Nowa Ruda była diagnoza głównych problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Identyfikacja problemów bazowała na analizie mierników rozwoju oraz danych wynikających z ankiet i była przedmiotem warsztatów Zespołu ds. Rewitalizacji. Wykorzystując metodę partycypacji społecznej połączoną z moderowaną dyskusją ustalono najważniejsze problemy, które następnie zostały pogrupowane i zaakceptowane przez Zespół ds. Rewitalizacji. W dalszej kolejności zdiagnozowane problemy służyły jako podstawa do ustalenia Celów programu. Poniżej przedstawiono tabelę, w której zaprezentowano logikę interwencji LPR, która dowodzi, że zaproponowane cele LPR zostały sformułowane na podstawie zdiagnozowanych problemów i są z nimi spójne. Literą X w tabeli oznaczono problemy adekwatne do zaproponowanych celów LPR w gminie Nowa Ruda.

Tabela 28. Matryca problemów i celów

Problemy	Cel 1	Cel 2	Cel 3
Bezrobocie występujące na OR	X		X
Problem wykluczenia społecznego na OR	X		
Niskie kwalifikacje mieszkańców OR	X		
Niekorzystne zjawiska demograficzne na OR	X		X
Niedostateczna infrastruktura sieciowa		X	
Niedostateczna infrastruktura komunikacyjna		X	
Zdekapitalizowana infrastruktura mieszkaniowa		X	
Niedostateczna infrastruktura turystyczna		X	X
Niska jakość infrastruktury i terenów publicznych OR		X	
Niska jakość środowiska OR		X	
Niski stopień przedsiębiorczości na terenie OR			X
Bariery rozwoju przedsiębiorczości OR			X
Niewystarczające wsparcie rozwoju przedsiębiorczości			X

Źródło: opracowanie własne.

6. Rozdział: Indykatywne ramy finansowe

Indykatywne ramy finansowe realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowa Ruda wynikają ze zgłoszonych i zaakceptowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Projekty/przedsięwzięcia zostały zgłoszone przez interesariuszy rewitalizacji w procedurze otwartego naboru z wykorzystaniem ankiety projektu rewitalizacyjnego. O możliwości zgłaszania projektów wnioskodawcy zostali poinformowani za pośrednictwem strony internetowej gminy. System informatyczny służący do zgłaszania projektów / przedsięwzięć został udostępniony pod adresem <https://nowarudawfiszka.webankieta.pl/>. Przyjęta przez Gminę Nowa Ruda procedura naboru była przejrzysta, powszechnie dostępna i niedyskryminująca. W związku z przyjętą metodologią uspołecznienia procesu przygotowania LPR, po zakończeniu naboru, lista projektów/przedsięwzięć została przekazana Zespołowi ds. Rewitalizacji i była przedmiotem dyskusji w trakcie warsztatów. W wyniku ustaleń Zespołu ds. Rewitalizacji nabór projektów został przedłużony w celu uzyskania dodatkowych projektów / przedsięwzięć potrzebnych do osiągnięcia pożądanego efektu rewitalizacji. W dalszej kolejności zgłoszone przedsięwzięcia / projekty rewitalizacyjne zostały poddane analizie ze względu na ich kwalifikowalność do realizacji. Brano pod uwagę: realizację celów LPR, skalę oddziaływania na obszar rewitalizacji oraz harmonogram wdrażania. Na tej podstawie opracowano listę A i B przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych. Lista A odnosi się do działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów RPO WD 2014 -2020. Lista B zawiera pozostałe kwalifikujące się przedsięwzięcia / projekty. Lista A i lista B przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych stanowi załącznik nr 1 i 2 do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowa Ruda. Podsumowanie wartości zgłoszonych projektów tworzy indykatywne ramy finansowe lokalnego programu rewitalizacji.

Tabela 29. Indykatywne ramy finansowe lokalnego programu rewitalizacji gminy [PLN]

Cel LPR	Źródła finansowania				Razem
	Lista A		Lista B		
	Śr. Zewnętrzne	Śr. Własne	Śr. Zewnętrzne	Śr. Własne	
Cel nr 1					
Cel nr 2	Dane finansowe zostaną uzupełnione po zakończeniu konsultacji społecznych				
Cel nr 3					
Ogółem					

Źródło: opracowanie własne.

Komplementarność projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Kompleksowe zaplanowanie działań rewitalizacyjnych, mających na celu wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego, wymaga uwzględnienia komplementarności pomiędzy projektami/przedsięwzięciami w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym, a także finansowym. Zapewnienie kompleksowej i zintegrowanej interwencji przyczyni się do wzajemnej synergii projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz synchronizacji efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową w obszarze rewitalizacji. W przypadku niniejszego dokumentu komplementarność stanowiła czynnik warunkujący umieszczenie projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych na liście A lub B.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że LPR jest dokumentem wieloletnim, a projekty / przedsięwzięcia mogą być zgłaszane na każdym etapie jego wdrażania. Część projektów / przedsięwzięć zostanie zgłoszona po zatwierdzeniu LPR, co wynika między innymi z: gotowości do realizacji, dostępności środków, konieczności ustanowienia partnerstwa. Oznacza to, że komplementarność należy rozpatrywać i oceniać również, a może przede wszystkim, w zakresie mechanizmów zapewniających jej występowanie.

Poniżej opisano komplementarność wg obszarów wskazanych w Wytycznych Ministerstwa Rozwoju.

1. Komplementarność przestrzenna – mechanizm zapewniający komplementarność przestrzenną to warunek, że podstawowym miejscem realizacji lub oddziaływania projektów / przedsięwzięć jest obszar rewitalizacji. W trakcie tworzenia LPR brano pod uwagę wzajemne przestrzenne powiązania pomiędzy projektami / przedsięwzięciami, również po to, aby oddziaływały one na cały obszar rewitalizacji. Realizowane to było między innym przez Zespół ds. Rewitalizacji w trakcie warsztatów. Komplementarność przestrzenna między poszczególnymi projektami / przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi była weryfikowana na podstawie pkt. 6 Formularza projektu - przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, stanowiącego załącznik do niniejszego dokumentu.
2. Komplementarność problemowa – mechanizm zapewniający komplementarność problemową to warunek kwalifikowania do LPR tylko takich projektów, które realizują

strategię i dzięki temu rozwiązują zidentyfikowane na obszarze rewitalizowanym problemy. Wszystkie przedsięwzięcia wpisują się w cele i kierunki działań rewitalizacyjnych, które zostały wyznaczone na podstawie zdiagnozowanych problemów. W związku z powyższym wszystkie projekty / przedsięwzięcia rewitalizacyjne są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i powinny doprowadzić do realizacji wizji opisanej w LPR. Na etapie tworzenia listy A i B wzajemne dopełnianie tematyczne poszczególnych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych przez interesariuszy procesu było weryfikowane na podstawie pkt. 10 Formularza projektu - przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, stanowiącego załącznik do niniejszego dokumentu. Wzajemne dopełnianie się tematyczne projektów / przedsięwzięć będzie analizowane również dla nowo zgłaszanych projektów / przedsięwzięć do roku 2023. Jednocześnie warto zaznaczyć, że system realizacji LPR zapewnia powiązanie działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy, między innymi poprzez uwzględnienie kluczowej roli Rady Gminy, Wójta oraz Zespołu ds. Rewitalizacji we wdrażaniu Programu.

3. Komplementarność proceduralno / instytucjonalna – mechanizm zapewniający ten rodzaj komplementarności został zapewniony dzięki uwzględnieniu w dokumencie kluczowych podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania LPR (Rada Gminy, Wójt, Zespół ds. Rewitalizacji) oraz adekwatnych procedur w zakresie zarządzania. Warto podkreślić, że zaprojektowane procedury umożliwią koordynację rewitalizacji ze strategicznymi zamierzeniami gminy. Ponadto na etapie przygotowywania LPR wszystkie projekty zostały zebrane i zatwierdzone w ramach przejrzystej, powszechnie dostępnej i niedyskryminującej procedury. Zgłoszone projekty były przedmiotem opinii Zespołu ds. Rewitalizacji co gwarantowało prawidłowe uspołecznienie procesu i jednocześnie umożliwiło uwzględnienie aspektu komplementarności problemowej i przestrzennej.
4. Komplementarność międzyokresową – zgodnie z Wytycznymi MR mechanizmem zapewniającym komplementarność międzyokresową jest właściwe ukierunkowanie wsparcia przez IZ RPO WD 2014 – 2020, które uwzględnia doświadczenia wynikające z poprzedniego okresu programowania, w tym wnioski wynikające z ewaluacji. Na etapie przygotowywania LPR uwzględniono Wytyczne IZ RPO WD w zakresie zasad

przygotowania lokalnych programów rewitalizacji m.in. poprzez opracowanie Listy A i B projektów / przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

5. **Komplementarność Finansowa** – mechanizm zapewniający komplementarność finansową jest realizowany poprzez przyjętą na etapie tworzenia LPR zasadę, że zgłoszone do realizacji przedsięwzięcia / projekty będą aplikować o środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Przedsięwzięcia/projekty rewitalizacyjne będą finansowane również z innych źródeł niż ww. fundusze zapewniając tym samym komplementarność finansową pomiędzy programami operacyjnymi oraz środkami polityk i instrumentów krajowych. Dysponentami środków są odpowiednie instytucje zarządzające, które w systemie naborów przewidziały określone preferencje dla przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych. Ponadto wnioskodawcy projektów rewitalizacyjnych zabezpieczą niezbędne do współfinansowania środki własne co zapewni komplementarność finansową pomiędzy prywatnymi i publicznymi źródłami finansowania. W poniższej tabeli zaprezentowano zestawienie kwot przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych obrazujących komplementarność finansową.

Tabela 30. Komplementarność źródeł finansowania [PLN]

Komplementarne źródła finansowania	Wartość wsparcia	Środki publiczne/prywatne
EFRR		
EFS	Dane finansowe zostaną uzupełnione po zakończeniu konsultacji społecznych	
Inne źródła finansowania		

Źródło: opracowanie własne.

7. Rozdział: System realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Struktura zarządzania

1. W zarządzanie procesem rewitalizacji zaangażowane są następujące podmioty:
 - Rada Gminy Nowa Ruda
 - Wójt Gminy Nowa Ruda
 - W imieniu interesariuszy rewitalizacji Zespół ds. Rewitalizacji Gminy Nowa Ruda,
 - Właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację, tj. Referat Organizacyjny, Spraw Obywatelskich i Obrony Cywilnej Urzędu Gminy.
 - W imieniu interesariuszy podmioty/ osoby realizujące projekty rewitalizacyjne⁷,
2. Zespół ds. Rewitalizacji jest społecznym organem konsultacyjnym Wójta Gminy Nowa Ruda w zakresie rewitalizacji, powoływanym na czas przygotowania i realizacji lokalnego programu rewitalizacji (zwanego dalej LPR). Zespół ds. Rewitalizacji wspiera proces rewitalizacji poprzez wiedzę, doświadczenie oraz znajomość problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych.
3. Zespół ds. Rewitalizacji powołany został zarządzeniem Wójta Gminy Nowa Ruda nr 281/17 z dnia 16.06.2017 r., szczegółowy tryb pracy Zespołu ds. Rewitalizacji określa regulamin Zespołu ds. Rewitalizacji stanowiący załącznik do przedmiotowego zarządzenia.
4. Do zadań Zespołu ds. Rewitalizacji należy współpraca w zakresie:
 - a. Diagnozowania obszarów zdegradowanych oraz wyznaczania terenów rewitalizacji,
 - b. Priorytetyzacji problemów dotyczących obszar rewitalizacji,
 - c. Definiowania celów i kierunków działań procesu rewitalizacji,
 - d. Monitorowania i oceny wdrażania LPR.
5. Obsługę administracyjną Zespołu ds. Rewitalizacji zapewnia właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację.

⁷ Przez podmioty/ osoby realizujące projekty rewitalizacyjne rozumie się podmioty/ osoby wskazane jako Wnioskodawcy w projektach rewitalizacyjnych. W przypadku projektów, w których Wnioskodawcą jest Gmina, pod pojęciem podmiotu realizującego należy rozumieć właściwą komórkę Urzędu, odpowiedzialną za realizację projektu.

6. Do zadań ww. Komórki urzędu w zakresie, o którym mowa w pkt 5, należy:
- Prowadzenie spraw organizacyjnych Zespołu ds. Rewitalizacji,
 - Sporządzanie protokołów z posiedzeń Zespołu ds. Rewitalizacji,
 - Przygotowanie materiałów niezbędnych do wykonywania zadań Zespołu ds. Rewitalizacji,
 - Powiadamianie członków Zespołu ds. Rewitalizacji oraz innych zaproszonych osób o terminie oraz tematyce posiedzenia,
 - Archiwizowanie dokumentów Zespołu ds. Rewitalizacji.

System zarządzania procesem rewitalizacji przebiega zgodnie z poniższym Diagram 3

Diagram 3. System zarządzania procesem rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

I. Opis podstawowych celów i założeń dot. Monitoringu i ewaluacji LPR

1. Monitorowanie realizacji LPR to ciągły i systematyczny proces zbierania i analizowania danych ilościowych oraz jakościowych, który umożliwia opisanie aktualnego stanu realizacji LPR. Polega na bieżącej obserwacji postępu finansowo-rzeczowego projektów rewitalizacyjnych⁸, która pozwala ocenić stan zaawansowania realizacji ww. Przedsięwzięć oraz stwierdzić, czy są realizowane zgodnie z założeniami, jakie zostały przyjęte na etapie ich planowania. Celem monitorowania jest, więc określenie postępu rzeczowo-finansowego projektów rewitalizacyjnych oraz zapewnienie zgodności ich realizacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami;
2. Monitorowanie LPR jest procesem bieżącym i prowadzone jest przez cały okres wraźania LPR;
3. Podstawowymi narzędziami służącymi monitorowaniu LPR są coroczne sprawozdania monitoringowe;
4. W warstwie metodycznej monitoring prowadzony jest przede wszystkim z wykorzystaniem ograniczonego zbioru wskaźników produktu i rezultatu umożliwiających szybki pomiar stopnia zaawansowania realizacji projektów rewitalizacyjnych oraz ich zgodności z planowanymi założeniami.
5. Ewaluacja to proces zbierania, a następnie analizowania wiarygodnych informacji i danych dotyczących zarówno realizowanych projektów rewitalizacyjnych (np. W aspekcie rzeczowym i finansowym), jak również dotyczących obszaru rewitalizowanego (przy uwzględnieniu dostępności danych statystycznych). Jej celem jest ocena skuteczności i efektywności działań rewitalizacyjnych (w tym przede wszystkim projektów rewitalizacyjnych), w odniesieniu do założonych celów LPR, która stanowi podstawę dla ewentualnych działań korygujących, usprawniających, aktualizujących oraz do lepszego zrozumienia samego procesu rewitalizacji.
6. Podstawowymi narzędziami służącymi ewaluacji LPR są raport ewaluacyjny częściowy sporządzany w roku następującym po roku, w którym upływa połowa okresu

⁸ Projekt rewitalizacyjny – to projekt, wynikający z LPR, tj. zaplanowany w LPR i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów.

obowiązywania LPR i raport ewaluacyjny końcowy, sporządzany w roku następującym po roku zakończenia obowiązywania LPR.

7. W warstwie metodycznej ocena skuteczności i efektywności działań rewitalizacyjnych prowadzona jest przede wszystkim w oparciu o ograniczony zbiór mierników rozwoju, umożliwiających szybki pomiar stopnia realizacji założonych celów LPR.
8. W proces monitorowania i ewaluacji LPR zaangażowane są podmioty określone w podrozdziale „struktura (w tym Zespół ds. Rewitalizacji)” pkt 1.

II. Opis procedury monitoringu LPR – sprawozdanie monitoringowe

1. Za koordynację procesu monitorowania LPR odpowiada właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację. Do jej zadań należy m. in.:
 - a. Bieżąca współpraca z podmiotami / osobami realizującymi projekty rewitalizacyjne,
 - b. Przygotowanie sprawozdania monitoringowego,
 - c. Zorganizowanie posiedzenia Zespołu ds. Rewitalizacji w sprawie zaopiniowania sprawozdania monitoringowego.
2. Projekt rocznego sprawozdania monitoringowego przygotowany jest i opiniowany do końca kwietnia danego roku i obejmuje swoim zakresem poprzedni rok kalendarzowy (pierwsze sprawozdanie monitoringowe obejmuje swoim zakresem okres od przyjęcia LPR do końca roku kalendarzowego, w którym LPR został przyjęty).
3. Projekt rocznego sprawozdania monitoringowego opracowywany jest w oparciu o dane i informacje przekazywane m.in. przez podmioty / osoby realizujące projekty rewitalizacyjne.
4. Podmioty/osoby realizujące, wynikające z Programu, projekty rewitalizacyjne zobowiązane są zakończyć ich realizację najpóźniej do dnia 31.12.2020 r.⁹,
5. Podmioty/osoby realizujące, wynikające z Programu, projekty rewitalizacyjne zobowiązane są przekazać do właściwej komórki urzędu odpowiedzialnej za rewitalizację co najmniej następujące informacje w zakresie realizowanych przez siebie projektów:
 - a. Dla projektów planowanych do realizacji i realizowanych odpowiednio:
 - Stan zaawansowania przygotowania/ realizacji projektu,

⁹ Zgodnie z przepisami przejściowymi i końcowymi zawartymi w art. 52 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.

b. Dla projektów zakończonych:

- Osiągnięte wartości wskaźników produktu i rezultatu (jeśli dotyczy: uzasadnienie nieosiągnięcia zakładanych wartości docelowych wskaźników dla projektu, określonych w LPR),
- Istotne zmiany wpływające na charakter projektu, jego cele lub warunki wdrażania, które mogłyby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów.

6. Ww. informacje przekazywane są przez podmioty/osoby realizujące projekty rewitalizacyjne do właściwej komórki urzędu odpowiedzialnej za rewitalizację do końca stycznia danego roku i przedstawiają stan na 31 grudnia roku poprzedniego.¹⁰ W przypadku projektów zakończonych ww. informacje przekazywane są przez kolejne 3 lata kalendarzowe po roku zakończenia ich rzeczowej realizacji, jednak nie dłużej niż do 2020 roku.

7. Właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację może wezwać podmioty/osoby realizujące projekty rewitalizacyjne do przedstawienia dodatkowych informacji oraz wyjaśnień.

8. Właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację analizuje informacje przekazywane przez podmioty/osoby realizujące projekty rewitalizacyjne, w tym w zakresie postępu rzeczowo-finansowego projektów rewitalizacyjnych oraz ich zgodności z wcześniej zatwierdzonymi założeniami w LPR, dotyczącymi co najmniej możliwości i terminu ich realizacji oraz zakładanych wartości docelowych wskaźników produktu/ rezultatu, a następnie przygotowuje projekt rocznego sprawozdania monitoringowego.

9. Projekt rocznego sprawozdania monitoringowego zawiera co najmniej:

a. Ocenę stopnia zaawansowania wdrażania LPR (narastająco), sporządzoną w oparciu o poziom osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu przez projekty rewitalizacyjne.

b. Rekomendacje odnośnie:

¹⁰ za wyjątkiem informacji dotyczących wskaźników produktu, których osiągnięta wartość podawana jest na dzień zakończenia rzeczowej realizacji projektu oraz wskaźników rezultatu, których osiągnięta wartość podawana jest za okres 1 roku od zakończenia rzeczowej realizacji projektu lub uruchomienia inwestycji, jeśli wynika to z jej specyfiki.

- Konieczności/braku konieczności ponowienia naboru projektów rewitalizacyjnych w celu wpisania nowych projektów rewitalizacyjnych do LPR, w następstwie m.in. oceny, o której mowa w pkt 9 ppkt a),
 - Konieczności/braku konieczności wykreślenia projektów rewitalizacyjnych umieszczonych w LPR, w następstwie m.in. Przeprowadzenia analizy, o której mowa w ppkt 8)¹¹,
10. Projekt rocznego sprawozdania monitoringowego przedkładany jest pod obrady Zespołu ds. Rewitalizacji w celu jego zaopiniowania.
 11. Zespół ds. Rewitalizacji może zaopiniować projekt rocznego sprawozdania monitoringowego:
 - a. Pozytywnie bez zastrzeżeń;
 - b. Pozytywnie z jednoczesnym zgłoszeniem uwag;
 - c. Negatywnie z jednoczesnym zgłoszeniem uwag.
 12. Zaopiniowany projekt rocznego sprawozdania monitoringowego przedkładany jest do zatwierdzenia Wójtowi, w tym również w zakresie uwzględnienia/ nieuwzględnienia w nim uwag, o których mowa w pkt 11 ppkt b) albo c).
 13. Zatwierdzone sprawozdanie monitoringowe za dany rok przedkładane jest do wiadomości Rady Gminy oraz publikowane co najmniej na stronie internetowej gminy, w terminie do 30 czerwca danego roku, w którym zostało zatwierdzone.
- III. Opis procedury ewaluacji LPR – raport ewaluacyjny
1. Za koordynację procesu ewaluacji LPR odpowiada właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację. Do jej zadań należy m. In.:
 - a. Zlecenie podmiotowi zewnętrznemu przygotowanie raportu ewaluacyjnego częściowego oraz raportu ewaluacyjnego końcowego oraz ich odbiór,
 - b. Bieżąca współpraca z ewaluatorem,
 - c. Przygotowanie stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym częściowym oraz raporcie ewaluacyjnym końcowym,

¹¹ Opóźnienie terminu realizacji projektu, wystąpienie istotnych ryzyk i zagrożeń realizacji projektu czy też zmniejszenie docelowej wartości wskaźników produktu i rezultatu stanowiąc może przesłankę do wykreślenia projektu z LPR;

- d. Zorganizowanie posiedzenia Zespołu ds. Rewitalizacji w sprawie zaopiniowania przygotowanego stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w ww. Raportach ewaluacyjnych.
2. Raport ewaluacyjny częściowy oraz raport ewaluacyjny końcowy przygotowywany jest do końca sierpnia danego roku, w którym powinien zostać opracowany.
 3. Raport ewaluacyjny częściowy oraz raport ewaluacyjny końcowy zawiera co najmniej:
 - a. Ocenę stopnia zaawansowania wdrażania LPR, sporządzoną w oparciu o poziom osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu przez projekty rewitalizacyjne oraz ocenę ich zgodności z wcześniej zatwierdzonymi założeniami w LPR, przygotowaną m. in. na podstawie sprawozdań monitoringowych;
 - b. Ocenę skuteczności i efektywności działań rewitalizacyjnych, w odniesieniu do założonych dla obszaru rewitalizowanego celów w LPR (tj. poprawy sytuacji na obszarach rewitalizacji), w oparciu o zbiór mierników rozwoju wskazanych w poniższej tabeli

Tabela 31. Zbiór mierników rozwoju

Nazwa miernika rozwoju	Cel	Wartość bazowa (2015)	Wartość docelowa (2020)
Odsetek osób długotrwale bezrobotnych (%)	1	7,39%	4,30%
Liczba obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem (szt.)	2	193	170
Odsetek podmiotów gospodarczych, które zgłosiły zawieszenie działalności gospodarczej (%)	3	11,31%	10,38%

Źródło: opracowanie własne.

- c. Rekomendacje podjęcia działań korygujących, usprawniających, aktualizujących.
4. Projekt stanowiska do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym częściowym oraz raporcie ewaluacyjnym końcowym przygotowywany jest i opiniowany do końca października danego roku, w którym został przygotowany raport ewaluacyjny.
 5. Projekt stanowiska do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym przedkładany jest pod obrady Zespołu ds. Rewitalizacji w celu jego zaopiniowania.

6. Zespół ds. Rewitalizacji może zaopiniować projekt stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym:
 - a. Pozytywnie bez zastrzeżeń;
 - b. Pozytywnie z jednoczesnym zgłoszeniem uwag;
 - c. Negatywnie z jednoczesnym zgłoszeniem uwag.
7. Zaopiniowany projekt stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w raporcie ewaluacyjnym przedkładany jest do zatwierdzenia Wójtowi Gminy Nowa Ruda, w tym również w zakresie uwzględnienia/ nieuwzględnienia w nim uwag, o których mowa w pkt 6 ppkt b) albo c).
8. Raport ewaluacyjny częściowy oraz raport ewaluacyjny końcowy wraz ze stanowiskiem gminy do zawartych w nich rekomendacji, przedkładane są do wiadomości Rady Gminy Nowa Ruda oraz publikowane, co najmniej na stronie internetowej gminy w terminie do 31 grudnia danego roku, w którym zostały odpowiednio przygotowane/ zatwierdzone.

System wprowadzania modyfikacji LPR

1. Główną podstawą dla wprowadzenia modyfikacji LPR są:
 - a. Zmiany w systemie rewitalizacji w Polsce wynikające np. ze zmiany wytycznych MIR
 - b. Rekomendacje zawarte w zatwierdzonym sprawozdaniu monitoringowym lub raporcie ewaluacyjnym częściowym.
 - c. Konieczność wprowadzenia nowych zadań do LPR.
2. Inicjatorem modyfikacji i zmian mogą być wszystkie podmioty określone w podrozdziale „Struktura zarządzania” pkt 1. Za koordynację procesu wprowadzania modyfikacji i zmian w ramach LPR odpowiada właściwa komórka urzędu odpowiedzialna za rewitalizację.
3. Wprowadzanie modyfikacji w ramach LPR przebiega zgodnie z poniższą ścieżką postępowania:
 - a. Właściwa komórka urzędu w odpowiedzi na zaistniałe potrzeby podejmuje działania administracyjne związane z modyfikacją LPR. Efektem działań jest opracowanie projektu zmienionego Lokalnego Programu Rewitalizacji;

- b. Propozycja modyfikacji LPR przedkładana jest przez właściwą komórkę urzędu odpowiedzialną za rewitalizację pod obrady Zespołu ds. Rewitalizacji w celu ich zaopiniowania;
- c. Projekt zmodyfikowanego LPR uwzględniającego opinię Zespołu ds. Rewitalizacji jest akceptowany przez Wójta Gminy Nowa Ruda;
- d. Wójt przedkłada projekt zmodyfikowanego LPR Radzie Gminy w celu podjęcia stosownej uchwały.

8. Rozdział: Partycypacja społeczna

Partycypacja społeczna może przybierać różne formy, które różnią się zakresem wpływu mieszkańców na podejmowane decyzje w zależności od stopnia i zakresu gotowości władz publicznych do uznania roli mieszkańców w tych procesach. W rewitalizacji, ze względu na jej kompleksowy charakter i przedmiot działania – wieloaspektowy kryzys dotyczący przede wszystkim społeczności zamieszkującej obszar zdegradowany – konieczne jest, aby partycypacja społeczna przybierała jak najpełniejszą formę angażowania interesariuszy. Wyrazem tego podejścia jest generalna zasada, że partycypacja społeczna jest niezbędnym elementem działań rewitalizacyjnych na każdym z czterech etapów procesu rewitalizacyjnego. W związku z realizacją tej zasady zostały wprowadzone mechanizmy zapewniające realną partycypację społeczną w procesie rewitalizacji oraz formy przygotowania i prowadzenia konsultacji społecznych zapewniające skuteczne włączenie w proces rewitalizacji mieszkańców. Włączenie społeczności lokalnej w proces przygotowania LPR ma na celu lepszą diagnozę sytuacji i pełniejszą analizę potrzeb, co pozwoli podjąć trafniejsze decyzje dot. celów i kierunków działań i uzyskać społeczny konsensus wokół proponowanych rozwiązań. Dzięki społecznej akceptacji zmian zwiększa się szansa na utrzymanie trwałości rezultatów interwencji i minimalizację społecznych konfliktów. Z drugiej strony bezpośrednie uczestnictwo interesariuszy w procesie kształtowania zmian bezpośrednio związanych z podnoszeniem jakości życia przełoży się na zwiększenie wiedzy wśród uczestników procesu, pogłębienie ich identyfikacji z miejscem, a także podniesienie poziomu motywacji związanej z aktywnością społeczną. Ważnym aspektem przyjętych form partycypacji społecznej jest także podniesienie wiedzy wszystkich interesariuszy o procesie rewitalizacji (w tym jej istocie, celach i sposobach ich osiągnięcia) oraz wszelkie działania ukierunkowane na wspieranie działań i inicjatyw (szczególnie tych oddolnych). Działania z zakresu partycypacji społecznej są adresowane do wszystkich partnerów rewitalizacji, dlatego podstawowym elementem uspołecznienia całego procesu jest identyfikacja i analiza potrzeb poszczególnych grup interesariuszy.

Tabela 32. Analiza interesariuszy procesu rewitalizacji w Gminie Nowa Ruda

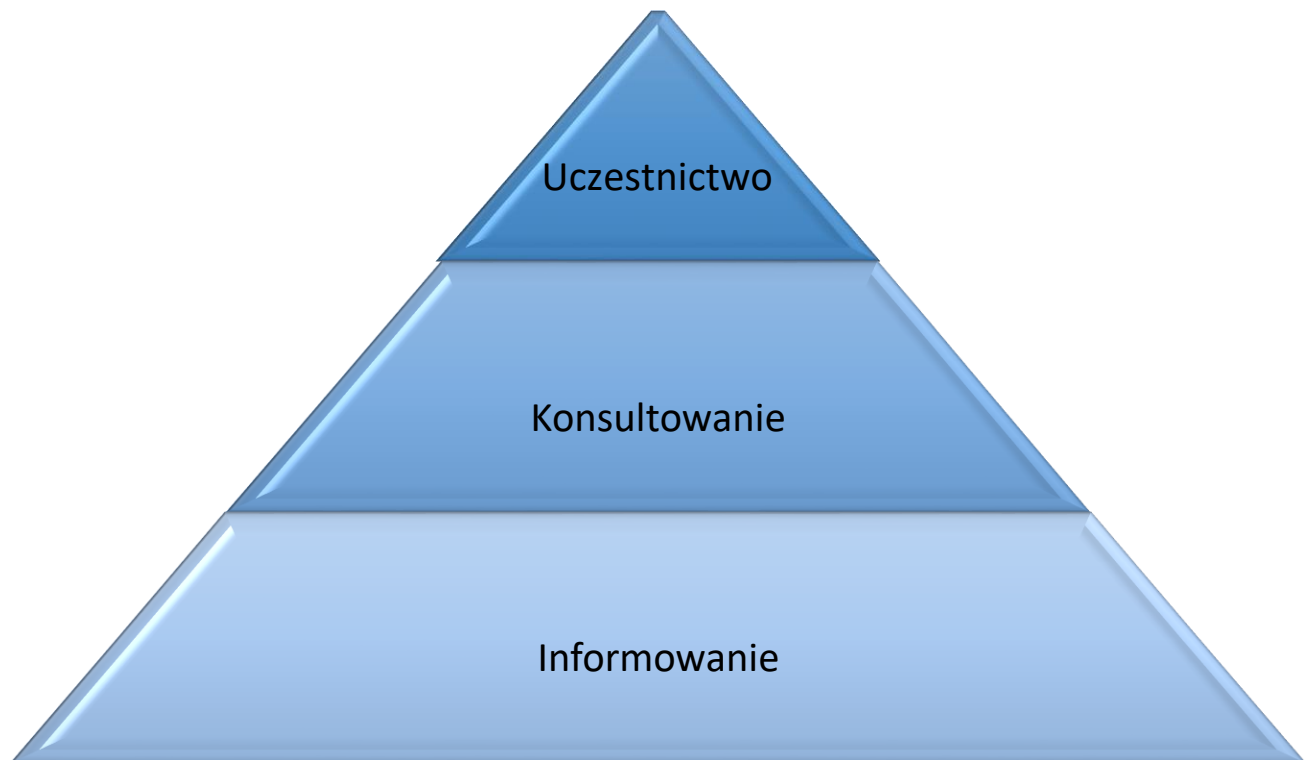
Grupa interesariuszy	Przedstawiciele interesariuszy	Sposób poinformowania/zaproszenia do współpracy
Służby mundurowe (Policja, Straż miejska, Straż pożarna)	1. Komisariat Policji w Nowej Rudzie, ul. Bohaterów Getta 29 2.	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie Zaproszenie osobiste
Organizacje pozarządowe	1. Inicjatywa Lokalna Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Nowa Ruda 2. Stowarzyszenie Góra Babel	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie Zaproszenie osobiste
Organizacje skupiające przedsiębiorców/Przedsiębiorstwa	Noworudzkie Usługi Komunalne Sp. Z o.o.	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie Zaproszenie osobiste
Właściciele, użytkownicy, zarządcy nieruchomości (spółdzielnie, wspólnoty mieszkaniowe, TBS, zakłady mienia komunalnego)	Noworudzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. Z o.o.	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie Zaproszenie osobiste
Instytucje Rynku Pracy (PUP, OHP, agencje zatrudnienia)	Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie Zaproszenie osobiste
Instytucje kultury (domy kultury, biblioteki, teatry, muzea)	1. Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie Zaproszenie osobiste
Instytucje edukacyjne (przedszkola, szkoły, instytucje szkoleniowe)	1. Zespół Szkolno-Gimnazjalny z Oddziałami Integracyjnymi w Bożkowie Szkoła Podstawowa im św. Franciszka z Asyżu w Ludwikowicach Kłodzkich	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie Zaproszenie osobiste
Instytucje opieki społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie Zaproszenie osobiste

Rada Miejska		Ogłoszenie na stronie www/ Pismo – zaproszenie Zaproszenie osobiste
Mieszkańcy obszaru rewitalizowanego		Ogłoszenie na stronie www/ Ogłoszenie w miejscu zwyczajowo przyjętym
Organy władzy publicznej - wydziały urzędu - jednostki organizacyjne gminy - instytucje skarbu państwa	1. Wójta, zastępca wójta, skarbnik, Referat inwestycji i zagospodarowania przestrzennego, Referat gospodarowania mieniem komunalnym, Referat Infrastruktury technicznej i ochrony środowiska, Referat oświaty i spraw społecznych 2. Urząd Skarbowy w Nowej Rudzie	Ogłoszenie na stronie www/ Zaproszenie osobiste

Źródło: opracowanie Gmina Miasto Nowa Ruda

Przyjęta metodologia uspołecznienia, na każdym etapie procesu rewitalizacji, będzie realizowana na trzech poziomach „drabiny partycypacji” – informowanie, konsultowanie oraz uczestnictwo i obejmie najbardziej zaawansowane jej formy.

Diagram 4. Schemat partycypacji społecznej

Źródło: Opracowanie własne.

Podstawowym poziomem partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji jest informacja. **Informowanie** należy rozumieć jako komunikację jednostronną – administracja decyduje całkowicie jednostronnie i samodzielnie i informuje jedynie opinie o podjętych decyzjach lub przyjętych procedurach, które dotyczą poszczególne grupy interesariuszy. Informowanie będzie realizowana poprzez: działania edukacyjne i informacyjne o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach oraz przebiegu procesu rewitalizacji. Działanie te będą realizowane głównie poprzez stronę internetową dedykowaną rewitalizacji oraz publikacje (broszury).

Drugi poziom dialogu z interesariuszami rewitalizacji to konsultacje. **Konsultowanie** ma charakter dwustronny – przed podjęciem decyzji administracja aktywnie zasięga opinii różnych grup społecznych i ich reprezentantów. Pojawiające się opinie społeczne, mogą – lecz

nie muszą – zostać w mniejszym lub większym stopniu wykorzystane przez administrację do zmiany treści decyzji. Konsultacje to zatem coś więcej niż zwykłe informowanie. Pamiętać jednak trzeba, że konsultacje nie oznaczają współdecydowania. W przyjętej metodologii uspołecznienia procesu rewitalizacji, **konsultacje** będą prowadzone w formie:

- zbierania uwag i opinii
- badania ankietowego wśród społeczności obszaru rewitalizacji
- spotkań konsultacyjnych

Uczestnictwo (współdecydowanie) to nie tylko informowanie czy uzyskanie opinii na temat przedstawionych propozycji, ale autentyczne partnerstwo w budowaniu rozwiązań. Komunikacja ma charakter równoczesny – proces projektowania rozwiązań i ich konsultowania następują jednocześnie. Przed podjęciem decyzji administracja współpracuje z partnerami społecznymi w celu podjęcia decyzji opartej na zasadzie konsensusu (jednomyślności). Strony wspólnie definiują problemy i szukają rozwiązań uwzględniających interesy każdej z nich. Bez takiej wspólnej decyzji nie jest możliwe skuteczne kontynuowanie działań lub stają się one jednostronne albo nawet niezgodne z procedurami prawnymi stopnia realizacji zasady partnerstwa w odniesieniu do programu rewitalizacji. **Uczestnictwo (współdecydowanie)**, czyli najbardziej zaawansowana forma partycypacji społecznej będzie realizowana poprzez spacery studyjne, zgłaszanie propozycji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji. W skład Zespołu wejdą przedstawiciele poszczególnych grup interesariuszy procesu rewitalizacji. Zespół ds. Rewitalizacji został powołany w początkowej fazie procesu opracowania LPR i funkcjonował zarówno na etapie programowania, wdrażania oraz będzie funkcjonował na etapie monitorowania efektów realizacji programu.

Zespół ds. Rewitalizacji będzie uczestniczył w:

- delimitacji obszaru rewitalizacji
- diagnozowaniu problemów dotyczących obszar rewitalizacji,
- definiowaniu celów i kierunków działań procesu rewitalizacji
- definiowaniu projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Będzie również monitorował wdrażanie LPR.

Tabela 33. Partycypacja społeczna na każdym etapie procesu rewitalizacji w Gminie Nowa Ruda

Poziom partycypacji	Forma partycypacji	Do momentu zatwierdzenia LPR		Po zatwierdzeniu LPR
		Diagnoza	Programowanie	Wdrażanie i monitoring
Informowanie	Działania edukacyjne i informacyjne o procesie rewitalizacji	Aktualne informacje o prowadzonych działaniach i postępach w procesie rewitalizacji na dedykowanej rewitalizacji podstronie internetowej gminy		
		Publikacja materiałów informacyjno-edukacyjnych o procesie rewitalizacji		Publikacja rocznego sprawozdania monitoringowego Publikacja częściowego Raportu ewaluacyjnego Publikacja końcowego Raportu ewaluacyjnego
			Konferencja rewitalizacyjna	
Konsultowanie	Badanie ankietowe	Wskazywanie problemów występujących na OR	Wskazywanie pożądaných celów i kierunków działań rewitalizacyjnych	Ocena realizacji procesu rewitalizacji
	Zgłaszanie uwag i opinii		Zgłaszanie uwag i opinii dot. projektu LPR	Zgłaszanie uwag i opinii dot. proponowanych modyfikacji LPR
Uczestnictwo	Projekty		Zgłaszanie propozycji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Przekazywanie danych i informacji na temat realizowanych projektów rewitalizacyjnych
	Zespół ds. Rewitalizacji	Rekomendacje dot. delimitacji OR Diagnozowanie problemów występujących na OR	Definiowanie celów i kierunków działań rewitalizacyjnych Definiowanie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Opiniowanie projektu rocznego sprawozdania monitoringowego Opiniowanie propozycji modyfikacji LPR Opiniowanie

				projektu stanowiska gminy do rekomendacji zawartych w częściowym i końcowym raporcie ewaluacyjnym
--	--	--	--	---

Źródło: Opracowanie własne.

Prace nad przygotowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Nowa Ruda przebiegały we współpracy z wszystkimi zdefiniowanymi grupami interesariuszy procesu rewitalizacji. Dotychczas wykorzystane różnorodne formy partycypacji społecznej zapewniły udział różnych grup interesariuszy w pierwszych dwóch etapach (diagnozowania i programowania) tego procesu. Zaprojektowany i opisany w Rozdziale 7. System realizacji LPR-u, również zapewnia metody partycypacji społecznej (w tym zaawansowane) na etapie wdrażania i monitorowania skuteczności działań rewitalizacyjnych.

Tabela 34. Uspołecznienie procesu przygotowania LPR

Data	Forma partycypacji	Grupa interesariuszy	Cel	Źródło dokumentujące
16-06-2017	Powołanie Zespołu ds. Rewitalizacji	Wszystkie grupy interesariuszy	Organ konsultacyjny Wójta w zakresie rewitalizacji, powołany w celu zapewnienia współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy procesu rewitalizacji zdegradowanych obszarów gminy	Zarządzenie Wójta nr 281/17
29-06-2017	Warsztaty	Zespół ds. Rewitalizacji	Rekomendacje dot. delimitacji OR Diagnozowanie problemów występujących na OR	Lista obecności
16-07-2017 01-08-2017	Badanie ankietowe	Mieszkańcy wyznaczonych obszarów rewitalizacji	Problemy występujące na OR Pożądane cele i kierunki działań rewitalizacyjnych	Raport z badania ankietowego

12-07-2017	Warsztaty	Zespół ds. Rewitalizacji	Definiowanie celów i kierunków działań rewitalizacyjnych Definiowanie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Lista obecności
21-07-2017 18-08-2017	Zgłaszanie propozycji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych	Wszystkie grupy interesariuszy	Weryfikacja i umieszczenie projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych w LPR	Lista A Lista B Zestawienie projektów z systemu
04-09-2017 18-09-2017	Konsultacje projektu LPR	Zespół ds. Rewitalizacji Wszystkie grupy interesariuszy	Zgłaszanie uwag i opinii dot. projektu LPR	Informacja podsumowująca opublikowana na dedykowanej rewitalizacji podstronie internetowej gminy

Źródło: Opracowanie własne.

9. Rozdział: Analiza zgodności LPR z wytycznymi w zakresie rewitalizacji

ELEMENTY PROGRAMU REWITALIZACJI	USZCZEGÓLOWIENIE	UZASADNIENIE
POWIĄZANIE Z DOKUMENTAMI GMINY	Czy przedstawiono powiązania programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy?	Powiązanie programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi zostały zaprezentowane w Rozdziale Strategia rewitalizacji , podrozdziale <i>Komplementarność celów i kierunków rewitalizacji z dokumentami zawierającymi cele rozwojowe dla Gminy Nowa Ruda</i> .
DIAGNOZA	Czy program rewitalizacji zawiera diagnozę negatywnych zjawisk (dokonaną na podstawie mierników rozwoju w odniesieniu do wartości dla całej gminy) i przyczyn ich występowania we wszystkich sferach (społecznej,	LPR zawiera kompleksową diagnozę negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy. Diagnoza została przeprowadzona na podstawie mierników rozwoju w odniesieniu do wartości dla całej gminy w sferach społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej. Została ona zaprezentowana w Rozdziałach nr 1, 2 i 4 LPR. Diagnozę prowadzono wg następującej hierarchii: analiza gminy na tle Dolnego Śląska, analiza gminy w celu identyfikacji obszarów zdegradowanych, analiza

gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej) oraz określa skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych?

obszarów zdegradowanych w celu wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Diagnoza uwzględnia skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych. Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje.

W Rozdziale nr 1 Analiza gminy na tle Województwa Dolnośląskiego - przeprowadzono analizę sytuacji w gminie Nowa Ruda na tle Dolnego Śląska. Celem diagnozy jest zaprezentowanie sytuacji w gminie w sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej oraz technicznej.

W Rozdziale 2 Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych na terenie gminy na podstawie mierników rozwoju (patrz zestawienie mierników Załącznik nr 10 do LPR) przeprowadzono analizę negatywnych zjawisk. Sytuację w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej oraz technicznej zaprezentowano w Tabeli Matryca *Obszarów zdegradowanych identyfikująca występowanie stanu kryzysowego*. W matrycy wykazano miejsca (ulice i miejscowości), na których mierniki rozwoju w sposób negatywny odbiegają od sytuacji w gminie. Wynikiem diagnozy jest identyfikacja obszarów występowania stanu kryzysowego, czyli obszarów zdegradowanych.

OBSZAR REWITALIZACJI		<p>W Rozdziale 4 Diagnoza obszaru rewitalizowanego, bazującą na miernikach rozwoju, badaniu ankietowym oraz wynikach warsztatów problemowych zrealizowanych z interesariuszami planowanego procesu rewitalizacji, przedstawiono diagnozę problemów występujących na obszarze rewitalizowanym. Diagnoza zawiera informacje na temat skali oraz charakteru potrzeb (problemów) rewitalizacyjnych.</p>
	<p>Czy wyznaczono zasięg przestrzenny obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. czy określono, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoria najbardziej wymagające wsparcia?</p>	<p>W Rozdziale 3 Wyznaczono zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacji. Podstawowe kryteria służące wyznaczeniu obszaru to: szczególna koncentracja negatywnych zjawisk, znaczenie dla rozwoju lokalnego gminy oraz zasięg przestrzennych (nie więcej niż 20% pow. Gminy) i liczba mieszkańców (nie więcej niż 30% mieszkańców gminy).</p> <p>Znaczenie Obszaru rewitalizacji dla rozwoju lokalnego gminy weryfikowano w trakcie warsztatów Zespołu ds. rewitalizacji, które odbyły się 29.06.2017 r. oraz 12.07.2017 r.</p>

	<p>Spełnienie warunku dot. zasięgu przestrzennego i ludnościowego weryfikowano na podstawie sumy liczby mieszkańców zamieszkujących obszar oraz powierzchni terenu objętego rewitalizacją.</p> <p>W Rozdziale nr 3 porównano również wartości mierników rozwoju całego Obszaru rewitalizowanego w porównaniu do wartości mierników dla całej gminy (patrz. Tabela <i>Porównanie wartości mierników dla gminy i obszaru rewitalizowanego</i>)</p>
<p>Czy obszar rewitalizacji obejmuje tereny nieprzekraczające 20% powierzchni gminy oraz tereny zamieszkałe przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy?</p>	<p>Łączna powierzchnia wszystkich podobszarów wynosi 374,28 ha, co stanowi 2,68 % powierzchni całej gminy. Na wyznaczonym terenie zamieszkuje łącznie 3.573 osób, co stanowi 29,67% wszystkich mieszkańców gminy.</p> <p>W związku z powyższym spełniony jest warunek, aby obszar rewitalizacji obejmował tereny nieprzekraczające 20% powierzchni gminy oraz tereny zamieszkałe przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy. (Patrz 3.Rozdział: <i>Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji</i>)</p>
<p>Czy działania przewidziane dla obszarów występowania</p>	<p>Na terenie Obszaru rewitalizowanego nie występują działania przewidziane dla problemów przestrzennych, takich jak: poprzemysłowe (w tym</p>

**PARTYCYPACJA
SPOŁECZNA**

problemów przestrzennych, takich jak: przemysłowe (w tym portowe, wydobywcze), powojenne, pokolejne, wchodzących w skład obszaru rewitalizacji, są ściśle powiązane z celami rewitalizacji?

portowe, wydobywcze), powojenne, pokolejne, gdyż nie występują takie problemy

Czy w programie rewitalizacji znajduje się opis procesu jego przygotowania dokumentujący udział w nim interesariuszy obszaru rewitalizacji na każdym etapie: diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania?

W **Rozdziale 8 Partycypacja społeczna** znajduje się opis procesu przygotowania LPR dokumentujący udział w nim interesariuszy obszaru rewitalizacji na każdym etapie tj.: diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania.

W treści Rozdziału nr 8 przedstawiono analizę interesariuszy procesu rewitalizacji oraz stosowane narzędzia partycypacji (w tym zaawansowane) wg poziomów zaangażowania interesariuszy tj.: informowanie, konsultowanie, uczestnictwo.

Zastosowane i przewidziane do realizacji formy partycypacji społecznej w LPR to: działania edukacyjne i informacyjne o procesie rewitalizacji, badania

<p>CELE, DZIAŁANIA, EFEKTY</p>		ankietowe, zgłaszanie uwag i opinii, zgłaszanie propozycji projektów, Zespół ds. rewitalizacji.
	<p>Czy przewidziano formy odpowiadające szerokiej partycypacji społecznej na każdym etapie procesu rewitalizacji (np. współdecydowanie, kontrola obywatelska)?</p>	<p>W LPR przewidziano formy odpowiadające szerokiej partycypacji społecznej na każdym etapie procesu rewitalizacji. Jedną z zastosowanych metod jest Zespół ds. Rewitalizacji w skład, którego wchodzi przedstawiciele wszystkich grup interesariuszy. Zespół uczestniczył w przygotowaniu LPR na każdym etapie i współuczestniczył w procesie decyzyjnym dot.: delimitacji obszaru rewitalizacji, diagnozowaniu problemów dotyczących obszar rewitalizacji, definiowaniu celów i kierunków działań procesu rewitalizacji, definiowaniu projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Informacje w tym zakresie znajdują się w Rozdziale 8 Partycypacja społeczna</p>
	<p>Czy opisano wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji)?</p>	<p>Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji została zaprezentowana w Rozdziale 5: Strategia rewitalizacji, Podrozdziale: Wizja. Opis podrozdziału przedstawia planowany efekt rewitalizacyjny.</p>
	<p>Czy cele i działania zostały sformułowane na podstawie</p>	<p>Planowane cele i działania LPR zostały zdefiniowane na podstawie zdiagnozowanych problemów i potrzeb co potwierdza Tabela <i>Problemy/cele</i></p>

zdiagnozowanych problemów i potrzeb?

rewitalizacji, zaprezentowana w **Rozdziale 5: Strategia rewitalizacji**, Podrozdziale Spójności celów Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz zdiagnozowanych problemów występujących na Obszarze rewitalizacji.

Spójność Celów i działań z problemami i potrzebami jest wynikiem przyjętej metodologii pracy nad przygotowaniem LPR. Proces przygotowania dokumentu zapoczątkowała dogłębna diagnoza sytuacji na terenie gminy przeprowadzona w oparciu o mierniki rozwoju i prowadząca do wyznaczenia obszaru rewitalizacji. Ponadto zrealizowano badanie ankietowe, którego celem było poznanie opinii mieszkańców obszaru rewitalizacji na temat występujących problemów i potrzeb. Bazując na zebranych materiale przeprowadzono warsztaty z przedstawicielami Zespołu ds. rewitalizacji, które z wykorzystaniem metod partycypacji i moderowanej dyskusji doprowadziły do identyfikację najważniejszych problemów i w dalszej kolejności wyznaczenia celów i kierunków działań rewitalizacyjnych.

Czy zaplanowane działania przyczynią się do osiągnięcia założonych celów?

Zaplanowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji działania przyczynią się do osiągnięcia założonych celów. Wynika to z przyjętej logiki interwencji przedstawionej w **Rozdziale 5: Strategia rewitalizacji, Podrozdziale Cele rewitalizacji i kierunki działań** (patrz Diagram Logika interwencji).

Wyznaczone Kierunki działań rewitalizacyjnych tworzą spójną i logiczną koncepcję wdrożenia założonych Celów rewitalizacji (*patrz Tabela Cele rewitalizacji i kierunki działań*), które zostały wyznaczone jako odpowiedź na zdiagnozowane problemy i potrzeby Obszaru rewitalizacji. Dla potwierdzenia dla każdego Kierunku działań określono skalę potrzeb i zaprezentowano w Tabeli w treści *Rozdziału 5: Strategia rewitalizacji* (*patrz Tabela Skala potrzeb rewitalizacji*).

Czy program rewitalizacji ujmuje działania w sposób kompleksowy, tak aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno – funkcjonalnego lub technicznego lub środowiskowego (zidentyfikowanego w diagnozie) związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

W dokumencie Lokalnego Programu Rewitalizacji dokonano gruntownej diagnozy obejmującej wszystkie sfery (społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno – funkcjonalną oraz techniczną) wynikające z Wytycznych MIR. W każdej sferze zidentyfikowano problemy, którym odpowiadają cele i kierunki działań, tworząc kompleksową strategię zmiany sytuacji występującej na obszarze rewitalizacji (*patrz Rozdział Strategia rewitalizacji oraz Rozdział Spójności celów lokalnego programu rewitalizacji oraz zdiagnozowanych problemów występujących na obszarze rewitalizacji, Tabela Problemy / cele rewitalizacji*).

<p>PROJEKTY, PRZEDSIĘWZIĘCIA ORAZ ICH KOMPLEMENTARNOŚĆ</p>	<p>Czy w programie rewitalizacji wyodrębniono listę i/lub listy planowanych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych (tzw. Lista A i/lub Lista B), przygotowanych zgodnie z <i>Wytycznymi programowymi IZ RPO WD dotyczącymi zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020?</i></p>	<p>Propozycje projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych uwzględnione w LPR zostały zidentyfikowane w trakcie otwartej procedury naboru dostępnej dla wszystkich interesariuszy. Projekty i przedsięwzięcia tworzą Listę A i Listę B, które zostały załączone do Lokalnego Programu Rewitalizacji. Lista A zawiera projekty, które kwalifikują się do wsparcia ze środków Działania 6.3 RPO WD i uwzględnia wymagane informacje tzn.: nazwę projektu, nazwę wnioskodawcy, krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu, cel projektu, zakres realizowanych zadań, miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji, szacowaną wartość projektu. Lista B dotyczy pozostałych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych do realizacji.</p>
	<p>Czy zapewniono komplementarność między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy</p>	<p>Komplementarność między poszczególnymi projektami / przedsięwzięciami została zapewniona w następujący sposób:</p> <p>Komplementarność przestrzenną – podstawowe miejsce realizacji projektów / przedsięwzięć to obszar rewitalizacji. W trakcie tworzenia LPR brano pod</p>

działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

(komplementarność przestrzenna, problemowa, proceduralno instytucjonalna, międzyokresowa, źródeł finansowania)?

uwagę wzajemne przestrzenne powiązania pomiędzy projektami/ przedsięwzięciami.

Komplementarność problemową – wszystkie przedsięwzięcia wpisują się w cele i kierunki działań rewitalizacyjnych, które zostały wyznaczone na podstawie zdiagnozowanych problemów. W związku z powyższym wszystkie projekty / przedsięwzięcia rewitalizacyjne są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy i powinny doprowadzić do realizacji wizji opisanej w LPR

Komplementarność proceduralną – wszystkie projektu zostały pozyskane i zatwierdzone w ramach przejrzystej, powszechnie dostępnej i niedyskryminującej procedury. Ponadto zgłoszone projekty były przedmiotem opinii Zespołu ds. Rewitalizacji co gwarantowało prawidłowe uspołecznienie procesu. Jednocześnie LPR posiada adekwatne do potrzeb procedury związane z zarządzaniem programem.

Komplementarność międzyokresową – zapewniona jest poprzez właściwe ukierunkowanie wsparcia przez IZ RPO WD 2014 – 2020, które uwzględnia doświadczenia wynikające z poprzedniego okresu programowania, w tym wnioski wynikające z ewaluacji.

**WDRAŻANIE,
MONITORING
I EWALUACJA**

	<p>Komplementarność finansową – zgłoszone do realizacji przedsięwzięcia / projekty będą aplikować o środki pochodzące z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Dysponentami środków są odpowiednie instytucje zarządzające, które w systemie naborów przewidziały określone preferencje dla przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych. Ponadto wnioskodawcy projektów rewitalizacyjnych zabezpieczą niezbędne do współfinansowania środki własne.</p>
<p>Czy w programie rewitalizacji wskazano indykatywne ramy finansowe (źródło finansowania i szacunkową wartość) projektów i przedsięwzięć określonych w ramach tzw. listy A i listy B?</p>	<p>W LPR wskazano indykatywny budżet (patrz Rozdział Indykatywne Ramy Finansowe), który został przygotowany na podstawie informacji pochodzących ze zgłoszonych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W Tabeli <i>Indykatywne ramy finansowe lokalnego programu rewitalizacji</i> przedstawiono wartości środków własnych i zewnętrznych w podziale na Cele LPR oraz Listę A i Listę B.</p>
<p>Czy opisano system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji?</p>	<p>W Rozdziale System realizacji lokalnego programu rewitalizacji opisano strukturę zarządczą, najważniejsze zasady dot. monitoringu i ewaluacji oraz system wprowadzania zmian do LPR. Rozdział ten zawiera również</p>

		<p>zestawienie mierników rozwoju, które służyć będą ewaluacji skuteczności i efektywności realizacji celów LPR. Bieżący monitoring prowadzony będzie na podstawie informacji przekazywanych przez interesariuszy rewitalizacji i pochodzących z rocznych sprawozdań z realizacji projektów/przedsięwzięć. Monitorowane będą projekty przyjęte do realizacji.</p>
	<p>Czy system zarządzania i realizacji programu przewiduje udział w nim interesariuszy?</p>	<p>System realizacji LPR uwzględnia udział interesariuszy w procesie zarządzania i wdrażania programu. Zostało to zapewnione poprzez udział w procedurach programu Zespołu ds. rewitalizacji.</p>
	<p>Czy zaplanowano system monitoringu, ewaluacji i system prowadzenia modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu?</p>	<p>W Rozdziale System realizacji lokalnego programu rewitalizacji został opisany zaplanowany system monitoringu, ewaluacji i modyfikacji LPR-u w reakcji na zmiany zachodzące w otoczeniu programu.</p>

Spis tabel

Tabela 1. Ludność w latach 2012–2016	6
Tabela 2. Saldo migracji wewnętrznych na 1000 osób w latach 2012–2015	6
Tabela 3. Przemiany potencjału demograficznego	7
Tabela 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	8
Tabela 5. Pracujący na 1000 ludności	8
Tabela 6. Pomoc społeczna	9
Tabela 7. Liczba mieszkań socjalnych oraz ich powierzchnia użytkowa w latach 2011-2015	9
Tabela 8. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	10
Tabela 9. Wyniki ze sprawdzianu szóstych klas	10
Tabela 10. Wyniki z egzaminu gimnazjalnego	11
Tabela 11. Podmioty gospodarcze – sektor prywatny	11
Tabela 12. Podmioty według sektorów	12
Tabela 13. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców	13
Tabela 14. Odpady zmieszane zbierane w ciągu roku	14
Tabela 15. Infrastruktura przedszkolna	15
Tabela 16. Odsetek gospodarstw domowych korzystających z infrastruktury wodno-kanalizacyjnej .	16
Tabela 17. Odsetek mieszkań wyposażonych w instalacje	17
Tabela 18. Zasoby mieszkaniowe	19
Tabela 19. Lista przykładowych mierników wykorzystywanych w celu identyfikacji występowania stanu kryzysowego w gminie.	23
Tabela 20. Przykładowa matryca obszarów problemowych	26
Tabela 21. Matryca Obszarów zdegradowanych identyfikująca występowanie stanu kryzysowego...	31
Tabela 22. Obszary szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk	35
Tabela 23. Porównanie wartości mierników dla gminy i obszaru rewitalizacji	40
Tabela 24. Cele rewitalizacji i kierunki działań	52
Tabela 25. Skala potrzeb rewitalizacyjnych cel I	53
Tabela 26. Skala potrzeb rewitalizacyjnych cel II	57
Tabela 27. Skala potrzeb rewitalizacyjnych cel III	63
Tabela 28. Matryca problemów i celów	67
Tabela 29. Indykatywne ramy finansowe lokalnego programu rewitalizacji gminy [PLN]	68
Tabela 30. Komplementarność źródeł finansowania [PLN]	71
Tabela 31. Zbiór mierników rozwoju	78
Tabela 32. Analiza interesariuszy procesu rewitalizacji w Gminie Nowa Ruda	82
Tabela 33. Partycypacja społeczna na każdym etapie procesu rewitalizacji w Gminie Nowa Ruda	86
Tabela 34. Uspołecznienie procesu przygotowania LPR	87

Spis diagramów

Diagram 1. Metodologia identyfikacji miejsc, na których występują zjawiska kryzysowe na przykładzie obszaru problemowego bezrobocie	25
Diagram 2. Logika rewitalizacji	51
Diagram 3. System zarządzania procesem rewitalizacji	73
Diagram 4. Schemat partycypacji społecznej	84

Spis map

Mapa 1. Lokalizacja Gminy na tle województwa	5
Mapa 2. Stan kryzysowy - wszystkie sfery - natężenie negatywnych zjawisk na terenie Gminy	33
Mapa 3. Obszar rewitalizacji na terenie Gminy Nowa Ruda	39

Spis załączników

Załącznik 1. Projekty rewitalizacyjne Lista A	
Załącznik 2. Projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne Lista B	
Załącznik 3. Aspekty środowiskowe realizacji LPR w Gminie Nowa Ruda	
Załącznik 4. Obszary zdegradowane	
Załącznik 5. Wyniki analizy - Sfera społeczna	
Załącznik 6. Wyniki analizy - Sfera gospodarcza	
Załącznik 7. Wyniki analizy - Sfera środowiskowa	
Załącznik 8. Wyniki analizy - Sfera funkcjonalno-przestrzenna	
Załącznik 9. Wyniki analizy - Sfera techniczna	
Załącznik 10. Mierniki służące identyfikacji obszarów występowania stanu kryzysowego oraz wyznaczeniu obszaru rewitalizacji	
Załącznik 11. Wzór formularza projektu - przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.	

Załącznik 1. Projekty rewitalizacyjne Lista A

Lp.	Nazwa projektu	Nazwa wnioskodawcy	Cel rewitalizacji	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Cel projektu	Zakres realizacji zadań	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizowany	Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji						Źródło finansowania ze środków UE	Szacowana wartość projektu
								Wskaźnik produktu	Własny wskaźnik produktu	Wartość wskaźnika produktu	Wskaźniki rezultatu	Własny wskaźnik rezultatu	Wartość wskaźnika rezultatu		
1	"Razem można inaczej - aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców Gminy Nowa Ruda zagrożonych wykluczeniem społecznym"	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Cel I	Problemem, jaki chcemy rozwiązać realizując projekt, jest zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zamieszkujących zdegradowane tereny Gminy Nowa Ruda. Główną przyczyną trudnej sytuacji materialnej i życiowej tych mieszkańców jest ich bezrobocie. Według danych statystycznych na dzień 31.12.2016r. na terenie Powiatu Kłodzkiego było zarejestrowanych 8.064 osób bezrobotnych, z tego 633 to mieszkańcy Gminy Nowa Ruda, co stanowi około 8% ogółu osób bezrobotnych w powiecie. Do grupy osób zagrożonych należy także doliczyć osoby, które nie figurują w ewidencji osób bezrobotnych a są nieaktywne zawodowo, w tym osoby biernie zawodowo z powodu niepełnosprawności w stopniu lekkim i umiarkowanym oraz częściowej niezdolności do pracy. Bierność zawodowa powoduje, że osoby te wycofują się z życia publicznego, społecznego i kulturalnego. Aktywizacja zawodowa i społeczna umożliwi osobom zagrożonym powrót na otwarty rynek pracy oraz integrację ze środowiskiem lokalnym.	Celem głównym projektu jest kształtowanie umiejętności społeczno-zawodowych osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zamieszkujących zdegradowane obszary Gminy Nowa Ruda. Celami pośrednimi są: - nabycie, przywrócenie oraz wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej poprzez uczestnictwo w treningach kompetencji i umiejętności społecznych, skorzystania z grupowego wsparcia w zakresie kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na otwarty rynek pracy i aktywizację zawodową i społeczną; - wzrost poziomu wykształcenia, dostosowanie wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych do aktualnych potrzeb rynku pracy poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach.	1. Objęcie kontraktem socjalnym 25 osób 2. Uczestnictwo w treningach kompetencji i umiejętności społecznych 3. Grupowe wsparcie w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych. Proces wsparcia osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym będzie odbywał się w oparciu o ścieżkę reintegracji, stworzoną indywidualnie dla każdego beneficjenta projektu z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej oraz zasobów. W ramach projektu, w oparciu o zawarty kontrakt socjalny, wszyscy uczestnicy zostaną objęci pracą socjalną, która będzie miała na celu pomoc osobom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.	Ludwikowice Kłodzkie	53 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - km	25	9 Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu obliczana na podstawie liczby osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	20	Dla wskaźnika produktu - liczba osób objętych kontraktem socjalnym, dla wskaźnika rezultatu - liczba osób, które ukończyły z wynikiem pozytywnym kursy i szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe.	RPO WD Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów	450 000,00	

Isięwzięcia rewitalizacyjne Lista B

Lp.	Nazwa projektu	Nazwa wnioskodawcy	Cel rewitalizacji	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Cel projektu	Zakres realizacji zadań	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizowany	Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji								Źródło finansowania ze środków UE	Szacowana wartość projektu
								Wskaźnik produktu	Własny wskaźnik produktu	Wartość wskaźnika produktu	Wskaźniki rezultatu	Własny wskaźnik rezultatu	Wartość wskaźnika rezultatu	Sposób pomiaru wskaźników			
1	Rewitalizacja społeczno-kulturalna Gminy Nowa Ruda poprzez organizację festiwalu folkloru regionalnego	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Nowa Ruda	Cel I	W ramach projektu planuje się organizację Festiwalu Folkloru Regionalnego, będzie to wydarzenie o charakterze kulturalnym. Organizowane wydarzenie, będzie dużym urozmaicheniem dla lokalnych mieszkańców, a jednocześnie da szansę członkom Kół Gospodyń Wiejskich oraz członkom Klubów Seniora na prezentację wypracowanej oferty artystycznej poza własne grono. Organizacja festiwalu zachęci mieszkańców do czynnego uczestnictwa, z drugiej strony pozwoli wypracować „kulturalne” przyzwyczajenia i krzewienie regionalnej kultury i tradycji. Realizacja projektu przyczyni się do realizacji celu programu rewitalizacji w postaci poprawy jakości życia mieszkańców w sferze społecznej.	- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych, - zagospodarowanie czasu wolnego dla seniorów, - możliwość rozwijania zainteresowań u osób starszych	W ramach realizowanego projektu zostaną wykonane następujące zadania: - zorganizowanie cyklicznego festiwalu folkloru regionalnego, - zakup instrumentów muzycznych oraz zatrudnienie instruktora, - wydanie publikacji dot. regionalnego folkloru, - zakup nagród i upominków dla uczestników festiwalu, - przygotowanie poczęstunku dla uczestników festiwalu,	Ludwikowice Kłodzkie	500 liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie - km	nie dotyczy	500	25-letni wskaźnik	ilość osób biorąca udział w projekcie	600	deklaracje udziału w festiwalu, oraz szacunkowa ilość osób biorących udział w wydarzeniu (wizytówce)	RPO WD Działanie 4.3 Działalność kulturalna	70 000,00	
2	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury sportowej poprzez rozbudowę bazy sportowej przy Zespole Szkół Integracyjnych w Bożkowie.	Gmina Nowa Ruda	Cel II	Obecnie na terenie Zespołu Szkół Integracyjnych w Bożkowie znajduje się boisko "Orlik" wyposażone w boisko do piłki nożnej, bramki i kosze do koszykówki. Jednak jest to niewystarczająca infrastruktura sportowa, szczególnie w zakresie konkurencji lekkoatletycznych oraz gier zespołowych plażowych. Teren przyległy do boiska "Orlik" nie jest w pełni zagospodarowany.	Ze względu na ogólną akceptację społeczną dla sportu, nawet w środowiskach dotkniętych wykluczeniem i dysfunkcjami, nowe boisko może stać się narzędziem walki ze stanem kryzysowym, przy wsparciu prężnie działających NGO zajmujących się sportem w miejscowości Bożków, ponadto zostanie zagospodarowany teren przy boisku "Orlik"	W ramach realizowanego projektu planuje się następujące zadania: - budowa boiska do piłki siatkowej z możliwością wykorzystania do takich dyscyplin jak piłka ręczna plażowa, badminton, tenis stołowy, boule, - budowa piaskownicy do skoku w dal, - budowa rzutni lekkoatletycznej, - budowa infrastruktury towarzyszącej (chodniki, oświetlenie itp)	Bożków	57 Inny wskaźnik	liczba osób korzystających z infrastruktury	700	25-letni wskaźnik	liczba osób uprawiająca sport	600	protokół odbioru	RPO WD Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną (EFRR)	400 000,00	
3	Kompleksowa rewitalizacja budynku oświatowego we Włodowicach wraz z przyległym terenem do pełnienia funkcji edukacji, terapii, gastronomii, obsługi ruchu turystycznego, rekreacji i działalności społecznej oraz kulturalno-artystycznej.	Fundacja Wspierania Aktywności Lokalnej "FALA"	Cel II	Obiekt obecnie wykorzystywany jest dla potrzeb Zespołu Edukacyjnego Włodowice (przedszkole i szkoła podstawowa). Ma w nim również siedzibę Spółdzielnia Socjalna, która świadczy usługi na rzecz tych placówek zajmując się prowadzeniem kuchni oraz usługami porządkowymi. Budynek wymaga termomodernizacji, docieplenia, dach jest pokryty eternitem, występują braki w stolarnie okiennej, konieczna jest wymiana pieca grzewczego (obecnie jest to piec węglowy). Dla potrzeb prowadzonej w obiekcie działalności konieczna jest poprawa warunków ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci z niepełnosprawnością. Brakuje sali terapeutycznej, sali rekreacyjnej, pomieszczenia biurowego i gospodarczego, adaptacja poddasza pozwoli na rozwiązanie tych problemów. Budynek ten ma charakter zabytkowy, został wybudowany w XIX wieku w stylu eklektycznym, niestety nie zachowała się część gospodarcza, w miejscu której po 1945 r. powstały komórki i garaż, które zgodnie z przepisami powinny być rozebrane. Spółdzielnia Socjalna "Wojcieszka", która powstała w 2013 r. w swoim założeniu oprócz świadczonych usług na rzecz placówek edukacyjnych, szczególnie prowadzenia kuchni miała świadczyć i przez 2 lata świadczyła usługi cateringowe na zewnątrz. Jednak lokalizacja kuchni na piętrze i brak pomieszczenia dostępnego od ulicy na wydawanie posiłków bardzo ograniczały tę działalność. We wsi Włodowice nie ma żadnego punktu gastronomicznego, a obiekt usytuowany jest przy nowo wyremontowanej tzw. dolnej drodze tj. ścieżce rowerowej i szlaku spacerowym, którym uczęszczają nie tylko turyści ale również mieszkańcy Miasta Nowa Ruda. Odtworzenie pierwotnej bryły budynku poprzez dobudowanie dawnej części gospodarczej, do której można przenieść kuchnię i stworzyć salę wiejską wraz z funkcją gastronomiczną, spełniłyby nie tylko potrzeby społeczności lokalnej oraz poprawiłyby warunki bytowe dla dzieci ale	Poprawa warunków edukacji i zabawy dla dzieci wiejskich szkoły i przedszkola poprzez modernizację infrastruktury; Wyrównywanie szans i poprawa jakości życia i edukacji dzieci ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi; Przeciwdziałanie destrukcji obiektu zabytkowego, przywrócenie mu pierwotnego układu urbanistycznego; Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez rozwój działalności spółdzielni socjalnej; Poprawa jakości życia mieszkańców wsi Włodowice oraz okolicznych miejscowości; Umożliwienie rozwoju dla podmiotu ekonomii społecznej, stworzenie nowych miejsc pracy; Zwiększenie ruchu turystycznego i atrakcyjności wsi Włodowice.	Opracowanie dokumentacji, opracowania eksperckie; Modernizacja poddasza budynku; Termomodernizacja obiektu; Rozbudowa obiektu, przywrócenie mu części gospodarczej wraz z przeniesieniem tam kuchni i jadalni, która będzie mogła pełnić również funkcję dla potrzeb gastronomii i sali wiejskiej; Zagospodarowanie terenu zielonego, w tym stworzenie na terenie posesji ogrodu sensorycznego, tzw. zielonej klasy, pełniącą w trakcie festynów funkcję sceny, rozbudowa placu zabaw dla dzieci.	Włodowice	57 Inny wskaźnik	liczba zrewitalizowanych kompleksowo obiektów użyteczności publicznej - szt.	1	25-letni wskaźnik	liczba osób (łącznie dzieci, młodzież, dorośli) korzystających z zrewitalizowanego kompleksowo obiektu w ciągu roku	650	pomiar wskaźnik produktu to protokoły odbioru, pozwolenie na użytkowanie; pomiar wskaźnika rezultatu dokonywany będzie w zależności od grupy użytkowników: uczniowie szkoły, wychowankowie przedszkola - liczba umów o świadczenie usług edukacyjnych; nauczyciele, pracownicy, wolontariusze - wg. wykazu zatwierdzonego przez dyrektora placówki; dzieci, młodzież, dorośli będący uczestnikami projektów lub zajęć edukacji poza formalnej - wg. list obecności; osoby korzystające z pracowni terapeutycznych - wg. list zgłoszeń; dzieci, młodzież i osoby	Inne źródło finansowanie	1 600 000,00	

4	Wspólnie przeciw przemocy.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Cell I	Na całym obszarze rewitalizacji jest nie wystarczająca pomoc psychologiczna, socjalna, prawna dla osób do tchniętych przemocą.	Przedmiotem projektu jest zwiększenie dostępności do pomocy psychologicznej, socjalnej, prawnej w celu poprawy sytuacji rodzin na obszarze objętym kryzysem oraz promowanie prawidłowych wzorców życia rodzinnego zapobiegających zjawisku przemocy. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa oraz ograniczenia zjawisk przemocy w rodzinie, a tym samym pozwoli na poprawę jakości życia na obszarze rewitalizacji. Projekt odpowiada na rosnącą potrzebę wspierania osób dotkniętych przemocą. Statystyki wskazują na coraz większą liczbę rodzin objętych pomocą w związku z występowaniem przemocy. Tendencja ta jest zauważalna w skali całego kraju, jak i również w województwie dolnośląskim. Konsekwencje stosowania przemocy ujawniają się często również po długim czasie, kiedy dziecko dorasta lub też już w jego dorosłym życiu. Odroczone skutki przemocy objawiają się w postaci różnych form niedostosowania społecznego, tj. trudności w nauce, wagarowanie, ucieczki z domu, udział w nieformalnych młodzieżowych grupach przestępczych, wysoki poziom agresji, nadużywanie alkoholu, branie narkotyków, itp. Ponadto, zachowania przemocowe są dziedziczone i powielane. Celem głównym projektu jest wsparcie rodzin dysfunkcyjnych, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i profilaktyka uzależnień. Podczas realizacji projektu główny nacisk kładziony będzie na działania profilaktyczne związane z edukacją i poradnictwem osób doznających przemocy oraz dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych. Cele szczegółowe to: - poprawa sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie; - pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie; - zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie; - zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych; - podjęcie zorganizowanych działań przeciwdziałanie przemocy w rodzinie przy współpracy z lokalnymi instytucjami i podmiotami	W ramach projektu planowane są: - działania zwiększające świadomość społeczną mieszkańców Gminy Nowa Ruda dotyczącą zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie, m.in. konkurs, akcja informacyjna; - propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich oraz zwiększenie świadomości konsekwencji stosowania przemocy psychicznej, m.in. spotkania w szkołach dla rodziców, szkolenia dla rad pedagogicznych z zakresu tematyki przemocy, diagnozowania i przeciwdziałania; - działania zapobiegające powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych – cykl warsztatów dla dzieci i młodzieży, warsztaty edukacyjno-profilaktyczne dla rodziców; - działania zmierzające do nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych m.in. warsztaty rozwojowe dla kobiet doświadczających przemocy z elementami nauki wizażu i poradnictwa zawodowego zwiększających ich możliwości na rynku pracy, stworzenie grupy wsparcia; - poradnictwo dla ofiar przemocy m.in. poradnictwo psychologiczne, mediacje, poradnictwo prawne, terapia rodzin.	Jugów	53 Liczba osób zagrożonych lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - km	200	25 Inny wskaźnik	liczba osób, które podwyższą swoją społeczną wiedzę o zachowaniach, reakcjach i działaniach, które są przejawami przemocy	150	listy obecności osób objętych pomocą i wsparciem	Inne źródło finansowanie	80 000,00
5	Przebudowa boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkół nr 1 w Jugowie	Gmina Nowa Ruda	Cell II	Obecnie na terenie ZS nr 1 znajduje się budynek hali sportowej wraz z boiskiem asfaltowym, wyposażonym w bramki. Istniejący stan zachowania jest średni – uszkodzona nawierzchnia asfaltowa boiska sportowego. Nie wystarczająca infrastruktura sportowa zarówno dla uczniów jak i całej społeczności z obszaru rewitalizacji.	Celem projektu jest rozbudowa infrastruktury sportowej mającej zapewnić możliwość rozwoju fizycznego dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych na obszarze rewitalizacji. Ze względu na ogólną akceptację społeczną dla sportu, nawet w środowiskach dotkniętych wykluczeniem i dysfunkcjami, nowe boisko może stać się narzędziem walki ze stanem kryzysowym, przy wsparciu prężnie działających NGO zajmujących się sportem w naszej gminie.	W ramach inwestycji powstanie wielofunkcyjne boisko do gry w piłkę nożną, ręczną, koszykówkę, siatkówkę), z ogrodzeniem, piłkochwytnymi, furtkami, bramkami oraz zagospodarowanie terenu ciągami komunikacyjnymi (chodniki, podjazd z kostki betonowe, kosze na śmieci, stojaki na rowery.	Jugów	57 Inny wskaźnik	800	25 Inny wskaźnik	liczba osób korzystających z obiektu	800	ewidencjonowanie liczby osób korzystających z nowego obiektu.	Inne źródło finansowanie	600 000,00
6	Rozbudowa Szkoły Podstawowej im. św. Wojciecha we Włodowicach	Fundacja Wspierania Aktywności Lokalnej "FALA"	Cell II	Budynek Szkoły we Włodowicach nie spełnia wszystkich standardów dla obiektów oświaty, m.in. nie posiada sali gimnastycznej, szatni, powierzchni magazynowej, jest nie wystarczająca liczba sal lekcyjnych oraz brakuje zaplecza dla pracowni przedmiotowych. Konieczna jest rozbudowa obiektu o łącznik w którym będą mieściły się sanitariaty, dobudowanie nowej części z salą gimnastyczną, 2 salami do edukacji wczesnoszkolnej oraz pracowniami: humanistyczną i do nauk ścisłych, a także dostosowanie obiektu dla osób z niepełnosprawnością. Szkoła cieszy się bardzo dużym uznaniem społecznym i renomą, ma wysoki poziom nauczania, jest dużo chętnych uczniów, których rodzice, pomimo mankamentów technicznych obiektu nie wyobrażają sobie, żeby ich dzieci chodziły do innej szkoły, która od 2012 roku jest placówką niepubliczną. Budynek jest własnością Gminy Nowa Ruda, dlatego konieczny jest jej udział jako Partnera projektu. Szkoła pełni również funkcję centrum aktywności środowiska lokalnego, realizowane są projekty dla seniorów oraz dzieci i osób dorosłych. Rozbudowa obiektu pozwoli na pełny rozwój placówki zgodnie z ideą Long Live Learning (edukacji całościowej).	Celem projektu jest: - poprawa warunków kształcenia dzieci, młodzieży a także osób dorosłych poprzez stworzenie odpowiedniej infrastruktury i bazy technicznej; - umożliwienie prowadzenia zajęć sportowych, rozwój kultury fizycznej; - poprawa funkcjonalności obiektu użyteczności publicznej;	1) Opracowanie projektu budowlanego w oparciu o stworzoną koncepcję rozbudowy Szkoły; 2) Modernizacja istniejącego obiektu m.in. w zakresie: adaptacji poddasza na pracownię artystyczną, zabudowa klatki schodowej, wymiana podłóg, modernizacja instalacji grzewczej i wodno-kanalizacyjnej, zmiana układu funkcjonalnego sal do zajęć, przebudowa korytarza i sanitariatów na parterze na szatnie dla uczniów; 3) Wybudowanie nowej klatki schodowej (2 piętra) wraz z windą i łącznikiem do drugiego budynku oraz węzłami sanitarnymi na każdym poziomie; 4) Wybudowanie nowego budynku z odwzorowaniem obecnej bryły szkoły z usytuowaniem w nim sali gimnastycznej z szatnią i zapleczem sanitarnym oraz dwóch sal do zajęć z edukacji wczesnoszkolnej oraz pracowni: humanistycznej i nauk ścisłych; 5) Zagospodarowanie terenu wokół szkoły o elementy małej architektury: plenerowe gry logiczne, zielone zakątki odpoczynku.	Włodowice	57 Inny wskaźnik	1	25 Inny wskaźnik	liczba osób (łącznie dzieci, młodzież, dorośli) regularnie korzystających z stworzonej bazy edukacyjnej i sportowej	360	pomiar wskaźnik produktu to protokoły odbioru, pozwolenie na użytkowanie; pomiar wskaźnika rezultatu dokonywany będzie w zależności od grupy użytkowników: uczniowie szkoły - wg. księgi uczniów; nauczyciele, pracownicy, wolontariusze - wg. wykazu zatwierdzonego przez dyrektora placówki; dzieci, młodzież, dorośli będący uczestnikami projektów lub zajęć edukacji poza formalnej - wg. list obecności; osoby korzystające z sali sportowej - wg. list zgłoszeń.	Inne źródło finansowanie	5 200 000,00
7	Modernizacja oświetlenia wzdłuż drogi powiatowej i wojewódzkiej na obszarze rewitalizowanym w Bożkowie przez Gminę Nowa Ruda	Gmina Nowa Ruda	Cell II	Droga powiatowa prowadząca od centrum miejscowości w kierunku drogi wojewódzkiej jest oświetlona wyeksploatowanym oświetleniem wskazane jest aby oświetlenie wymienić na nowe energooszczędne drogą tą przemieszczają się mieszkańcy i uczniowie szkoły w kierunku przystanku komunikacyjnego przy drodze wojewódzkiej która wymaga doświetlenia.	Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Bożkowa oraz uczniów Zespołu Szkół Agrotechnicznych.	- montaż słupów oświetleniowych - montaż opraw oświetleniowych - wykopy pod linię oświetleniową - układanie kabli zasilających i oświetleniowych	Bożków	57 Inny wskaźnik	25	24 Liczba oszczędzonej energii elektrycznej (MWh/rok)	1	protokół odbioru	Inne źródło finansowanie	600 000,00	

8	Modernizacja drogi dojazdowej do pomnika przyrody	Gmina Nowa Ruda	Cell II	Właściwe zagospodarowanie terenu pozwoli na lepszy dostęp do pomnika przyrody (Dąb szypułkowy)	Poprawa estetyki otoczenia pomnika przyrody	wykonanie nowego ogrodzenia wykonanie tablic informacyjnych wykonanie parkingu i miejsc postojowych dla rowerów wykonanie nowej nawierzchni drogi	Bożków	44 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją		0,25	5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedziny/rok)	2000	monitoring własny sołtysa wsi	RPO WD Działanie 4.3 Dziedzictwo kulturowe (EFRR)	250 000,00	
9	Modernizacja tras rowerowych na obszarze rewitalizowanym we Włodowicach przez Gminę Nowa Ruda	Gmina Nowa Ruda	Cell II	Trasy rowerowe w miejscowości Włodowice nie posiadają oświetlenia. Stwarza to zagrożenie dla mieszkańców Włodowic oraz bezpośrednich użytkowników tras rowerowych.	Głównym celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Włodowic oraz bezpośrednich użytkowników tras rowerowych	- montaż słupów oświetleniowych - montaż opraw oświetleniowych - wykopy pod linię oświetleniową - układanie kabli zasilających i oświetleniowych	Włodowice	57 Inny wskaźnik	liczba punktów oświetleniowych - szt.	116	25 Inny wskaźnik	Liczba osób	230	protokół odbioru	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	600 000,00
10	Modernizacja oświetlenia ulicznego przy drodze powiatowej 3325D i wojewódzkiej 381 w miejscowości Bożków	Gmina Nowa Ruda	Cell II	Słabo oświetlona droga powiatowa utrudnia poruszanie się pieszym do przystanku autobusowego oraz naraża na niebezpieczeństwo. Drogą tą poruszają się mieszkańcy i uczniowie Zespołu Szkół Agrotechnicznych	Modernizacja oświetlenia poprzez montaż 25 lamp poprawi komfort życia mieszkańców i bezpieczeństwo pieszych poruszających się drogą powiatową i wojewódzką	montaż 25 lamp wymiana okablowania wymiana słupów	Bożków	57 Inny wskaźnik	liczba lamp oświetlenia ulicznego	25	25 Inny wskaźnik	liczba osób	200	protokół odbioru	RPO WD Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną (EFRR)	230 000,00
11	Szkoła w Woliborzu jako Centrum Aktywności i Kreatywności. Zagospodarowanie terenu, termomodernizacja	Fundacja Wspierania Aktywności Lokalnej	Cell III	Budynek szkoły w Woliborzu posiada duży potencjał, który nie jest w pełni wykorzystywany. W 2012 r została zlikwidowana tam Szkoła Publiczna, a obiekt w dużym stopniu uległ degradacji, w część budynku znajdują się mieszkania komunalne. Z inicjatywy społecznej 1 IX 2015 r. powstała Szkoła Podstawowa AMS (zajmując tylko I-sze piętro), jest to placówka niepubliczna objęta patronatem Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego, dzięki której budynek zyskał "nowe życie". Obecnie w obiekcie na parterze znajduje się również Filia Biblioteki Gminnej, dzięki Fundacji zostały wyremontowane: sala dla potrzeb świetlicy środowiskowej i pomieszczenia biurowe. Ze względu na przepisy PPOŻ wyłączone z użytkowania jest 2 piętro, a na parterze nie są wykorzystywane pomieszczenia po dawnej szkolnej kuchni. Konieczna jest termomodernizacja całego obiektu łącznie z wymianą instalacji elektrycznej, wod-kan, grzewczej i modernizacją kanałów wentylacyjnych oraz kominowych, a także dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością, generalny remont 2 piętra, poddasza i mieszkań komunalnych łącznie ze zmianą układu funkcjonalnego i wykonaniem zabezpieczeń stropów wg norm PPOŻ. Na terenie posesji szkoły znajduje się budynek gospodarczy, który np. mógłby pełnić funkcję pracowni ceramiki. Budynek Szkoły w Woliborzu pomimo tego, że wieś nie jest ujęta w obszarze rewitalizacji Gminy Nowa Ruda powinien być do niego włączony, ze względu na pełniąca funkcję i planowany rozwój infrastruktury społecznej. W świetlicy środowiskowej przy bezpośredniej współpracy z SP AMS w Woliborzu	- poprawa jakości kształcenia dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych poprzez stworzenie odpowiedniego zaplecza i bazy technicznej; - umożliwienie rozwoju zainicjowanych i realizowanych na terenie obiektu oraz nowych inicjatyw społecznych, edukacyjnych, artystyczno - kulturalnych, a także w zakresie	Realizacja projektu będzie nie tylko podzielona na niezależne etapy, przy wykorzystaniu różnych źródeł finansowania: Opracowanie dokumentacji, opracowania eksperckie; Termomodernizacja obiektu; Wymiana zdegradowanych instalacji, mediów; Adaptacja 2-go piętra budynku na potrzeby Szkoły i	Wolibórz	57 Inny	liczba zrewitalizowanych kompleksowo	1	25 Inny	liczba osób (łącznie dzieci, młodzież, dorośli) korzystających	700	pomiar wskaźnik produktu to protokoły odbioru, pozwolenie na użytkowanie; pomiar wskaźnika rezultatu dokonywany będzie w zależności od grupy użytkowników: a) uczniowie szkoły - liczba umów o świadczenie usług edukacyjnych; b) nauczyciele, pracownicy, wolontariusze - wg. wykazu zatwierdzonego przez dyrektora placówki; c) dzieci, młodzież, dorośli będący uczestnikami projektów lub zajęć edukacji poza formalnej - wg. list	finansowanie	2 400 000,00

11	Modernizacja budynku, stworzenie pracowni artystycznej i kreatywności, adaptacja II-go piętra.	Aktywności Lokalnej "FALA"	Cel I	powstało m.in. koło robotyczne, dzieci bardzo chętnie grają w gry planszowe i logiczne, organizowane są różne projekty w zakresie edukacji międzypokoleniowej, ekologii i przyrody, a także zajęcia ceramiczne. Większość z tych inicjatyw oparta jest na społecznym zaangażowaniu rodziców dzieci szkolnych, którzy również angażowali się i cały czas angażują w prace remontowe na terenie budynku szkoły. Podjęta została współpraca z Kołem Gospodyń Wiejskich, rodzice mają możliwość organizowania na terenie szkoły dla dzieci urodzin. Realizowanych jest dużo wspólnych działań przy udziale Przedszkola w Woliborzu. Budynek szkoły ma centralne położenie, generowane są w nim różne społeczne, artystyczne, kulturalne i edukacyjne inicjatywy, można powiedzieć używając metafory, że jest to "serce wsi". Fundacja podejmując się roli organu prowadzącego dla reaktywowanej szkoły przedstawiła koncepcję jej funkcjonowania i rozwoju opartą na idei Centrum Aktywności Środowiska Lokalnego co już zostało zrealizowane oraz wskazała na możliwość stworzenia w tym miejscu Centrum Szkoleniowo - Edukacyjnego, przy bezpośredniej współpracy z Instytutem Pedagogiki UW, w zakresie edukacji w grupach różnowiekowych oraz w zakresie metody projektowej, aby zrealizować tą inicjatywę konieczną jest adaptacja 2 piętra budynku. Adaptacja pomieszczeń po dawnej kuchni umożliwi powstanie Pracowni Kreatywności, która może stać się ofertą uzupełniającą do programów tworzonych dla Zielonych Szkół, które często są organizowane dla Szkół z całej Polski na Ziemi Noworudzkiej.	komunalnych, estetyczny - kulturalny, a także w zakresie ekonomii społecznej i przedsiębiorczości; - poprawa funkcjonalności obiektu użyteczności publicznej; - poprawa estetyki i ład przestrzennego wsi Wolibórz oraz stworzenie przestrzeni aktywności dla lokalnej społeczności; - stworzenie nowych miejsc pracy.	Adaptacja pomieszczeń dawnej kuchni i jadalni na Pracownię Kreatywności; Zagospodarowanie terenu wokół szkoły; Modernizacja budynku gospodarczego na pracownię artystyczną.	Wolibórz	wskaźnik	objektów użyteczności publicznej - szt.	4	wskaźnik	zrewitalizowanego kompleksowo obiektu w ciągu roku	700	obecności; d) dzieci, młodzież uczęszczająca do świetlicy środowiskowej - wg listy zgłoszeń; e) czytelnicy Biblioteki Gminnej - wg listy zgłoszeń f) osoby korzystające z Pracowni Kreatywności - wg. list zgłoszeń; g) uczestnicy kursów, szkoleń realizowanych na terenie obiektu - wg. listy zgłoszeń h) uczestnicy imprez środowiskowych - wg informacji przekazanej przez organizatora, potwierdzonej przez Dyrektora Szkoły jako głównego gospodarza obiektu.	Inne źródło f	4 700 000,00
12	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury edukacyjnej poprzez budowę przedszkola przy Zespole Szkół Integracyjnych w Bożkowie	Gmina Nowa Ruda	Cel II	Potrzeba realizacji tego projektu wynika z diagnozy, która wskazała, że brak jest obecnie miejsc w przedszkolach, jak również stan techniczny istniejących przedszkoli wymaga prac remontowych, na terenie Gminy Nowa Ruda brak jest również przedszkola dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych.	Celem projektu jest rozwój infrastruktury edukacyjnej poprzez zapewnienie wysokiego poziomu edukacji oraz właściwych warunków .	Zadanie będzie polegać na budowie przedszkola wraz z zagospodarowaniem terenu obejmującym place zabaw, które stanowić będzie kontynuację funkcji poprzedniej zabudowy przedszkolnej tego terenu. Zasadniczym założeniem inwestycji jest udostępnienie miejsca, które oprócz funkcji podstawowych polegających na opiece nad dziećmi, pozwoli także na wszechstronny rozwój intelektualny dziecka, a także umożliwi kształtowanie jego wrażliwości na różnorodne formy estetyczne. Zaplanowane rozwiązania będą umożliwiały skorzystanie z obiektu osobom niepełnosprawnym. Zadanie obejmuje również wyposażenie przedszkola.	Bożków	37liczba miejsc w objętej infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej - km	120	25liczny wskaźnik	liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli	120	ilość dzieci uczęszczających do przedszkola	RPO WD Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną (EFRR)	500 000,00	
13	Remont zalewu rekreacyjnego w Dzikowcu	Gmina Nowa Ruda	Cel II	Wykorzystanie istniejącego zbiornika wodnego na cele rekreacyjne.	Utworzenie obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	Ogrodzenie i zabezpieczenie terenu. Zabezpieczenie i uszczelnienie tamy zbiornika wodnego. Wykonanie nawierzchni z szutru i kostki granitowej, Wykonanie nowych miejsc parkingowych i elementów małej architektury i nasadzeń zieleni, Oświetlenie.	Dzikowice-Dębówka	40liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - szt.	wyremontowane obiekty rekreacyjne	1	25liczny wskaźnik	poprawa wizerunku przestrzeni publicznej, a tym samym atrakcyjności miejscowości jako potencjalnego ośrodka turystycznego	1	Protokół odbioru robót budowlanych.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	500 000,00
14	Budowa i wyposażenie Sali Gimnastycznej przy Zespole Szkół nr 2 w Ludwikowicach Kłodzkich	Gmina Nowa Ruda	Cel II	Zespół Szkół w Ludwikowicach Kłodzkich nie posiada własnej sali gimnastycznej korzysta z sali widowiskowej Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda. Brak jest odpowiedniej infrastruktury sportowej w Ludwikowicach Kłodzkich objętych programem rewitalizacji	Celem projektu jest stworzenie profesjonalnej bazy sportowej. Sala gimnastyczna służyć będzie przede wszystkim organizacji zajęć z wychowania fizycznego. Drugą funkcją będzie natomiast zapewnienie odpowiedniego miejsca do regularnego uprawiania sportu pozostałym mieszkańcom gminy, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców obszaru rewitalizacji. Obiekt będzie dostosowany do potrzeb osób starszych. W ramach działania planuje się zakupić sprzęt sportowy i sportowo-rehabilitacyjny z dostosowaniem do potrzeb właśnie osób starszych	W ramach projektu zbudowana zostanie sala gimnastyczna, wraz z magazynem sprzętu sportowego, pomieszczeniem nauczyciela WF oraz zaplecze sanitarno-szatniowe. Będzie to pierwszy pełnowymiarowy obiekt sportowy w gminie.	Ludwikowice Kłodzkie	40liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - szt.		1	25liczny wskaźnik	liczba osób korzystających z sali	500	lista osób korzystających z sali sportowej	Inne źródło finansowanie	900 000,00
15	Adaptacja budynku po internacie w Bożkowie na mieszkania komunalne o podniesionym standardzie.	Gmina Nowa Ruda	Cel II	Niewystarczająca ilość mieszkań komunalnych, oraz niski standard tych mieszkań.	Celem projektu jest zwiększenie zasobu mieszkań komunalnych o wysokim standardzie, oraz zagospodarowanie budynku bo byłym internacie.	Adaptacja budynku po internacie na lokale mieszkalne	Bożków	57Inny wskaźnik	liczba mieszkań oddanych do użytku	20	25liczny wskaźnik	ilość rodzin które otrzymały mieszkania	20	umowy najmu lokalu mieszkalnego	Inne źródło finansowanie	100 000,00

Załącznik 3. Aspekty środowiskowe realizacji LPR w Nowa Ruda

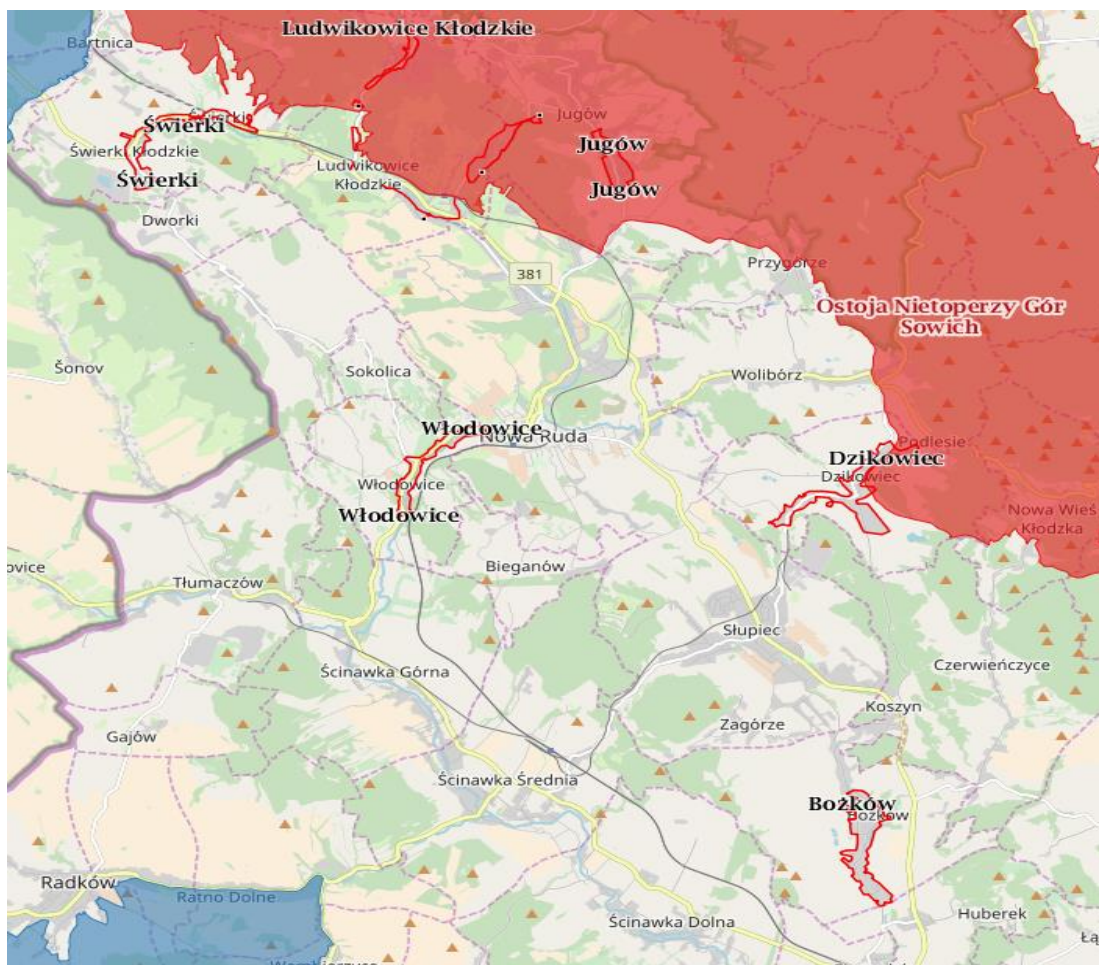
„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Nowa Ruda na lata 2017-2020” (LPR, Program) jest to dokument o charakterze planistycznym identyfikujący potrzeby w zakresie rewitalizacji zdegradowanych obszarów w kontekście wykorzystania m.in. funduszy strukturalnych na lata 2014-2020. Zawiera program działań zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach procesu rewitalizacji.

Charakter planowanych działań, rodzaj i skala oddziaływań na środowisko oraz cechy obszaru objętego spodziewanym oddziaływaniem powodują, że realizacja działań nie będzie ponadnormatywnie wpływać na środowisko przyrodnicze. Wyznaczone działania mają charakter ogólny i nie wskazują jednoznacznie określonych inwestycji, które mogą stanowić przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Ponadto realizowane będą jedynie w wyznaczonym obszarze rewitalizacji, zatem będą miały charakter lokalny nie wykraczający poza granice gminy, tym bardziej nie wystąpi ich transgraniczne oddziaływanie. Nie przewiduje się również prawdopodobieństwa wystąpienia oddziaływań skumulowanych oraz możliwości wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska.

„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Nowa Ruda na lata 2017-2020” nie jest planem konkretnych zidentyfikowanych przedsięwzięć, stanowi jedynie informacje o planowanych kierunkach działań w zakresie rewitalizacji. Program nie wyznacza również ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz nie przewiduje negatywnego wpływu realizacji przedmiotowego dokumentu na obszary chronione.

Ze względu na rodzaj i charakterystykę, usytuowanie, jak i skalę możliwego oddziaływania, przewidziane do realizacji działania na obszarze rewitalizacji gminy Nowa Ruda mają charakter neutralny również pod względem wpływu na obszary o szczególnych walorach przyrodniczych. Na szczególną uwagę zasługują obszary objęte ochroną Natura 2000, a mianowicie:

- **„Ostoja Nietoperzy Gór Sowich” (kod PLH020071)**, o powierzchni 213,25 km², Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO), oddalony o ok. 4 km od miasta Nowa Ruda.

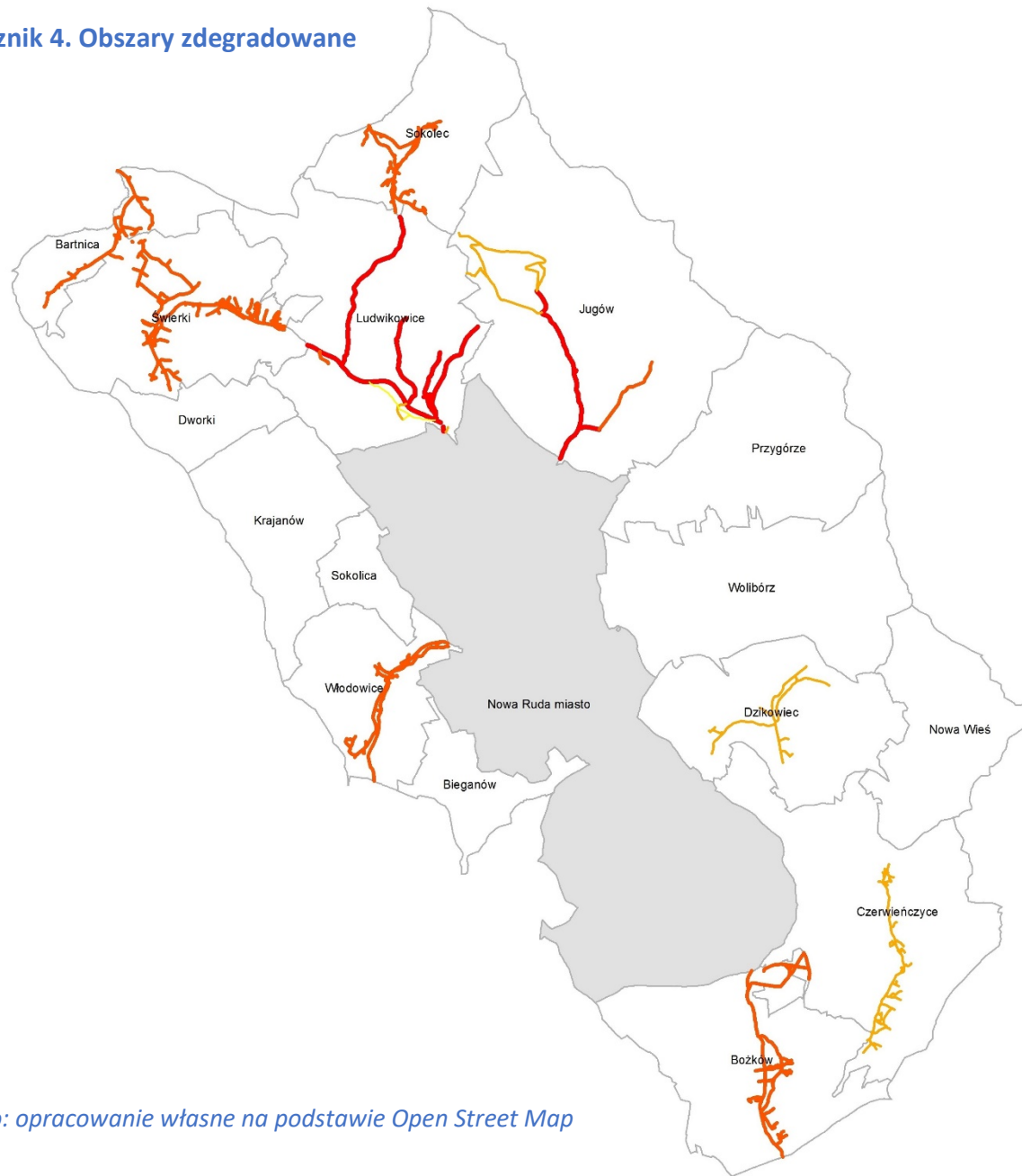

Mapa 1. Lokalizacja obszaru rewitalizacji w stosunku do najbliższych obszarów Natura 2000 [źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>]

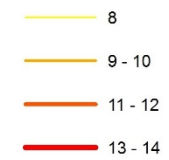
Trzy z sześciu podobszarów, stanowiących wyznaczony obszary rewitalizacji, tj.: Świerki, Włodowice, Bożków nie są zlokalizowane w obszarze Natura 2000, o którym mowa w art. 25 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Natomiast trzy pozostałe podobszary (Dzikowiec, Jugów, oraz Ludwikowice Kłodzkie) w niewielkim stopniu, położone są w obszarze Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja Nietoperzy Gór Sowich” PLH020071.

Przewidziane do realizacji działania na obszarze rewitalizacji gminy Nowa Ruda na lata 2017-2020 mają charakter neutralny, nie mają wpływu na gatunki chronione oraz nie będą powodować zagrożenia środowiska (ludzi, faunę, florę, glebę, wodę, powietrze).

Załącznik 4. Obszary zdegradowane

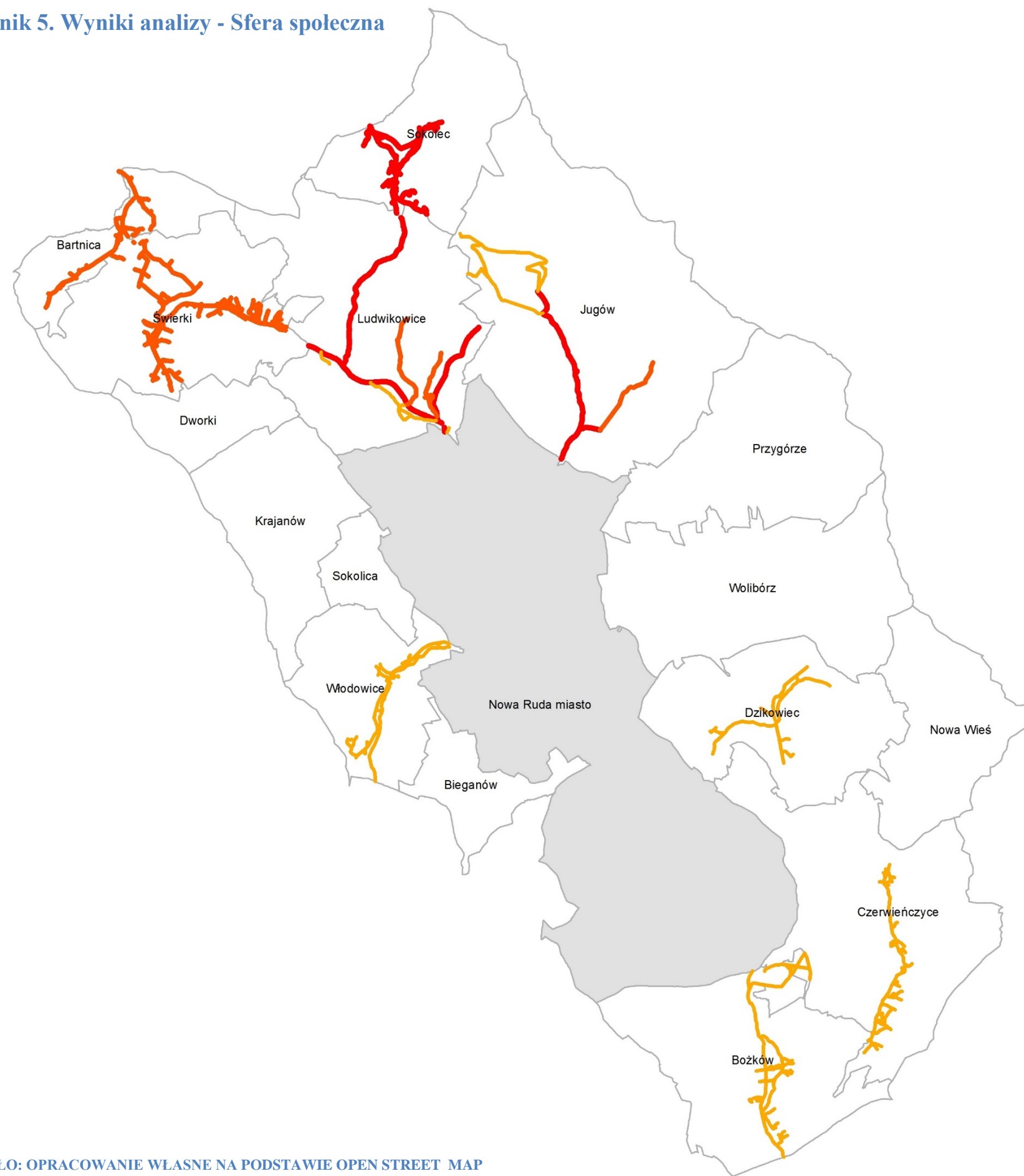
stan kryzysowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Open Street Map

L.p.	Miejscowość	Ulica	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	RAZEM 5 sfer
			2015	2015	2015	2015	2015	
1.	Bartnica		4	0	2	3	2	11
2.	Bieganów		2	1	1	4	1	9
3.	Bożków		3	1	2	4	2	12
4.	Czerwieńczyce		3	1	2	2	2	10
5.	Dworki		2	2	2	4	2	12
6.	Dzikowiec		3	1	1	4	1	10
7.	Jugów	1 Maja	1	1	1	3	1	7
8.	Jugów	Brzozowa	1	1	1	4	1	8
9.	Jugów	Berneńska	1	1	1	3	1	7
10.	Jugów	Chłopów	0	1	1	4	1	7
11.	Jugów	Główna	5	2	2	3	2	14
12.	Jugów	Grzybowska	5	1	1	4	2	13
13.	Jugów	Jabłońska	3	1	1	3	1	9
14.	Jugów	Jana	1	1	1	3	2	8
15.	Jugów	Kasztanowa	0	1	1	3	1	6
16.	Jugów	Koszykowa	1	2	1	4	1	9
17.	Jugów	Mikołaja Kopernika	3	1	1	4	1	10
18.	Jugów	Młynarska	1	1	1	4	2	9
19.	Jugów	Olimpijska	2	2	1	3	1	9
20.	Jugów	Osiedle	2	1	1	3	1	8
21.	Jugów	Pniaki	4	1	1	4	2	12
22.	Jugów	Pod Kalenicą	0	1	1	3	1	6
23.	Jugów	Pusta	0	2	1	4	2	9
24.	Jugów	Robotnicza	2	2	1	4	2	11
25.	Jugów	Sitów	2	1	1	4	1	9
26.	Jugów	Słowiańska	3	1	1	4	1	10
27.	Jugów	Spokojna	1	1	1	4	2	9
28.	Jugów	Stanisława Małachowskiego	3	1	1	3	2	10
29.	Jugów	Stanisława Staszica	2	2	1	4	1	10
30.	Jugów	Świętojańska	2	2	1	5	2	12
31.	Jugów	Tadeusza Kościuszki	2	2	1	3	1	9
32.	Jugów	Władysława Sikorskiego	3	1	1	3	2	10

33.	Jugów	Wysiedleńców	2	1	1	3	1	8
34.	Krajanów		2	1	2	3	2	10
35.	Ludwikowice Kłodzkie	Fabryczna	5	1	1	4	2	13
36.	Ludwikowice Kłodzkie	Główna	5	2	2	3	2	14
37.	Ludwikowice Kłodzkie	Jana Kasprowicza	5	1	1	5	2	14
38.	Ludwikowice Kłodzkie	Kolonia Jana Kasprowicza	1	1	1	2	2	7
39.	Ludwikowice Kłodzkie	Kościelna	3	0	1	4	2	10
40.	Ludwikowice Kłodzkie	Kopalniana	2	1	1	4	1	9
41.	Ludwikowice Kłodzkie	Krótka	1	1	1	2	1	6
42.	Ludwikowice Kłodzkie	Leśna	1	1	1	3	1	7
43.	Ludwikowice Kłodzkie	Ludwikowska	2	1	1	3	2	9
44.	Ludwikowice Kłodzkie	Nadrzeczna	2	2	1	3	2	10
45.	Ludwikowice Kłodzkie	Ogrodowa	1	1	1	3	1	7
46.	Ludwikowice Kłodzkie	Piastowska	4	1	1	5	2	13
47.	Ludwikowice Kłodzkie	Polna	3	1	1	4	2	11
48.	Ludwikowice Kłodzkie	Słoneczna	1	1	1	3	1	7
49.	Ludwikowice Kłodzkie	Sportowa	1	1	1	3	1	7
50.	Ludwikowice Kłodzkie	Stefana Batorego	1	2	1	5	2	11
51.	Ludwikowice Kłodzkie	Tadeusza Kościuszki	4	1	2	4	2	13
52.	Ludwikowice Kłodzkie	Wąska	3	1	1	3	1	9
53.	Ludwikowice Kłodzkie	Wiejska	3	0	1	2	2	8
54.	Nowa Wieś Kłodzka		1	2	2	3	2	10
55.	Przygórze		2	2	2	4	2	12
56.	Sokolec		5	1	1	3	2	12
57.	Sokolica		2	1	2	4	2	11
58.	Świerki		4	0	2	4	2	12
59.	Włodowice		3	1	2	3	2	11
60.	Wolibórz		2	1	2	4	1	10

sfera społeczna

- 3
- 4
- 5

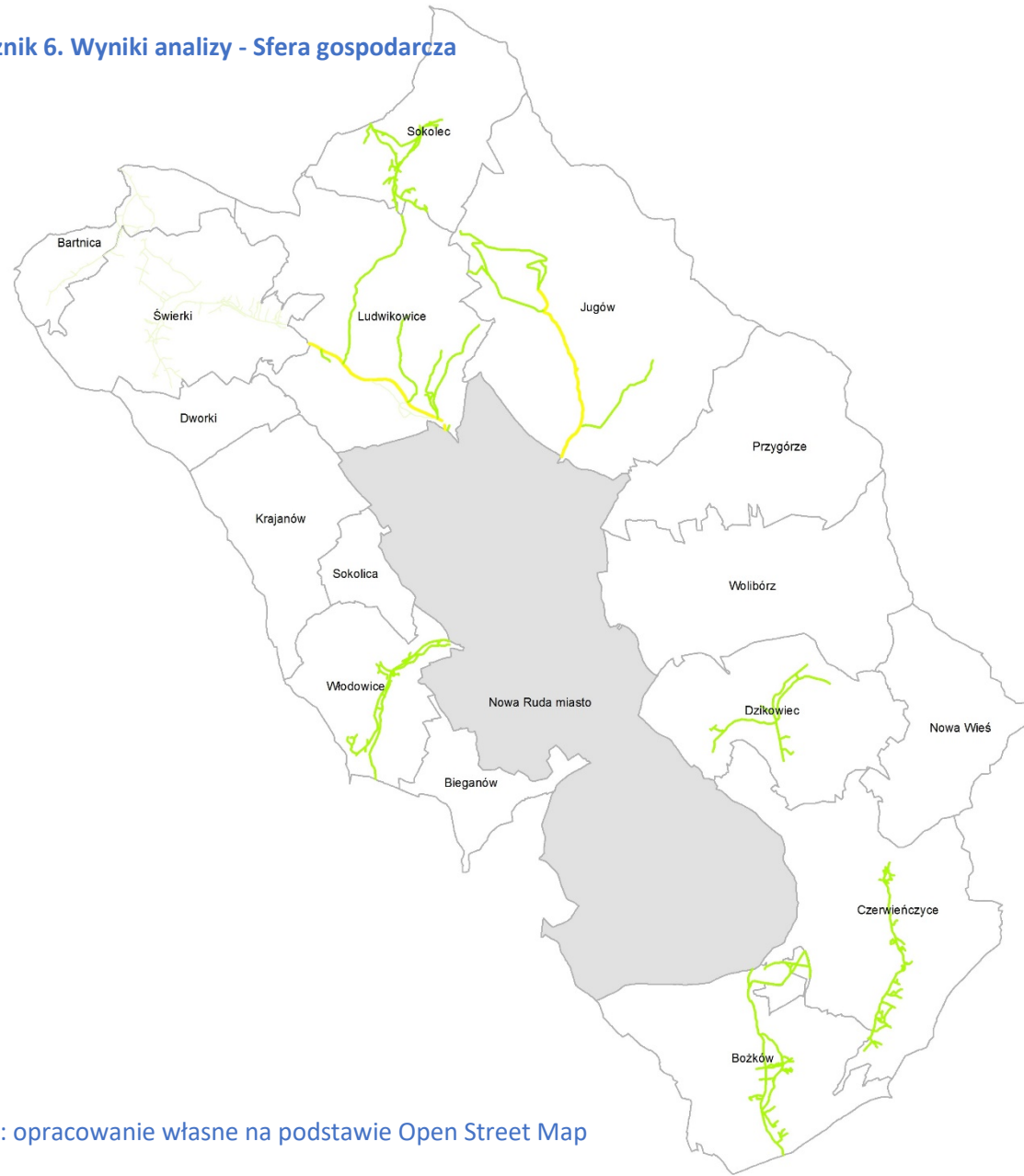
L. p.	Miejscowość	Ulica	Bezrobocie				Ubóstwo						Przestępczość					Edukacja				Uczestnictwo		Sfera społeczna RAZEM
			Liczba osób długotrwałych bezrobotnych	Liczba osób długotrwałych bezrobotnych bez kwalifikacji (mieszkańcy)	Liczba osób długotrwałych bezrobotnych bez kwalifikacji (bezrobotni)		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej	Korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	Korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	Korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby	Korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności		Liczba wyroków społecznie uciążliwych	Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym kradzież mienia	Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym kradzież z włamaniem	Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym uszkodzenie mienia		Liczba uczniów z wynikami ze sprawdzianu szóstych klas na poziomie 75% średniej w gminie	Liczba uczniów z wynikami z części matematycznej egzaminu gimnazjalnego na poziomie 75% średniej w gminie z części matematycznej	Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów niepromowanych do kolejnej klasy	Liczba egzaminów poprawkowych w szkołach podstawowych i gimnazjach	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r.		
1.	Bartnica		1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	4
2.	Bieganów		0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	2
3.	Bożków		0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	3
4.	Czerwieńczyce		0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	3
5.	Dworki		1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
6.	Dzikowiec		0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3
7.	Jugów	1 Maja	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
8.	Jugów	Brzozowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
9.	Jugów	Berneńska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
10.	Jugów	Chłopów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.	Jugów	Główna	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	5
12.	Jugów	Grzybowska	1	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	1	5
13.	Jugów	Jabłońska	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3
14.	Jugów	Jana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
15.	Jugów	Kasztanowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16.	Jugów	Koszykowa	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
17.	Jugów	Mikołaja Kopernika	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	3
18.	Jugów	Młynarska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
19.	Jugów	Olimpijska	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
20.	Jugów	Osiedle	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
21.	Jugów	Pniaki	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	4
22.	Jugów	Pod Kalenicą	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23.	Jugów	Pusta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24.	Jugów	Robotnicza	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
25.	Jugów	Sitów	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2

26	Jugów	Słowiańska	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	3
27	Jugów	Spokojna	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
28	Jugów	Stanisława Małachowskiego	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	1	3
29	Jugów	Stanisława Staszica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	2
30	Jugów	Świętojańska	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
31	Jugów	Tadeusza Kościuszki	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
32	Jugów	Władysława Sikorskiego	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	3
33	Jugów	Wysiedleńców	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	2
34	Krajanów		1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
35	Ludwikowice Kłodzkie	Fabryczna	1	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	5
36	Ludwikowice Kłodzkie	Główna	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	5
37	Ludwikowice Kłodzkie	Jana Kasprowicza	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	1	5
38	Ludwikowice Kłodzkie	Kolonia Jana Kasprowicza	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
39	Ludwikowice Kłodzkie	Kościelna	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3
40	Ludwikowice Kłodzkie	Kopalniana	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
41	Ludwikowice Kłodzkie	Krótka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
42	Ludwikowice Kłodzkie	Leśna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
43	Ludwikowice Kłodzkie	Ludwikowska	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
44	Ludwikowice Kłodzkie	Nadrzeczna	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
45	Ludwikowice Kłodzkie	Ogrodowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
46	Ludwikowice Kłodzkie	Piastowska	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	4
47	Ludwikowice Kłodzkie	Polna	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3
48	Ludwikowice Kłodzkie	Słoneczna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
49	Ludwikowice Kłodzkie	Sportowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
50	Ludwikowice Kłodzkie	Stefana Batorego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
51	Ludwikowice Kłodzkie	Tadeusza Kościuszki	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	4
52	Ludwikowice Kłodzkie	Wąska	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	3
53	Ludwikowice Kłodzkie	Wiejska	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	3

54	Nowa Wieś Kłodzka		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	
55	Przygórze		0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
56	Sokolec		1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	5
57	Sokolica		0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
58	Świerki		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	4
59	Włodowice		1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	3
60	Wolibórz		1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2

Nowa Ruda

Załącznik 6. Wyniki analizy - Sfera gospodarcza

sfera gospodarcza

- 0
- 1
- 2

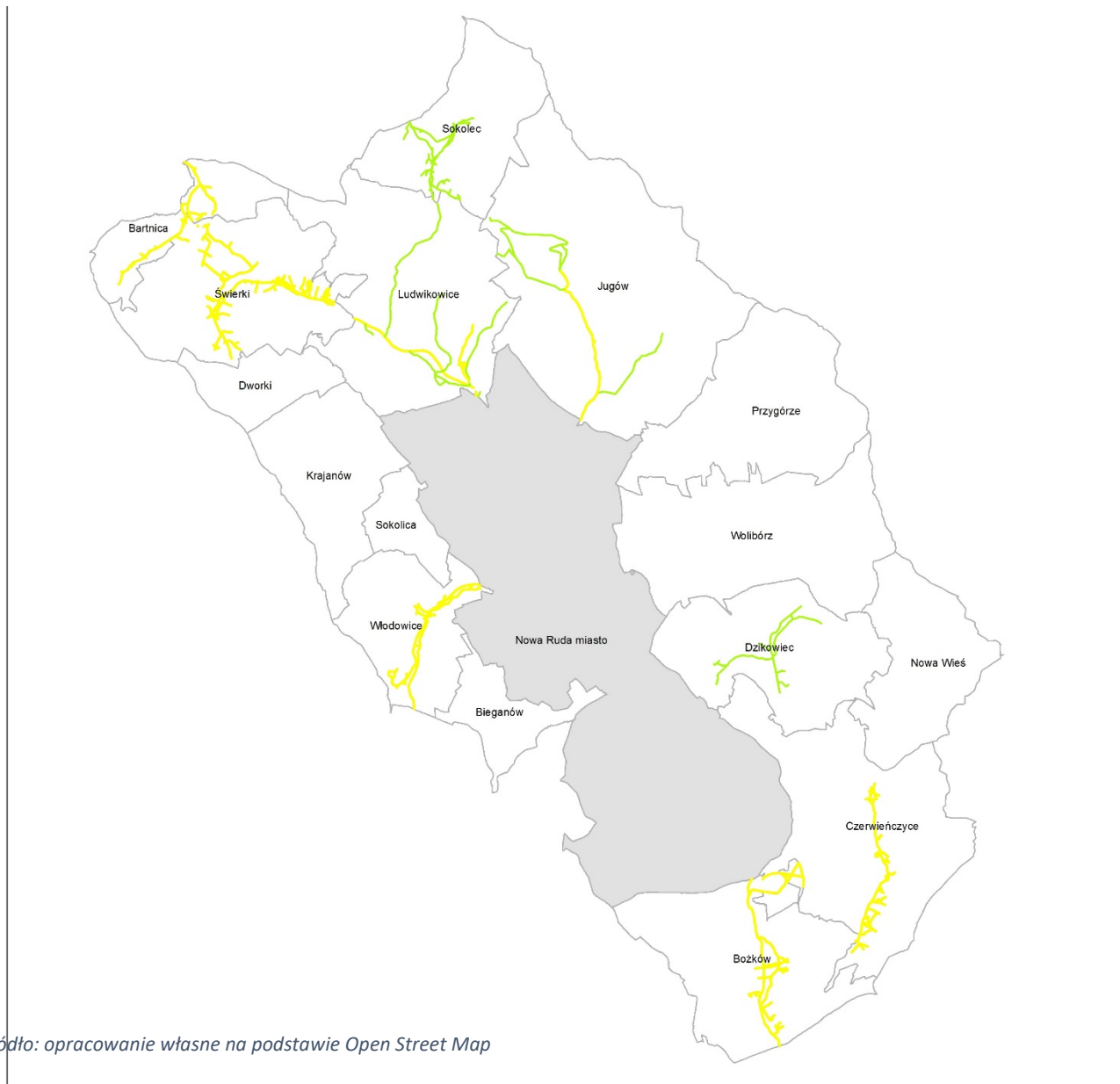
Źródło: opracowanie własne na podstawie Open Street Map

L.p.	Miejscowość	Ulica	Przedsiębiorstwa			Kondycja				Sfera gospodarcza RAZEM	
			Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON	Odsetek firm w stosunku do liczby mieszkańców		Liczba wystawionych tytułów wykonawczych do urzędu skarbowego dot. firm w zakresie zaległości podatkowych w okresie ostatnich 3 lat	Odsetek podmiotów gospodarczych zalegających z płatnością podatku dochodowego dłużej niż 6 m-cy	Liczba podmiotów gospodarczych, które zgłosiły zakończenie działalności gospodarczej	Liczba podmiotów gospodarczych, które zgłosiły zawieszenie działalności gospodarczej		
			2015	2015		2015	2015	2015	2015		
1.	Bartnica		0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	Bieganów		1	1	1	0	0	0	0	0	1
3.	Bożków		0	1	1	0	0	0	0	0	1
4.	Czerwieńczyce		0	1	1	0	0	0	0	0	1
5.	Dworki		1	1	1	1	0	0	0	1	2
6.	Dzikowiec		1	1	1	0	0	0	0	0	1
7.	Jugów	1 Maja	1	0	1	0	0	0	0	0	1
8.	Jugów	Brzozowa	1	1	1	0	0	0	0	0	1
9.	Jugów	Berneńska	1	0	1	0	0	0	0	0	1
10.	Jugów	Chłopów	1	0	1	0	0	0	0	0	1
11.	Jugów	Główna	0	1	1	1	0	1	1	1	2
12.	Jugów	Grzybowska	0	0	0	1	0	0	1	1	1
13.	Jugów	Jabłońska	0	0	0	0	0	0	1	1	1
14.	Jugów	Jana	0	0	0	0	0	1	0	1	1
15.	Jugów	Kasztanowa	1	1	1	0	0	0	0	0	1
16.	Jugów	Koszykowa	1	0	1	0	0	1	1	1	2
17.	Jugów	Mikołaja Kopernika	1	0	1	0	0	0	0	0	1
18.	Jugów	Młynarska	1	0	1	0	0	0	0	0	1
19.	Jugów	Olimpijska	1	0	1	1	0	0	1	1	2
20.	Jugów	Osiedle	1	0	1	0	0	0	0	0	1
21.	Jugów	Pniaki	0	0	0	1	0	0	1	1	1
22.	Jugów	Pod Kalenicą	1	1	1	0	0	0	0	0	1
23.	Jugów	Pusta	1	0	1	0	0	0	1	1	2

24.	Jugów	Robotnicza	1	0	1	0	0	0	1	1	2
25.	Jugów	Sitów	1	1	1	0	0	0	0	0	1
26.	Jugów	Słowiańska	1	0	1	0	0	0	0	0	1
27.	Jugów	Spokojna	1	0	1	0	0	0	0	0	1
28.	Jugów	Stanisława Małachowskiego	0	0	0	0	0	1	0	1	1
29.	Jugów	Stanisława Staszica	1	0	1	0	0	1	0	1	2
30.	Jugów	Świętojańska	1	0	1	0	0	1	0	1	2
31.	Jugów	Tadeusza Kościuszki	1	0	1	0	0	1	0	1	2
32.	Jugów	Władysława Sikorskiego	1	0	1	0	0	0	0	0	1
33.	Jugów	Wysiedleńców	1	1	1	0	0	0	0	0	1
34.	Krajanów		1	0	1	0	0	0	0	0	1
35.	Ludwikowice Kłodzkie	Fabryczna	0	0	0	1	0	0	0	1	1
36.	Ludwikowice Kłodzkie	Główna	1	1	1	1	1	1	1	1	2
37.	Ludwikowice Kłodzkie	Jana Kasprowicza	1	1	1	0	0	0	0	0	1
38.	Ludwikowice Kłodzkie	Kolonia Jana Kasprowicza	1	1	1	0	0	0	0	0	1
39.	Ludwikowice Kłodzkie	Kościelna	0	0	0	0	0	0	0	0	0
40.	Ludwikowice Kłodzkie	Kopalniana	1	1	1	0	0	0	0	0	1
41.	Ludwikowice Kłodzkie	Krótką	1	1	1	0	0	0	0	0	1
42.	Ludwikowice Kłodzkie	Leśna	1	1	1	0	0	0	0	0	1
43.	Ludwikowice Kłodzkie	Ludwikowska	1	1	1	0	0	0	0	0	1
44.	Ludwikowice Kłodzkie	Nadrzeczna	1	0	1	0	0	1	1	1	2
45.	Ludwikowice Kłodzkie	Ogrodowa	1	1	1	0	0	0	0	0	1
46.	Ludwikowice Kłodzkie	Piastowska	1	1	1	0	0	0	0	0	1
47.	Ludwikowice Kłodzkie	Polna	1	0	1	0	0	0	0	0	1
48.	Ludwikowice Kłodzkie	Słoneczna	1	0	1	0	0	0	0	0	1
49.	Ludwikowice Kłodzkie	Sportowa	1	0	1	0	0	0	0	0	1
50.	Ludwikowice Kłodzkie	Stefana Batorego	1	0	1	0	0	0	1	1	2
51.	Ludwikowice Kłodzkie	Tadeusza Kościuszki	0	0	0	0	0	1	1	1	1
52.	Ludwikowice Kłodzkie	Wąska	1	0	1	0	0	0	0	0	1
53.	Ludwikowice Kłodzkie	Wiejska	0	0	0	0	0	0	0	0	0
54.	Nowa Wieś Kłodzka		0	1	1	1	1	0	0	1	2

55.	Przygórze		0	1	1	0	1	0	0	1	2
56.	Sokolec		0	0	0	1	0	1	0	1	1
57.	Sokolica		1	0	1	0	0	0	0	0	1
58.	Świerki		0	0	0	0	0	0	0	0	0
59.	Włodowice		0	0	0	0	1	1	0	1	1
60.	Wolibórz		0	0	0	0	1	1	1	1	1

Załącznik 7. Wyniki analizy - Sfera środowiskowa

Nowa Ruda

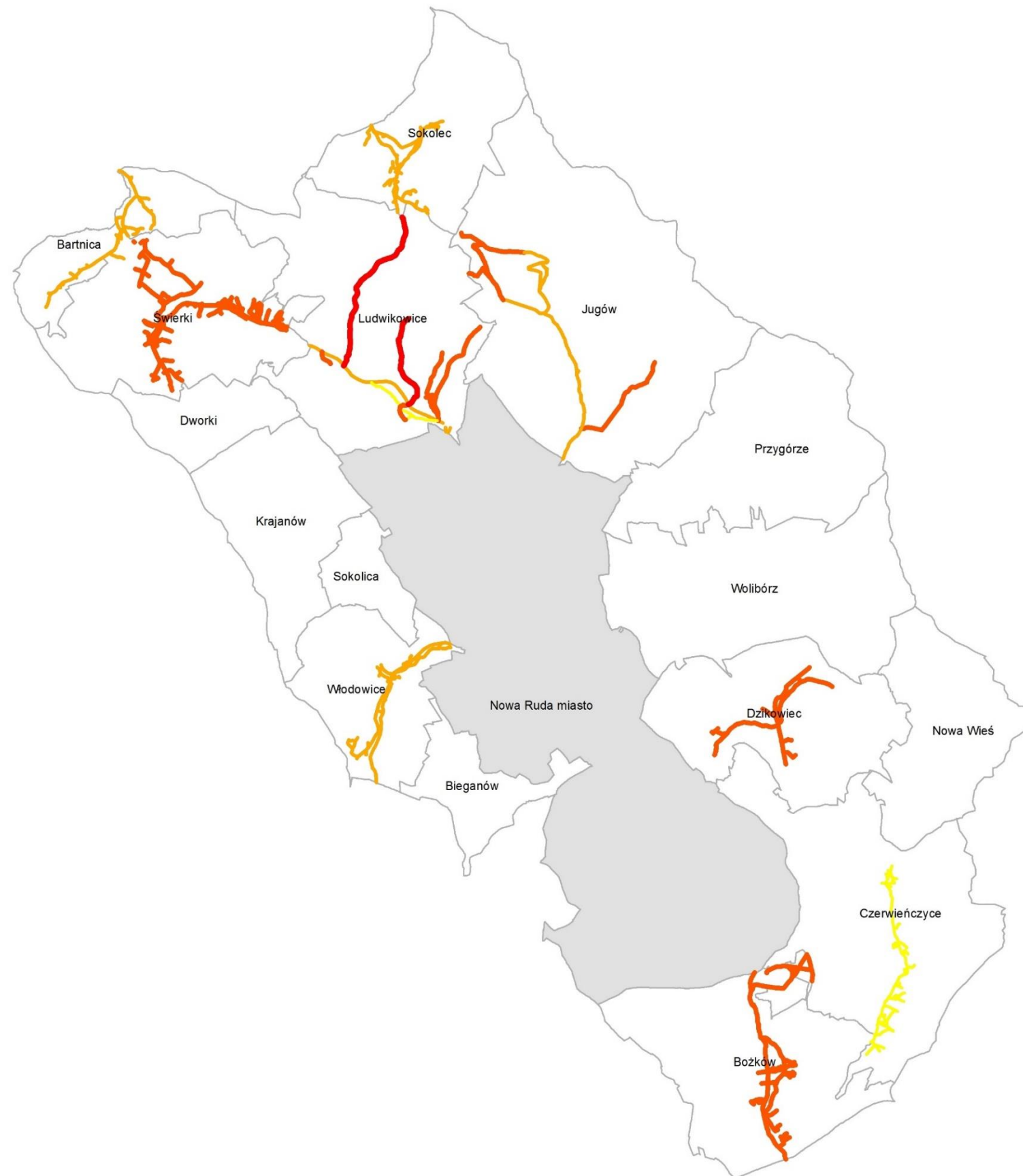
Źródło: opracowanie własne na podstawie Open Street Map

L.p.	Miejscowość	Ulica	Standardy				Odpady			Sfera środowiskowa RAZEM	
			Budynki mieszkalne niepodłączone do sieci kanalizacyjnej	Budynki niepodłączone do sieci kanalizacyjnej	Budynki niepodłączone do sieci wodociągowej		Występowanie obszarów wymagających rekultywacji	Występowanie obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem	Występowanie przedsiębiorstw wytwarzających odpady niebezpieczne		
			2015	2015	2015		2015	2015	2015		
1.	Bartnica		1	1	0	1	0	1	0	1	2
2.	Bieganów		0	1	1	1	0	0	0	0	1
3.	Bożków		0	0	1	1	0	1	1	1	2
4.	Czerwieńczyce		0	1	1	1	0	1	0	1	2
5.	Dworki		1	1	1	1	0	1	0	1	2
6.	Dzikowiec		0	0	0	0	0	1	1	1	1
7.	Jugów	1 Maja	0	1	1	1	0	0	0	0	1
8.	Jugów	Brzozowa	0	1	0	1	0	0	0	0	1
9.	Jugów	Berneńska	0	1	1	1	0	0	0	0	1
10.	Jugów	Chłopów	0	1	1	1	0	0	0	0	1
11.	Jugów	Główna	1	1	0	1	0	1	0	1	2
12.	Jugów	Grzybowska	1	1	0	1	0	0	0	0	1
13.	Jugów	Jabłońska	0	1	0	1	0	0	0	0	1
14.	Jugów	Jana	0	1	0	1	0	0	0	0	1
15.	Jugów	Kasztanowa	0	1	1	1	0	0	0	0	1
16.	Jugów	Koszykowa	0	1	1	1	0	0	0	0	1
17.	Jugów	Mikołaja Kopernika	0	1	1	1	0	0	0	0	1
18.	Jugów	Młynarska	1	1	1	1	0	0	0	0	1
19.	Jugów	Olimpijska	0	1	0	1	0	0	0	0	1
20.	Jugów	Osiedle	0	1	1	1	0	0	0	0	1

21.	Jugów	Pniaki	1	1	1	1	0	0	0	0	1
22.	Jugów	Pod Kalenicą	0	1	0	1	0	0	0	0	1
23.	Jugów	Pusta	0	1	0	1	0	0	0	0	1
24.	Jugów	Robotnicza	0	1	0	1	0	0	0	0	1
25.	Jugów	Sitów	0	1	0	1	0	0	0	0	1
26.	Jugów	Słowiańska	0	1	1	1	0	0	0	0	1
27.	Jugów	Spokojna	0	1	0	1	0	0	0	0	1
28.	Jugów	Stanisława Małachowskiego	1	1	0	1	0	0	0	0	1
29.	Jugów	Stanisława Staszica	0	1	0	1	0	0	0	0	1
30.	Jugów	Świętojańska	1	1	1	1	0	0	0	0	1
31.	Jugów	Tadeusza Kościuszki	0	1	1	1	0	0	0	0	1
32.	Jugów	Władysława Sikorskiego	0	1	0	1	0	0	0	0	1
33.	Jugów	Wysiedleńców	0	1	0	1	0	0	0	0	1
34.	Krajanów		0	1	1	1	0	1	0	1	2
35.	Ludwikowice Kłodzkie	Fabryczna	1	1	0	1	0	0	0	0	1
36.	Ludwikowice Kłodzkie	Główna	1	1	0	1	0	1	1	1	2
37.	Ludwikowice Kłodzkie	Jana Kasprowicza	1	1	0	1	0	0	0	0	1
38.	Ludwikowice Kłodzkie	Kolonia Jana Kasprowicza	0	1	1	1	0	0	0	0	1
39.	Ludwikowice Kłodzkie	Kościelna	1	1	0	1	0	0	0	0	1
40.	Ludwikowice Kłodzkie	Kopalniana	0	1	0	1	0	0	0	0	1
41.	Ludwikowice Kłodzkie	Krótką	0	1	1	1	0	0	0	0	1
42.	Ludwikowice Kłodzkie	Leśna	0	1	1	1	0	0	0	0	1
43.	Ludwikowice Kłodzkie	Ludwikowska	0	1	0	1	0	0	0	0	1
44.	Ludwikowice Kłodzkie	Nadrzeczna	1	1	0	1	0	0	0	0	1
45.	Ludwikowice Kłodzkie	Ogrodowa	0	1	0	1	0	0	0	0	1
46.	Ludwikowice Kłodzkie	Piastowska	1	1	1	1	0	0	0	0	1
47.	Ludwikowice Kłodzkie	Polna	1	1	1	1	0	0	0	0	1
48.	Ludwikowice Kłodzkie	Słoneczna	0	1	1	1	0	0	0	0	1
49.	Ludwikowice Kłodzkie	Sportowa	0	1	1	1	0	0	0	0	1

50.	Ludwikowice Kłodzkie	Stefana Batorego	1	1	1	1	0	0	0	0	1
51.	Ludwikowice Kłodzkie	Tadeusza Kościuszki	1	1	0	1	0	1	0	1	2
52.	Ludwikowice Kłodzkie	Wąska	0	1	0	1	0	0	0	0	1
53.	Ludwikowice Kłodzkie	Wiejska	1	1	0	1	0	0	0	0	1
54.	Nowa Wieś Kłodzka		0	1	0	1	0	1	0	1	2
55.	Przygórze		0	0	1	1	0	1	1	1	2
56.	Sokolec		0	1	0	1	0	0	0	0	1
57.	Sokolica		1	1	1	1	0	1	0	1	2
58.	Świerki		1	1	0	1	0	1	0	1	2
59.	Włodowice		1	0	0	1	0	1	0	1	2
60.	Wolibórz		0	1	0	1	1	1	0	1	2

Nowa Ruda

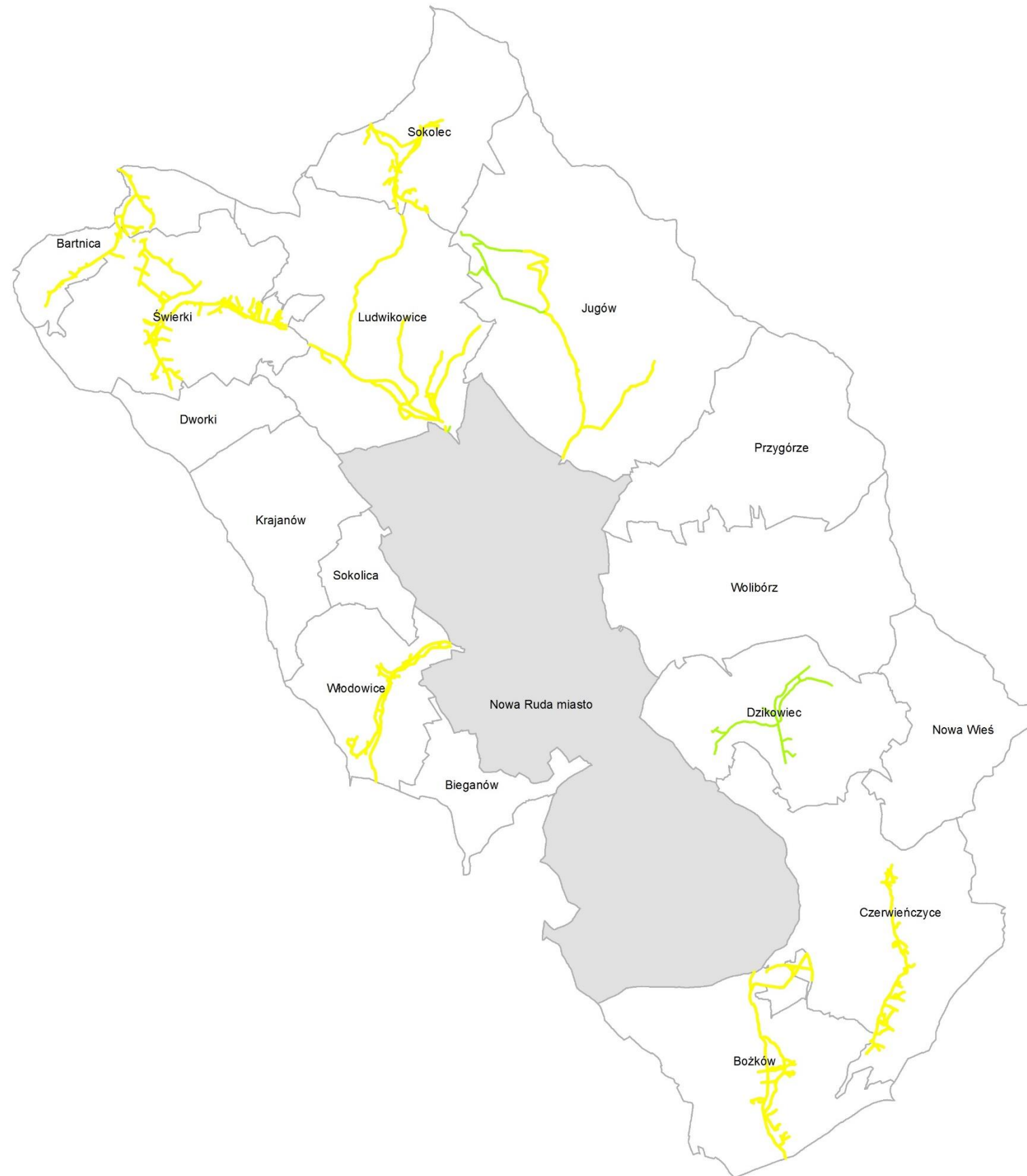
sfera funkcjonalno-przestrzenna

L.P.	Miejscowość	Ulica	Infrastruktura techniczna			Tereny publiczne			Infrastruktura społeczna			Komunikacja		Usługi komunalne				Sfera przestrzenno-funkcjonalna RAZEM			
			Dostęp do sieci kanalizacyjnej	Dostęp do sieci wodociągowej	Dostęp do sieci gazowej	Oświetlenie uliczne	Udokumentowane zapotrzebowanie na dodatkowe punkty świetlne	Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym	Liczba placów zabaw ogólnie dostępnych	Liczba połączeń w ciągu doby z przystanków komunikacji publicznej	Brak chodników	Liczba mieszkań komunalnych	Liczba mieszkań socjalnych	Oczekujący na mieszkanie komunalne	Oczekujący na mieszkanie socjalne						
			2015	2015	2015	2015	2015		2015	2015		2015	2015		2015	2015	2015	2015			
1.	Bartnica		1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0	1	3
2.	Bieganów		1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	1	1	4
3.	Bożków		0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	4
4.	Czerwieńczyce		0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	2
5.	Dworki		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	4
6.	Dzikowiec		0	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	4
7.	Jugów	1 Maja	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	3
8.	Jugów	Brzozowa	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	4
9.	Jugów	Berneńska	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	3
10.	Jugów	Chłopów	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	4
11.	Jugów	Główna	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	3
12.	Jugów	Grzybowska	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	4
13.	Jugów	Jabłonna	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	3
14.	Jugów	Jana	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	3
15.	Jugów	Kasztanowa	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	3
16.	Jugów	Koszykowa	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	4
17.	Jugów	Mikołaja Kopernika	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	4
18.	Jugów	Młynarska	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	4
19.	Jugów	Olimpijska	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	3
20.	Jugów	Osiedle	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	3
21.	Jugów	Pniaki	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	4
22.	Jugów	Pod Kalenicą	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	3
23.	Jugów	Pusta	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	4
24.	Jugów	Robotnicza	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	4
25.	Jugów	Sitów	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	4
26.	Jugów	Słowińska	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	4
27.	Jugów	Spokojna	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	4
28.	Jugów	Stanisława Małachowskiego	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	1	3
29.	Jugów	Stanisława Staszica	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	4
30.	Jugów	Świętojańska	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	5
31.	Jugów	Tadeusza Kościuszki	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	3
32.	Jugów	Władysława Sikorskiego	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	3
33.	Jugów	Wysiedleńców	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	3
34.	Krajanów		1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	3
35.	Ludwikowice Kłodzkie	Fabryczna	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	4
36.	Ludwikowice Kłodzkie	Główna	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	3
37.	Ludwikowice Kłodzkie	Jana Kasprowicza	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	5
38.	Ludwikowice Kłodzkie	Kolonia Jana Kasprowicza	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	2
39.	Ludwikowice Kłodzkie	Kościelna	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	1	4
40.	Ludwikowice Kłodzkie	Kopalniana	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	4

41.	Ludwikowice Kłodzkie	Krótka	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
42.	Ludwikowice Kłodzkie	Leśna	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
43.	Ludwikowice Kłodzkie	Ludwikowska	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
44.	Ludwikowice Kłodzkie	Nadrzeczna	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	3
45.	Ludwikowice Kłodzkie	Ogrodowa	1	0	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
46.	Ludwikowice Kłodzkie	Piastowska	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	5
47.	Ludwikowice Kłodzkie	Polna	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	1	4
48.	Ludwikowice Kłodzkie	Słoneczna	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
49.	Ludwikowice Kłodzkie	Sportowa	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3
50.	Ludwikowice Kłodzkie	Stefana Batorego	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	5
51.	Ludwikowice Kłodzkie	Tadeusza Kościuszki	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	4
52.	Ludwikowice Kłodzkie	Wąska	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	3
53.	Ludwikowice Kłodzkie	Wiejska	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
54.	Nowa Wieś Kłodzka		1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	3
55.	Przygórze		0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	4
56.	Sokolec		1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	3
57.	Sokolica		1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	4
58.	Świerki		1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	4
59.	Włodowice		0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	3
60.	Wolibórz		1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	4

Nowa Ruda

sfera techniczna

- 1
- 2

L.P.	Miejscowość	Ulica	Degradacja			Energooszczędność			Sfera techniczna RAZEM
			Liczba lokali mieszkalnych (komunalnych) oddanych do użytku przed 1945 r. (włącznie)	Liczba lokali mieszkalnych w których obniżono stawkę czynszu z uwagi na zły stan techniczny obiektu budowlanego		Dostęp do sieci gazowej	Dostęp do sieci ciepłowniczej		
			2015	2015		2015	2015		
1.	Bartnica		1	1	1	1	1	1	2
2.	Bieganów		0	0	0	1	1	1	1
3.	Bożków		1	1	1	1	1	1	2
4.	Czerwieńczyce		1	1	1	1	1	1	2
5.	Dworki		1	1	1	1	1	1	2
6.	Dzikowiec		0	0	0	1	1	1	1
7.	Jugów	1 Maja	0	0	0	1	1	1	1
8.	Jugów	Brzozowa	0	0	0	1	1	1	1
9.	Jugów	Berneńska	0	0	0	1	1	1	1
10.	Jugów	Chłopów	0	0	0	1	1	1	1
11.	Jugów	Główna	1	1	1	1	1	1	2
12.	Jugów	Grzybowska	1	1	1	1	1	1	2
13.	Jugów	Jabłońska	0	0	0	1	1	1	1
14.	Jugów	Jana	1	1	1	1	1	1	2
15.	Jugów	Kasztanowa	0	0	0	1	1	1	1
16.	Jugów	Koszykowa	0	0	0	1	1	1	1
17.	Jugów	Mikołaja Kopernika	0	0	0	1	1	1	1
18.	Jugów	Młynarska	1	1	1	1	1	1	2
19.	Jugów	Olimpijska	0	0	0	1	1	1	1
20.	Jugów	Osiedle	0	0	0	1	1	1	1
21.	Jugów	Pniaki	1	1	1	1	1	1	2
22.	Jugów	Pod Kalenicą	0	0	0	1	1	1	1
23.	Jugów	Pusta	1	1	1	1	1	1	2
24.	Jugów	Robotnicza	1	1	1	1	1	1	2
25.	Jugów	Sitów	0	0	0	1	1	1	1
26.	Jugów	Słowińska	0	0	0	1	1	1	1
27.	Jugów	Spokojna	1	1	1	1	1	1	2
28.	Jugów	Stanisława Małachowskiego	1	1	1	1	1	1	2
29.	Jugów	Stanisława Staszica	0	0	0	1	1	1	1
30.	Jugów	Świętojańska	1	1	1	1	1	1	2
31.	Jugów	Tadeusza Kościuszki	0	0	0	1	1	1	1
32.	Jugów	Władysława Sikorskiego	1	1	1	1	1	1	2
33.	Jugów	Wysiedleńców	0	0	0	1	1	1	1
34.	Krajanów		1	1	1	1	1	1	2
35.	Ludwikowice Kłodzkie	Fabryczna	1	1	1	1	1	1	2
36.	Ludwikowice Kłodzkie	Główna	1	1	1	1	1	1	2
37.	Ludwikowice Kłodzkie	Jana Kasprowicza	1	1	1	1	1	1	2
38.	Ludwikowice Kłodzkie	Kolonia Jana Kasprowicza	1	1	1	1	1	1	2
39.	Ludwikowice Kłodzkie	Kościelna	1	1	1	1	1	1	2
40.	Ludwikowice Kłodzkie	Kopalniana	0	0	0	1	1	1	1
41.	Ludwikowice Kłodzkie	Krótka	0	0	0	1	1	1	1

42.	Ludwikowice Kłodzkie	Leśna	0	0	0	1	1	1	1
43.	Ludwikowice Kłodzkie	Ludwikowska	1	1	1	1	1	1	2
44.	Ludwikowice Kłodzkie	Nadrzeczna	1	1	1	1	1	1	2
45.	Ludwikowice Kłodzkie	Ogrodowa	0	0	0	1	1	1	1
46.	Ludwikowice Kłodzkie	Piastowska	1	1	1	1	1	1	2
47.	Ludwikowice Kłodzkie	Polna	1	1	1	1	1	1	2
48.	Ludwikowice Kłodzkie	Słoneczna	0	0	0	1	1	1	1
49.	Ludwikowice Kłodzkie	Sportowa	0	0	0	1	1	1	1
50.	Ludwikowice Kłodzkie	Stefana Batorego	1	1	1	1	1	1	2
51.	Ludwikowice Kłodzkie	Tadeusza Kościuszki	1	1	1	1	1	1	2
52.	Ludwikowice Kłodzkie	Wąska	0	0	0	1	1	1	1
53.	Ludwikowice Kłodzkie	Wiejska	1	1	1	1	1	1	2
54.	Nowa Wieś Kłodzka		1	1	1	1	1	1	2
55.	Przygórze		1	1	1	1	1	1	2
56.	Sokolec		1	1	1	1	1	1	2
57.	Sokolica		1	0	1	1	1	1	2
58.	Świerki		1	1	1	1	1	1	2
59.	Włodowice		1	1	1	1	1	1	2
60.	Wolibórz		0	0	0	1	1	1	1

Załącznik 10. Mierniki służące identyfikacji obszarów występowania stanu kryzysowego oraz wyznaczeniu obszaru rewitalizacji

Tabela 1 Mierniki bazowe

Lp.	Mierniki bazowe	Źródło informacji	Okres badania	
1	Gmina <i>bez podziału na miejscowości i ulice</i>	<ul style="list-style-type: none"> Liczba miejscowości Liczba sołectw Powierzchnia gminy Średnia frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r. 	<ul style="list-style-type: none"> Gminy 	2013-2015
2	Ludność	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób zameldowanych w gminie na pobyt stały Liczba osób zameldowanych w gminie na pobyt czasowy Liczba dzieci w wieku do 3 lat Liczba dzieci w wieku 3-5 lat Liczba dzieci w wieku 6-12 lat Liczba dzieci w wieku 13-16 lat 	<ul style="list-style-type: none"> Gminy 	2013-2015
3	Infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> Liczba budynków Liczba budynków mieszkalnych Liczba lokali mieszkalnych Liczba komunalnych lokali mieszkalnych Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Liczba obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków 	<ul style="list-style-type: none"> Gminy 	2013-2015

Tabela 2 Mierniki dla zdiagnozowania obszarów

Lp.	Problemy	Miernik dla obszaru (dane dostępne na poziomie miejscowości lub wsi, ulicy)	Źródło informacji	Okres badania
Negatywne zjawiska społeczne				
1	Bezrobocie	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób długotrwale bezrobotnych Liczba osób długotrwale bezrobotnych z wykształceniem podstawowym 	<ul style="list-style-type: none"> Powiatowy Urząd Pracy (PUP) 	2013-2015
2	Ubóstwo	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających z pomocy społecznej Liczba świadczeń pomocy społecznej Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu: <ul style="list-style-type: none"> – sieroctwa; – bezdomności; – bezrobocia; – niepełnosprawności; – długotrwałej lub ciężkiej choroby; – przemocy w rodzinie; – potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi; – potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; – bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; – braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze; – trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy; – trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; – alkoholizmu lub narkomanii; 	<ul style="list-style-type: none"> OPS 	2013-2015

3	Przestępczość	<ul style="list-style-type: none"> a Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym w ramach 7 kategorii b Liczba czynów karalnych nieletnich c Liczba wykroczeń społecznie uciążliwych 	<ul style="list-style-type: none"> a Policja b Policja c Policja + Straż Miejska 	2013-2015
4	Niski poziom edukacji	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczniów z wynikami ze sprawdzianu szóstych klas na poziomie niższym niż 75% średniej w gminie • Liczba uczniów z wynikami z części matematycznej egzaminu gimnazjalnego na poziomie niższym niż 75% średniej w gminie z części matematycznej • Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjów niepromowanych do kolejnej klasy • Liczba egzaminów poprawkowych w szkołach podstawowych i gimnazjach 	<ul style="list-style-type: none"> • Szkoły 	2013-2015
5	Niski poziom kapitału społecznego	<ul style="list-style-type: none"> a Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych (NGO's). b Liczba członków działających w ramach NGO's c Liczba NGO's realizujących zadania zlecone przez gminę¹ 	<ul style="list-style-type: none"> a Starostwo powiatowe b Gminy c Gminy 	2013-2015
6	Niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	<ul style="list-style-type: none"> a Liczba czynnych czytelników bibliotek publicznych² b Frekwencja w wyborach samorządowych w 2013 r.³ c Liczba dzieci korzystających z usług oferowanych przez świetlice⁴ d Liczba osób uczestniczących w bezpłatnych oraz płatnych zajęciach organizowanych przez samorządowe instytucje kultury 	<ul style="list-style-type: none"> a Biblioteki publiczne b Gminy c Gminy d Instytucje Kultury 	2013-2015
Negatywne zjawiska gospodarcze				
7	Niski stopień przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none"> a Liczba podmiotów widniejących w rejestrze REGON b Liczba podmiotów gospodarczych płacących podatek dochodowy (PIT+CIT) c Sumaryczna wartość podatku dochodowego płaconego przez przedsiębiorców 	<ul style="list-style-type: none"> a Urząd Statystyczny b – c Urząd Skarbowy 	2013-2015
8	Słaba kondycja ekonomiczna przedsiębiorstw	<ul style="list-style-type: none"> a Liczba podmiotów gospodarczych, które zgłosiły zakończenie działalności gospodarczej b Liczba podmiotów gospodarczych, które zgłosiły zawieszenie działalności gospodarczej c Liczba podmiotów gospodarczych zalegających z płatnością podatku dochodowego dłużej niż 6 m-cy d Liczba wystawionych tytułów wykonawczych do urzędu skarbowego dot. firm w zakresie zaległości podatkowych w okresie ostatnich 3 lat. 	<ul style="list-style-type: none"> a – c Urząd Skarbowy d Gminy 	2013-2015
Negatywne zjawiska środowiskowe				
9	Przekroczenie standardów jakości środowiska	<ul style="list-style-type: none"> a Liczba budynków ogrzewanych z innych źródeł niż sieć ciepłownicza lub sieć gazowa b Liczba mieszkań w zasobie komunalnym ogrzewanych z innych źródeł niż sieć ciepłownicza lub sieć gazowa c Liczba budynków mieszkalnych niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej d Liczba dzikich wysypisk 	<ul style="list-style-type: none"> a – d Gminy + jednostki podległe c Starostwo Powiatowe 	2013-2015
10	Obecność odpadów stanowiących zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi stanu środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba obiektów budowlanych pokrytych/izolowanych azbestem • Liczba wysypisk odpadów niebezpiecznych • Występowanie obszarów wymagających rekultywacji⁵ • Występowanie przedsiębiorstw wytwarzających odpady niebezpieczne⁶. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gminy 	2013-2015
Negatywne zjawiska przestrzenno – funkcjonalne				
11	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę	<ul style="list-style-type: none"> a Dostęp do sieci kanalizacyjnej b Dostęp do sieci wodociągowej c Dostęp do sieci gazowej 	<ul style="list-style-type: none"> a Podmiot zarządzający siecią wodno - kanalizacyjną 	2013-2015

¹ Należy podać liczbę osób faktycznie działających w ramach i na rzecz organizacji.

² Czytelnik czynny to czytelnik, który wypożyczył książkę minimum jeden raz w roku.

³ Dla ulic w mieście i miejscowości należy przyjąć taką frekwencję jak dla okręgu wyborczego odpowiedniego dla ulicy lub miejscowości

⁴ Świetlice: środowiskowe, gminne, wiejskie itp.

⁵ Należy podać jeżeli bezpośrednio do ulicy w mieście/miejscowości przylega/znajduje się teren wymagający rekultywacji.

⁶ W rozumieniu Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów

	techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny	d Dostęp do sieci ciepłowniczej e Liczba mieszkań socjalnych f Liczba mieszkań komunalnych g Liczba dzieci, które z powodu braku miejsc nie dostały się do żłobka ⁷ h Liczba dzieci, które z powodu braku miejsc nie dostały się do przedszkola ⁸	b Podmiot zarządzający siecią wodno - kanalizacyjną c Zakład gazowniczy d Gminy/spółdzielnie/ przedsiębiorstwa energetyki ciepłej e-h Gminy + jednostki podległe	
12	Brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość	a Liczba budynków niepodłączonych do sieci wodociągowej b Liczba budynków niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej c Liczba budynków niepodłączonych do sieci gazowej d Liczba budynków niepodłączonych do sieci ciepłowniczej e Liczba czynnych punktów świetlnych f Liczba dzieci w wieku do 3 lat objętych opieką w żłobkową g Liczba dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	a Podmiot zarządzający siecią wodno - kanalizacyjną b Podmiot zarządzający siecią wodno - kanalizacyjną c Zakład gazowniczy d Gminy/spółdzielnie/ przedsiębiorstwa energetyki ciepłej e-g Gminy + jednostki podległe	2013-2015
13	Niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru		Analiza jakościowa – opisowa	
14	Niski poziom obsługi komunikacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> Długość dróg gruntowych publicznych Długość dróg gminnych o nawierzchni utwardzonej Długość dróg powiatowych o nawierzchni utwardzonej Długość dróg wojewódzkich o nawierzchni utwardzonej Długość chodników Długość ścieżek i tras rowerowych 	<ul style="list-style-type: none"> Gminy + jednostki podległe 	2013-2015
15	Niedobór lub niska jakość terenów publicznych	<ul style="list-style-type: none"> Liczba publicznie dostępnych terenów zieleni⁹ Powierzchnia publicznie dostępnych terenów zieleni¹⁰ Liczba placów zabaw ogólnie dostępnych Liczba publicznych miejsc parkingowych 	<ul style="list-style-type: none"> Gminy 	2013-2015
Negatywne zjawiska techniczne				
16	Degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym	a Liczba budynków komunalnych oddanych do użytku przed 1945r. (włącznie) b Liczba lokali mieszkalnych komunalnych oddanych do użytku przed 1945r. (włącznie) c Liczba budynków komunalnych oddanych do użytku w latach 1946 - 1995 r. d Liczba lokali mieszkalnych komunalnych oddanych do użytku w latach 1946 - 1995 r. e Liczba budynków (komunalnych) poddanych modernizacji po 2005 r. f Liczba lokali mieszkalnych (komunalnych) poddanych modernizacji po 2005 r. g Liczba obiektów użyteczności publicznej wyłączonych z użytkowania ze względu na zły stan techniczny h Liczba lokali mieszkalnych w których obniżono stawkę czynszu z uwagi na zły stan techniczny obiektu budowlanego	a-f Gminy + jednostki podległe g-h Powiatowy Inspektorat Nadzoru budowlanego	2013-2015

⁷ Dotyczy żłobków publicznych i niepublicznych

⁸ Dotyczy przedszkoli publicznych i niepublicznych

⁹ Teren zieleni należy przyporządkować do jednej ulicy, z której jest główne/bezpośrednie wejście. W mierniku należy wykazać TYLKO takie tereny zieleni jak: parki, skwery, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie).

¹⁰ jw.

		<ul style="list-style-type: none"> i Liczba wydanych nakazów rozbiórki obiektów budowlanych z powodu złego stanu technicznego j Liczba wydanych zakazów użytkowania lokalu/budynku z przyczyn złego stanu technicznych 		
17	Niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska	<ul style="list-style-type: none"> a Dostęp do sieci kanalizacyjnej b Dostęp do sieci wodociągowej c Dostęp do sieci gazowej d Dostęp do sieci ciepłowniczej e Liczba budynków wymagających termomodernizacji f Liczba budynków mieszkalnych wymagających termomodernizacji 	<ul style="list-style-type: none"> a Podmiot zarządzający siecią wodno - kanalizacyjną b Podmiot zarządzający siecią wodno - kanalizacyjną c Zakład gazowniczy d-f Gminy/spółdzielnie/ przedsiębiorstwa energetyki cieplnej 	2013-2015

Załącznik 11. Wzór formularza projektu - przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.

Formularz projektu rewitalizacyjnego należy wypełnić zgodnie z instrukcją wypełniania zamieszczoną przy każdym pytaniu. Wypełniając formularz należy kierować się największą starannością (projekt powinien być dokładnie przemyślany i zaplanowany), Instytucja Zarządzająca RPO WD 2014-2020 dopuszcza bowiem możliwość jedynie niewielkich modyfikacji pomiędzy opisem projektu zawartym w Programie Rewitalizacji, a opisem projektu we wniosku o dofinansowanie, o ile nie zmienia się jego cel i podstawowe założenia (np. zmiana nazwy projektu, dodanie partnera). Formularz należy wypełnić formułując odpowiedzi zwięźle i rzeczowo opisujące elementy związane z projektem. Należy unikać nadmiernie obszernych opisów. Sugerujemy, aby pola opisowe nie przekraczały połowy strony w formacie A4. Wypełnianie ankiety można przerwać w dowolnym czasie wykorzystując przycisk "Odtóż na później" - Wygenerowany link należy wykorzystać przy ponownym wypełnianiu ankiety.

PO WYPEŁNIENIU ANKIETY PROSIMY O UWAŻANE ZAPOZNANIE SIĘ Z DALSZYMI INSTRUKCJAMI, KTÓRE SĄ ISTOTNE W ZWIĄZKU Z PRAWIDŁOWYM ZGŁOSZENIEM ANKIETY PROJEKTU DO PROGRAMU REWITALIZACJI.

1. Zgoda na przetwarzanie danych osobowych

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez do przeprowadzenia badań oraz analizy wyników tych badań, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135). Odpowiedź "TAK" umożliwi zgłoszenie projektu do Programu Rewitalizacji. Odpowiedź "NIE" zakończy wypełnianie Formularza ankiety projektu.

Zaznacz kilka odpowiedzi

TAK

NIE

2. Nazwa projektu

Nazwa projektu: nie może powinna być długa. Powinna być sformułowana w sposób zwięzły, zawierać informacje dotyczące realizacji przedsięwzięcia, tj. lokalizację geograficzną, zakres rzeczowy oraz grupę docelową (jeśli dotyczy).

3. Dane wnioskodawcy

Należy podać pełną nazwę Wnioskodawcy zgodnie z zapisami aktualnego dokumentu stanowiącego podstawę jego funkcjonowania (np. statut, stosowna uchwała ustanawiająca właściwy organ, ustawa). Należy podać dane rejestrowe podmiotu zgodnie ze stanem faktycznym i prawnym.

Nawa podmiotu: -----

Imię i nazwisko osoby do kontaktów: -----

Kod pocztowy: -----

Miejscowość: -----
Ulica / nr domu / nr lokalu: -----
telefon: -----
e-mail: -----

4. Czy projekt realizowany będzie w partnerstwie?

Poprzez zaznaczenie odpowiedniej opcji należy wskazać czy projekt będzie realizowany w partnerstwie. Partner jest to podmiot realizujący wspólnie z Wnioskodawcą projekt na warunkach określonych w umowie o partnerstwie i wnoszący do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe. Jest to podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków na równi z Wnioskodawcą.

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- Tak
 Nie

5. Nazwa partnerów.

Jeśli projekt będzie realizowany w partnerstwie należy podać nazwę partnerów. Należy podać pełną nazwę podmiotu zgodnie z zapisami aktualnego dokumentu stanowiącego podstawę jego funkcjonowania (np. statut, stosowna uchwała ustanawiająca właściwy organ, ustawa).

6. Miejsce realizacji projektu (adres)

Miejsce realizacji projektu (adres): należy wskazać miejsce realizacji projektu, jeśli to możliwe z dokładnością do adresu. Uwaga: projekty muszą być realizowane na obszarze wskazanym do rewitalizacji (poza obszarem mogą być realizowane projekty, jeżeli wynika to z ich specyfiki, np. inicjatywy społeczne skierowane na aktywizację zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji – w takim wypadku należy przedstawić szczegółowe uzasadnienie w polach 9 i 10. Lista Miejscowości oraz ulice wchodzące w skład obszaru rewitalizowanego są następująca: **Bożków (nr 1 - 138), Dzikowiec (Dębówka), Jugów (ul. Główna nr 50 - 106, Pniaki), Ludwikowice Kłodzkie (ul. Fabryczna, Jana Kasprowicza, Wiejska), Włodowice, Świerki.**

Miejscowość: -----
Kod pocztowy: -----
Ulica: -----
nr: -----

7. Termin rozpoczęcia realizacji projektu:

Za datę rozpoczęcia realizacji projektu uznaje się rzeczywistą (po 01.01.2014 r) lub planowaną datę poniesienia pierwszego wydatku w projekcie.

8. Termin zakończenia realizacji projektu:

Za datę zakończenia realizacji projektu uznaje się planowaną datę poniesienia ostatniego wydatku w projekcie. Uwaga: ze środków UE nie może być finansowany projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni zrealizowany przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, niezależnie od tego czy wszystkie płatności zostały dokonane przez Wnioskodawcę. Dla przykładu za projekt zakończony zostanie uznana termomodernizacja budynku mieszkalnego po podpisaniu protokołu odbioru robót budowlanych.

9. Typ projektu

Jeżeli projekt będzie dotyczył kilku sfer, należy zaznaczyć sferę dominującą (pod względem kosztowym). Sfera społeczna (m. in. bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społeczny, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym); Sfera gospodarcza (m. in. niski stopień przedsiębiorczości, słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw); Sfera przestrzenno-funkcjonalna (m. in. niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niska jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, deficyt lub niska jakości terenów publicznych); Sfera techniczna (m.in. degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska); Sfera środowiskowa m. in. (przekroczenia standardów jakości środowiska, obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska);

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- sfera społeczna
- sfera gospodarcza
- sfera przestrzenno-funkcjonalna
- sfera techniczna
- sfera środowiskowa

10. Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu

Należy zwięźle opisać z czego wynika potrzeba realizacji projektu. Koniecznie trzeba wskazać główny zidentyfikowany problem (musi być zbieżny ze wskazaną w polu nr 9 "Sferą"), który dotyka bezpośrednich i pośrednich odbiorców projektu, a który ma zostać rozwiązany dzięki realizacji projektu. Należy opisać jakie są potrzeby, niedogodności i problemy dla mieszkańców, podmiotów gospodarczych i innych użytkowników w zakresie objętym projektem (np. w sferze edukacji, pomocy społecznej, ochrony środowiska itp.). Czy obecna infrastruktura (i/lub wyposażenie/dostępność usług – jeżeli projekt tego dotyczy) jest funkcjonalna dla odbiorców projektu

(chodzi tu o dostępność, łatwość obsługi, uciążliwość dla mieszkańców, jakość świadczonych usług itp.)?

11. Cel projektu

Proszę w zwięzły sposób określić, co jest głównym celem przedsięwzięcia, np. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, poprawa jakości życia, poprawa estetyki. Cel główny projektu powinien: - wynikać bezpośrednio ze zdiagnozowanego problemu, jaki Wnioskodawca chce rozwiązać lub złagodzić poprzez realizację projektu (wykazany w polu 10 formularza); - opisywać stan docelowy tzn. stanowić odzwierciedlenie sytuacji pożądanej w przyszłości, która zostanie osiągnięta poprzez realizację projektu - bezpośrednio przekładać się na zakres rzeczowy wskazany w punkcie 14.

12. Cele rewitalizacji

Należy wybrać jeden z trzech celów rewitalizacji, w który wpisuje się projekt. Jeżeli projekt wpisuje się w kilka celów, należy zaznaczyć cel dominujący (pod względem kosztowym). CEL I: WZROST POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW OR W WYNIKU WZMOCNIENIA KAPITAŁU LUDZKIEGO. CEL II: POPRAWA ŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ DOSTOSOWANIE INFRASTRUKTURY DO POTRZEB LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI. CEL III: WZROST POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW OR W WYNIKU W DYNAMIZACJI ROZWOJU GOSPODARCZEGO.

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- Cel I
- Cel II
- Cel III

13. Odbiorcy projektu

Należy wymienić oraz krótko scharakteryzować grupy wszystkich odbiorców projektu, m. in. grupy społeczne, instytucje oraz podmioty (np. przedsiębiorstwa, instytucje publiczne), które będą korzystały z produktów i rezultatów projektu.

14. Zakres rzeczowy projektu

W tym polu należy wskazać niezbędne zadania, które Wnioskodawca planuje zrealizować w ramach projektu. Należy pamiętać o logicznym powiązaniu określonego w punkcie nr 11 formularza celu głównego projektu z zadaniami, których realizacja doprowadzi do jego osiągnięcia i w konsekwencji wpłynie na likwidację lub zmniejszenie uciążliwości problemów opisanych w punkcie nr 10

15. Wskaźnik produktu

Wskaźnik służący ilościowej prezentacji działań podjętych w ramach projektu. Wskaźniki produktu dotyczą zakresu rzeczowego realizowanych zadań. To wskaźniki określone na poziomie projektu, powiązane bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w projekcie, obrazują bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia, mierzony konkretnymi wielkościami, np. długość zbudowanej drogi w km; powierzchnia zmodernizowanych pomieszczeń w m²; powierzchnia zagospodarowanych terenów zielonych w m², itp. Należy wybrać najbardziej adekwatny wskaźnik produktu wskazany na liście. UWAGA: W WYJĄTKOWEJ sytuacji w przypadku braku adekwatnego wskaźnika proszę wybrać z listy "Inny wskaźnik" i wypełnić następny punkt formularza.

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- 1 Liczba wspartych inkubatorów przedsiębiorczości - szt.
- 2 Powierzchnia wspartych (przygotowanych) terenów inwestycyjnych- ha
- 3 Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie - szt.
- 4 Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie niefinansowe - szt.
- 5 Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie doradztwa specjalistycznego- szt.
- 6 Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach - km/Kobiety/Mężczyźni-
etat
- 7 Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) -
zł
- 8 Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji - zł
- 9 Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii - szt.
- 10 Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych-kWh/rok
- 11 Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych tony równoważni ka CO₂
- 12 Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła- szt.
- 13 Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków- szt.
- 14 Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE - szt.
- 15 Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE - szt.
- 16 Liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w
publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej - szt.
- 17 Długość ścieżek rowerowych
- 18 Liczba wybudowanych obiektów „Bike&Ride” - szt.
- 19 Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź” - szt.
- 20 Liczba miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” - szt.
- 21 Pojemność zakupionego taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym-
- km
- 22 Liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych- szt.
- 23 Całkowita długość nowych lub przebudowanych linii komunikacji miejskiej - km

- 24 Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych- szt.
- 25 Długość dróg, na których zainstalowano inteligentne systemy transportowe- km
- 26 Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem - szt.
- 27 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem- szt.
- 28 Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem- szt.
- 29 Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych - km
- 30 Całkowita długość nowych linii kolejowych- km
- 31 Liczba przebudowanych / odnowionych dworców kolejowych- szt.
- 32 Liczba zakupionych pojazdów kolejowych- szt.
- 33 Liczba zmodernizowanych pojazdów kolejowych - szt.
- 34 Pojemność zakupionych wagonów osobowych -km
- 35 Pojemność zmodernizowanych wagonów osobowych- km
- 36 Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne, w tym usługi opiekuńczo-bytowe - szt.
- 37 Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej - km
- 38 Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społecznozawodowej- szt.
- 39 Liczba utworzonych obiektów opieki nad dziećmi do 3 roku życia- szt.
- 40 Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - szt.
- 41 Rozwój obszarów miejskich: wyremontowane budynki mieszkalne na obszarach miejskich- szt.
- 42 Długość przebudowanych dróg powiatowych - km
- 43 Długość przebudowanych dróg gminnych - km
- 44 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją-ha
- 45 Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie-km
- 46 Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie- km
- 47 Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie- km
- 48 Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie- km
- 49 Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie - km
- 50 Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie - km
- 51 Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej- km
- 52 Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie -km
- 53 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - km
- 54 Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie- km

- 55 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie - km
- 56 Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem - szt.
- 57 Inny wskaźnik

16. Własny wskaźnik produktu

Proszę wypełnić wyłącznie w sytuacji, w której w poprzednim pytaniu wybrano opcję "Inny wskaźnik"

Nazwa adekwatnego wskaźnika _____
wraz z jednostką:

17. Wartość wskaźnika produktu

Proszę podać wartość wskaźnika liczony wg jednostek podanych w definicji wskaźnika.

18. Wskaźniki rezultatu

Wskaźniki rezultatu - odnoszą się do bezpośrednich efektów projektu, stanowią wynik realizacji projektu, ale mogą mieć na niego wpływ także inne zewnętrzne czynniki, niepowiązane bezpośrednio z wydatkami ponoszonymi w projekcie. Dostarczają informacji o zmianach jakie nastąpiły w wyniku realizacji projektu, w porównaniu z wielkością wyjściową (bazową), np. liczba nowo utworzonych podmiotów gospodarczych, liczba nowo powstałych miejsc pracy, itp. Są logicznie powiązane ze wskaźnikami produktu. Należy wybrać najbardziej adekwatny wskaźnik produktu wskazany na liście. WAGA: W WYJĄTKOWEJ sytuacji w przypadku braku adekwatnego wskaźnika proszę wybrać z listy "Inny wskaźnik" i wypełnić następny punkt formularza.

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- 1 Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych
- 2 Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej (GJ/rok)
- 3 Liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach "parkuj i jedź" (szt.).
- 4 Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej (szt.)/rok
- 5 Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne (odwiedziny/ rok)
- 6 Liczba przewozów pasażerskich na przebudowanych lub zmodernizowanych liniach kolejowych (szt.)/roku
- 7 Liczba osób korzystających z zakupionego taboru pasażerskiego komunikacji pozamiejskiej w ciągu roku (os./rok)
- 8 Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) obliczana na podstawie liczby osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie (osoby)
- 9 Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu obliczana na podstawie liczby osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie

- 10 Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) obliczana na podstawie liczby osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (osoby)
- 11 Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu obliczana na podstawie liczby osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (osoby)
- 12 Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) obliczana na podstawie liczby osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (osoby)
- 13 Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu obliczana na podstawie liczby osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie
- 14 Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) obliczana na podstawie liczby osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
- 15 Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu obliczana na podstawie liczby osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
- 16 Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (etat)
- 17 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (osoby)
- 18 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu (osoby)
- 19 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)
- 20 Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu (etat)
- 21 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu (osoby)
- 22 Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych (etat)
- 23 Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)
- 24 Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej (MWh/rok)
- 25 Inny wskaźnik

19. Własny wskaźnik rezultatu

Proszę wypełnić wyłącznie w sytuacji, w której w poprzednim pytaniu wybrano opcję "Inny wskaźnik"

Nazwa adekwatnego wskaźnika _____
wraz z jednostką:

20. Wartość wskaźnika rezultatu

Proszę podać wartość wskaźnika rezultatu

21. Sposób pomiaru wskaźników

Proszę opisać w jaki sposób wnioskodawca będzie dokonywał pomiaru wskaźnika np. w przypadku wskaźnika dot. szkoleń mogą to być listy obecności uczestników, a w przypadku budowy drogi protokół odbioru.

22. Całkowita wartość projektu (zł)

Należy podać wartość projektu wyrażoną w zł. Należy wpisać wartość dotacji, o jaką chce się ubiegać Wnioskodawca. W przypadku projektów, które będą ubiegać się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, należy sprawdzić jakie wydatki kwalifikują się do refundacji oraz jaki przewidziano maksymalny poziom dofinansowania dla danego rodzaju przedsięwzięcia

23. Wnioskowana dotacja (zł)

Wnioskowana dotacja (nie więcej niż 85% wartości wydatków. W przypadku projektów, które ubiegają się o finansowanie ze środków RPO należy sprawdzić jakie wydatki kwalifikują się do refundacji). Informacje na temat programów znajdują się pod adresami: 1. W przypadku RPO WD - www.rpo.dolnyslask.pl 2. W przypadku pozostałych programów operacyjnych <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/>

Można również skorzystać ze wsparcia Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich - tel.: 71 776 95 01, 71 776 96 51, pife@dolnyslask.pl

24. Źródło finansowania ze środków UE

Proszę podać nazwę programu, do którego wnioskodawca będzie aplikował o przyznanie dotacji. Informacje na temat programów znajdują się pod adresami: 1. W przypadku RPO WD - www.rpo.dolnyslask.pl 2. W przypadku pozostałych programów operacyjnych - <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/> Można również skorzystać ze wsparcia Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich - tel.: 71 776 95 01, 71 776 96 51, pife@dolnyslask.pl

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

- RPO WD Działanie 1.3 Rozwój przedsiębiorczości (EFRR)
- RPO WD Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym (EFRR)
- RPO WD Działanie 3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych (EFRR)
- RPO WD Działanie 4.3 Dziedzictwo kulturowe (EFRR)
- RPO WD Działanie 5.2 System transportu kolejowego (EFRR)
- RPO WD Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną (EFRR)
- RPO WD Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów

- RPO WD Działanie 8.2 Wsparcie osób poszukujących pracy (EFS)
- RPO WD Działanie 8.3 Samozatrudnienie, przedsiębiorczość oraz tworzenie nowych miejsc pracy (EFS)
- RPO WD Działanie 9.1 Aktywna integracja (EFS)
- RPO WD Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych (EFS)
- RPO WD Działanie 9.4 Wspieranie gospodarki społecznej (EFS)
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa
- Inne źródło finansowanie

25. Gotowość projektu do realizacji

Proszę określić gotowość projektu do realizacji. W przypadku projektów nieinfrastrukturalnych proszę wybrać opcję "Projekt nie wymaga zgód i pozwoleń"

Zaznacz kilka odpowiedzi

- Projekt nie wymaga zgód i pozwoleń
- Wnioskodawca dysponuje nieruchomością na cele inwestycji
- Wnioskodawca posiada projekt techniczny
- Wnioskodawca posiada pozwolenie na budowę lub dokonał zgłoszenia budowy
- Wnioskodawca nie posiada dokumentów wymienionych powyżej.

26. Data uzyskania lub spodziewana data uzyskania pozwolenia na budowę - jeżeli dotyczy

Proszę podać datę uzyskania pozwolenia na budowę (zgłoszenia) lub spodziewaną datę uzyskania pozwolenia na budowę (zgłoszenia). W przypadku projektów, które nie wymagają pozwolenia budowlanego proszę pozostawić pole puste.

27. Potwierdzenie prawdziwości informacji.

Wybierając odpowiedź "TAK" działając jako upoważniony przedstawiciel podmiotu zagaszającego projekt oświadczam, że informacje zawarte w niniejszym formularzu są zgodne ze stanem faktycznym i prawnym. Wybór odpowiedzi "TAK" spowoduje zakończenie wypełniania formularza i zgłoszenie projektu do Programu Rewitalizacji.

Zaznacz tylko jedną odpowiedź

TAK